

Motrišta

Jučer sam intenzivno razmišljala o blaženom kardinalu Stepincu. Interesantno je kako naš blaženi kardinal živi s nama svaki dan, ili djeluje na naš život. Eto, danas, na dan kad je Hrvatska rastrgnuta demonstracijama, proglasima, deklaracijama, sumnjama, urlicima - mi ovdje u Kanadi slavili smo Stepinčevo. U današnjoj propovjedi vel. Ivica Lozić govorio je o blaženiku, čovjeku, pobjedniku na kojeg možemo biti ponosni, na taj cvijet hrvatskog vrta, koji je bio ponizan, ali i ponosan - što su odlike izgrađene osobe. Interesantno je da baš danas slušamo te riječi, no možda su nam te riječi danas i potrebne kako bi možda vidjeli i shvatili ove događaje u Hrvatskoj.

Strašno je to što se događa baš na Stepinčevo, ali i žalosno, jer ljudi izgleda ne razlikuju pojmove. U toj sveopćoj histeriji događanja uopće više ne razlikuju prave vrijednosti i sada su se počeli čak i kockati sa velikim Božjim darovima, darom svoje vlastite države, za koje su mnogi i žvotate dali. U toj histeriji mnogi su potpuno zaboravili kako je došlo do ove situacije - zbog čovjeka, koji je u bijegu, koji je izgleda osumnjičen za zločin. Nema govora o tome da je general Norac učinio mnogo dobra u Domovinskom ratu. Kako govore, on je junak Gospića. Obranio je Gospić, nije dozvolio da Gospić bude drugi Vukovar. Danas ga hrvatski sud ne traži zbog Domovinskog rata, ne traži ga zbog Haaga (ili za Haag), sigurno da ga ne traži zbog obrane Gospića, već ga traži zbog sumnje da je sudjelovao u nekim nezakonitim likvidacijama. Nezakonite likvidacije uvijek su zabranjene. Zar ste zaboravili - i Bog je zapovjedio "Ne ubij!". To je zapovjed za svakoga, a ako taj naš dotični general Norac, koji je svakako mnogo dobra učinio - ako on nije kriv, nije trebao bježati. Neki govore da on nije pobjegao, nego su ga drugi maknuli i sakrili. Oprostite, ali general Norac je trebao izići pred sud i opravdati se, dokazati da je častan čovjek. Time što se dao u bijeg i nestalo ga je, sumnje u njegovu krivnju postaju sve veće, htjeli mi to priznati ili ne. I sad tu svoju krivnju on ili oni oko njega su na neki način prebacili na civilni narod, zaveli mnoge.

Nažalost, i ova sadašnja Vlada ne pomaže puno u ovoj situaciji. Razne neodgovorne izjave ovih ili onih čelnika ne pomažu puno. Ova Vlada Račana i njegovih "drugova" doista je slaba i ne snalazi se. U užasnim je financijskim i političkim problemima. Nezaposlenih je sve više i više. Izjave predsjednika Mesića nas dovode do ludila. Vlada ne zna vladati, nema sposobne ljude, a situacija je krizna da ne može biti gora.

Vratimo se na generala Norca - čovjeka kojeg je ratni vihor uzdigao visoko, i u toj njegovoj borbi zajedno je sa mnogima sudjelovao u uspostavi ove Hrvatske, zemlje kakvu smo željeli, ove Vlade koju smo, htjeli vi to priznati ili ne, demokratski izabrali - danas je general Norac postao bjegunac pred svojom vlastitom državom, kao kad sin bježi pred svojom vlastitom mamom! Zar to želi general Norac?

Mnogi će mi zamjeriti ovo što sam rekla, no nažalost to je istina. Mi moramo biti iskreni, moramo izbjegavati nejasne stavove, ne smijemo zamatati mišljenje u neakvu lukavu diplomaciju, jer to je štetna igra. Igranje dvostruke uloge ponekad je korisno, no nikad nije čarno, niti pošteno. To igranje dvostruke igre ostavimo drugima, toga ne bi smjelo biti među nama Hrvatima, jer jedino će nas istina spasiti. Vratimo se zato malo kardinalu Stepincu, koji se je pojavio pred sudom i rekao: "Vi ste za mene vlast od 8. svibnja 1945. godine" - makar je znao kako su oni došli na vlast. Prije tog datuma oni za njega nisu bili vlast, jer za njega je vlast bila samo ona u Zagrebu, a ne ona u šumi, ili u Londonu. Koliko god je trpio od te vlasti, kardinal Stepinac je poštivao tu vlast i došao pred sud. Nije igrao nikakvu lukavu diplomaciju, zbog svoje Crkve, zbog svog hrvatskog naroda i Hrvatske, i zbog sebe samoga. Jer tko se straši stati na stranu pravde i prave istine, taj je već na strani nepravde i laži. Ako je kardinal Stepinac imao hrabrosti stati pred tu vlast, znajući vrlo dobro što će se dogoditi - zar general Norac nije mogao stati isto tako pred ovu sadašnju vlast i dokazati da je častan čovjek? Zar je bilo lakše sakriti se ili pobjeći, uopće ne razmišljajući o svom narodu, ovoj državi za koju je Vukovar ginuo?

Oprostite mi mnogi koji ćete me sigurno napasti kad pročitate ova motrišta, ali ova borba nije za generala Norca. Ova borba je po onoj našoj: brzo sjaši, da bih ja uzjašio! U toj općoj histeriji u kojoj je Norac gotovo i zaboravljen, očita je silna mržnja, koja se sada uvukla među političare, razne stranke, i stranački čelnici i moćnici se sada jače mrze i istrebljuju nego oni na frontu kad je bio rat. A ta mržnja je sada ušla među novinare, u medije, i sukljaju otrovni plinovi podmićivanja, prijetnji, urlanja itd, a iz mržnje proizlaze mnoga zla. Jer kad čovjeka zarazi mržnja on nije normalan.

I danas kad bi trebali slaviti Stepinčevo, Hrvati u Domovini galame, urlaju u mržnji.... Zar nas je tome blaženi kardinal Stepinac učio? Zar na Stepinčevo?

Treba stati, spustiti loptu na zemlju i razmisлити kako dalje. Ovako se sigurno dalje ne može. Veliku ulogu u ovoj histeriji u Hrvatskoj odigrali su oni koji su krivo savjetovali generala Norca. Stalno slušam jednu izreku stranke kojoj je pripadao general Norac: Sve za Hrvatsku, Hrvatsku za ništa! I još jedna izreka mi je u ušima: "Nemojte pitati što je domovina učinila za vas, nego što ste vi učinili za domovinu!" Bijeg nije rješenje, tek početak problema ne samo za generala Norca, već nažalost, i za cijelu Hrvatsku, za koju ste se borili, poštovani generalu Norac.

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$2.00

Broj 76 - 15. II 2001.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte
U OVOM BROJU :

- Prosvjedi potpore umirovljenom gen. Norcu širom Hrvatske
- MUP ne zna gdje je general Norac
- Mine pod Hrvatsku
- Američki veleposlanik nepoželjan u BiH?
- Brian Mulroney takes post as adviser to Serbia
- Pjesma hrvatskim junacima
- Jelena Vrdoljak: Kuca hrvatsko srce u Torontu
- Nisam papučar, ali...
- Vaša zadnja cigareta

U župi Naše Gospe Kraljice Hrvata svečano je proslavljeno Stepinčevo: Skupna slika nekoliko umjetnika

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Damir Borovčak, dr. Darko Desaty,
Višnja Geoheli
Dr. Davorka Križaj-Kaplić
Biserka Milinković, Ivica Puhalo

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Novi "E-mail": iskra1@look.ca

Telephone • Telefon :

(905) 738 - 0053

Fax :

(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :

KANADA: \$60.00
USA: \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.
Pretplata na "ISKRU" može
se učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :

1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 76, 15. veljača, 2001.

Sadržaj:

Pismo urednice.....	2	Iz hrvatske povijesti.....	19
Vijesti iz vaših zajednica.....	3	Kada i kako se počelo slikati u	
Najnovije vijesti.....	4	Podravini.....	20
Slučaj Norac.....	5 - 8	Reagiranj, B. Milinković.....	21
Mine pod Hrvatsku.....	9	Hrvatsko srce u Torontu.....	22
JNA koristila radioaktivno streljivo.....	10	Otkrivena tajna dr. Kovača.....	23
Račan se ispričao umirovljenicima.....	11	Hrvatska liječnica otkrila nov način	
Zajam MMF-a stvara povoljnu klimu.....	11	otkrivanja raka.....	24
Vijesti iz BiH.....	12	Događaji u našoj zajednici.....	25 - 28
Vijesti iz Jugoslavije.....	13	Uz Valentinovo, Ivica Puhalo.....	29
Hello toronto - ovdje Zagreb.....	14	Vaša pisma.....	30
Razgovor s B. M. Luketichem.....	14	Vaše zdravlje.....	31
Dr. Križaj-Kaplić, Pjesma hrvatskim		Motrišta.....	32
junacima.....	15	Prilog,	
Vrelo pod slapom.....	16	Program Hrvatske Matice Iseljenika	
Licitarso srce još uvijek kuca.....	17	M. Bošnjak, U srpskoj agresiji je bilo i	
Zagorkin vreli asfalt.....	18	individualne i kolektivne krivnje	
Maslina.....	18		

Urednica piše.....

Dragi čitatelji,

Moram priznati da ima dana kad mi je silno teško pripremati HRVATSKU ISKRU. Koliko god voljela taj rad, nekad me srce boli jer trebam staviti pred vas bolne članke. Ovo je jedan od takvih dana. U srcu mi je bol za našom Hrvatskom, i velika želja da se konačno ta naša draga zemlja jednom smiri, da moji i vaši prijatelji žive onako kao što i mi živimo - mirno, zadovoljno, a ne da nas dnevno proganjaju problemi kakvi proganjaju njih. Rečeno mi je čak u zadnje vrijeme da je teško čitati o žalostima u Hrvatskoj, neka više ne pišem o politici, jer svi smo smatrali da su Domovinskim ratom riješeni svi problemi. Znali smo da će biti teško, jer je trebalo obnoviti zemlju, no nitko od nas nije ovo očekivao - nitko nije mislio da će Hrvat Hrvata mrziti, da će ići jedan protiv drugoga - a tako izgleda ovih dana! Rečeno mi je čak i to da se HRVATSKA ISKRA treba potpuno okrenuti zajednici i prestati pisati o Hrvatskoj.

Jasno, HRVATSKA ISKRA nikad neće prestati pisati o Hrvatskoj, što se tamo događa, no, jasno, sve više i više okretat ćemo se našoj zajednici, jer ta naša zajednica ovdje rijetko je vitalna i aktivna. Sve više i više dobivamo pozive o radu ove ili one grupe, čak je HRVATSKA ISKRA pozivana na događaje, što je do sada bila zaista velika rijetkost. Dakle, pustili smo "ko-rijenje", i sretni smo zbog toga, no trebamo i Vašu pomoć: kad god imate koji organizirani događaj, ili neki važan dan u Vašem životu, javite nam. Doći ćemo, porazgovarati i obavijestiti zajednicu o tome što se događa u Vašem životu. Samo tako postajemo bogatiji.

Nadam se da ćete biti zadovoljni našim izborom materijala. Opet se zahvaljujem svim suradnicima, novim pokroviteljima, kao i onim od prije, jer bez vas ISKRA bi imala velike probleme.

I moram još jednom zahvaliti našem populamom pjevaču iz Međimurja, našem Žigi, za prekrasnu pjesmu koju je meni posvetio na Valentinskoj večeri Međimuraca. Žiga, ta pjesma me je vratila u Kotoribu, u djetinjstvo - navek Vam fala! I kad smo kod Valentinskog dana: svima vama sve najbolje, neka vam sv. Valentin donese sreću u srce!

Hvala mnogima koji su pomogli financijski HRVATSKU ISKRU: obitelji Filipić, Janžić, Boljkovac, Seidl, Šemrov, Abramović, Novaković, Frišćić, Jug. Svaka Vaš financijska pomoć je dobrodošla - velika hvala.

Vaša, Valentina

Dobrovoljnim radom osniva se prva hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno - knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih suvišnih knjiga.

Unaprijed **HVALA!**

Nazovite, molim: Ivicu Puhalo, tel: (905) 507-1389

Vaše zdravlje

VAŠA POSLJEDNJA CIGARETA

Riješite se pušenja, te navike opasne za zdravlje! Bolje ćete se osjećati, bolje izgledati, biti ćete zdraviji, a vjerojatno i dulje živjeti.

Motivacija je prvi korak u borbi s nikotinom, ali se ne smijete obeshrabriti ako ne uspijete od prve. Uspješno odvikavanje od pušenja obično zahtjeva nekoliko pokušaja.

Iskrena želja da se odbaci cigareta katkad je jedino oružje koje vam treba - više od 90 posto ljudi koji su se odvikli pušenja učinili su to sami, bilo pri prvom pokušaju, bilo pri trećem, petom ili dvanaestom.

Prekinite naglo

Prestanite pušiti odjednom i potpuno. To je teška, ali za većinu ljudi najuspješnija metoda.

Odaberite neki datum i isplanirajte kako ćete izbjegavati okruženja koja bude želju za cigaretom, na primjer druženje s ljudima koji puše, alkohol i jutarnje stanke za kavu.

Možda će vas nekoliko dana mučiti želja za nikotinom, glavobolje, poremećaji probave, začep, mučnina, proljev ili grlobolja. Moguće su i promjene navika spavanja uz neuobičajene snove, no zapravo mnogi ljudi otkriju da bolje spavaju kad prestanu pušiti. Kako se vaše tijelo oslobađa otrovnih tvari, primijetiti ćete da više kašljete. To znači da cilije - treptaljke na stanicama koje oblažu dušnice (bronhe) - ponovno obavljaju svoju ulogu i čiste pluća od katrana izbacujući ga svojim gibanjem iz dubine pluća prema gore da ga iskašljete.

Drugi simptomi odvikavanja mogu biti osjećaj razdražljivosti, potištenost ili tjeskoba tijekom prvih nekoliko tjedana, te privremeno pojačan apetit i stoga moguće povećanje tjelesne težine.

Postupno smanjivanje

Ako vam se nagli prekid čini preoštrinom metodom, pokušajte najprije postupno smanjivati unos nikotina prije no što potpuno prestanete.

Ograničite se na pet cigareta dnevno, prepolovite dotadašnju količinu ili svaki dan odgodite prvu cigaretu za sat vremena. Kad god izvadite cigaretu iz kutije, počnite misliti da li vam uistinu čini ugodu da je zapalite ili ste je izvadili naprosto automatski i u tom slučaju nemojte je popuštiti. Samim tim smanjit ćete količinu na 5 do 7 cigareta dnevno.

Nastojte prestati pušiti dva tjedna nakon što ste počeli smanjivati broj popušanih cigareta, jer će vam u protivnom ponestati snage volje i nikad se nećete odviknuti. Kad vas uhvati "kriza", mislite na sav dodatni novac kojeg ćete imati ako uspijete. Pušači koji puše 25 cigareta dnevno, na svoju naviku potroše oko 4500 kuna godišnje.

Tečajevi i stručni savjeti

Neki programi za odvikavanje od pušenja usredotočuju se na zdravstvene probleme, koristeći taktike zastrašivanja. Primjerice, polaznicima se pokazuju slike pluća oboljelih od raka koje šokiraju pušače i tako ih navedu na prestanak. Druge metode nastoje utjecati na promjenu ponašanja, tražeći od sudionika da vode dnevnik kako bi otkrili čimbenike koji ih potiču na pušenje. Većina pušača otkrije da je njihova navika povezana uz određena raspoloženja, događaje i mjesta. Kad prepoznaju te situacije, pušače se uči kako da se nose s njima te da nagrade sebe kad se uspješno odupru iskušenju.

Trajanje tečajeva je različito, od jedne dvosatne seanse do nekoliko seansi tjedno. Poželjno je unaprijed se raspitati koji postotak bivših polaznika ne puši ni 12 mjeseci nakon tečaja, jer je to dobar pokazatelj uspješnosti programa.

Nikotinske zamjene

Ako pušite 10 do 15 cigareta dnevno, nadomjesti s nikotinom mogu biti od velike pomoći. Nikotinske gume za žvakanje ili stavljanje nikotinskih flastera na kožu tijekom prvih nekoliko tjedana ili mjeseci po prestanku pušenja, mogu vam udvostručiti izgleda za uspjeh.

Ovakvi nadomjestci služe za održavanje povišene razine nikotina u krvi, kako bi tzv. receptori za nikotin koji su se stvorili pušenjem bili zasićeni, ali ipak manjim količinama nikotina nego pri pušenju. Time se ublažavaju neki od simptoma odvikavanja koje ljudi osjećaju kad prestanu pušiti.

U skoroj budućnosti, u upotrebi će se naći i pripravci nikotina u obliku spreja za nos, inhalatora, bombona te nikotinom impregniranih čačkalica.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

Nikotinski flasteri se nude u nekoliko različitih doza i otpuštaju između 7 mg i 21 mg nikotina tijekom 16 ili 24 sata. Flaster morate stavljati na ruku svaki dan tijekom osam tjedana i zatim prestati. Nema dokaza da dulja uporaba dodatno koristi. Kad odlučite prestati s flasterima, možete to učiniti odjednom ili postupno, smanjujući dozu nikotina tijekom nekoliko dana.

Nikotinske gume za žvakanje sadrže 2 mg ili 4 mg nikotina. Nikotin se izravno apsorbira i ulazi u krv kroz sluznicu usne šupljine. Možete unaprijed odrediti točno vrijeme kad ćete je uzeti ili pak posegnuti za njom kad osjetite potrebu, ali nikad ne smijete žvakati više od 20 puta 2 mg ili 10 puta 4 mg u 24 sata. Dokazano je da su gume sa 4 mg nikotina djelotvornije kod teških pušača.

Čini se da nema razlike u postotcima uspješnosti između gume za žvakanje i nikotinskih flastera. Pri upotrebi nikotinske gume može doći do nuspojava poput štucanja, želučanih tegoba, bolova u čeljusti i problema sa zubima. Najčešća nuspojava flastera je osip ili svrbež. To možete spriječiti ako flaster stavljate svaki dan na drugo mjesto na koži.

Ako rabite flaster koji koji se nosi 24 sata, mogu se javiti poremećaji spavanja. Najbolje je nalijepiti novi flaster nakon spavanja. Rjeđe nuspojave nikotinske gume i flastera jesu pojačano znojenje, nervoza, bolovi u mišićima i zglobovima, žgaravica, suha usta, bol u trbuhu i proljev.

Postupci samopomoći

Veliki je broj pušača koji su se uspješno odvikli pušenja vlastitim snagama, a mnogi od njih potvrđuju da su im pritom znatno pomogli postupci samopomoći kao što su pisani materijali, audio i video vrpce.

Kao i kod svih ostalih metoda odvikavanja, i u ovom slučaju morate uistinu ozbiljno željeti prestati pušiti. Na tržištu postoji obilje informacija o raznim oblicima samopomoći, od knjiga i časopisa pa sve do audio kaseta koje "slušate" dok spavate, a suptilno vam prenose poruke protiv pušenja.

VAŽNI RAZLOZI DA PRESTANETE PUŠITI

- Pušenje je jedan od najvećih ubojica ljudi.
- Žene imaju 10 puta veće izgleda da dožive infarkt srca, moždani udar ili da obole od neke druge pogibeljne kardiovaskularne bolesti ako puše i istodobno uzimaju oralnu kontracepciju.
- Pušačice teže zatrudne i znatno su im veći izgledi da spontano pobače.
- Nekoliko sati nakon prestanka pušenja sav nikotin i ugljični monoksid izlaze iz tijela. Za otprilike dva dana izbace se svi nusproizvodi nikotina.
- Dva dana po prestanku čulo okusa ponovno oživljava, a poboljšava se i osjet mirisa. Nestaje zadah iz usta, a kosa, prsti, zubi i odjeća postaju čišći.
- Prestankom pušenja smanjujete rizik kroničnog bronhitisa. Već nakon tri tjedna bez pušenja lakše ćete vježbati jer će tijelu trebati manje kisika, a u pluća će ga dolaziti više.
- Dva mjeseca nakon prestanka poboljšava se dotok krvi do prstiju ruku i stopala, koji je u pušača bitno smanjen zbog pušenjem izazvanog stezanja žila.
- Simptomi oporavka kao što su mučnina, kašalj, jaka želja za cigaretom, povremene glavobolje, poremećaji probave, grlobolja i promjene navika spavanja, dobar je znak da se tijelo oslobađa štetnih tvari.
- Tri mjeseca nakon prestanka, treptaljke u dušnicama počinju se oporavljati i zajedno s oslobođenom sluzi u dušnicama tjeraju štetne tvari prema gore, tako da ih možete iskašljati. Pluća počinju bolje raditi i aktivnosti kao što su uspinjanje stubištem ili trčanjem za autobusom postaju manje naporne.
- Godinu dana nakon prestanka pušenja, rizik infarkta srca je gotovo upola manji od onog u pušača. Nakon 15 godina bez cigarete, rizik je gotovo jednak kao u nepušača.
- Prestanak pušenja smanjuje rizik obolijevanja od raka pluća. Nakon 10 godina, rizik je upola manji.
- Većina pušača želi se odviknuti od pušenja. Istraživanja pokazuju da je oko 80 posto pušača barem jedanput ozbiljno pokušalo prestati pušiti. Budući da je to uistinu teško, vjerujemo da će ovih nekoliko savjeta pomoći onima koji to doista žele.

Izvori: Časopis *Vita*, br. 63., 66. i <http://zdravlje.com/index.htm>

Dr. Darko Desaty

Vaša pisma.....

Draga urednice, 30. siječanj, 2001.
Prošli su lijepi Božićni blagdani! Bio sam zaista sretan i ponosan na Tebe i suradnike, koliko ste dobili srdačnih i toplih čestitka i ohrabrenja uz te dane i daljnijeg nadahnuća za izlaženje ove divne "ISKRE"...

Ja, eto, tek sada upućujem moje najtoplije i srdačne želje Tebi, Tvojoj obitelji i HRVATSKOJ ISKRI, jer kažu, da za dobre želje i čestitke nikad nije kasno...

Šaljem moju skromnu pomoć za ISKRU, uz topli HVALA na vašem trudu i profesionalizmu, Srdačno,

Duško Abramović, Mississauga (30. 1.)

Poštovana urednice, Veljača, 2001.
Izabrao sam HRVATSKU ISKRU za moj članak (koji ćemo tiskati u idućem broju, op. urednice), pa ako Bog da nek nam se iz te male ISKRE razbuktta najveći plamen izgradnje nam moderne Hrvatske sa čistim zrakom, vodom i elektroenergijom za nas i sva buduća pokoljenja.

Rogić Nikola, Mississauga

Drago uredništvo, 1. veljače, 2001.
"ISKRA" od 15. siječnja stigla je neki dan i bilo mi je drago pročitati torontske vijesti, dok ono što prenosiš iz domovine ovdje više nije "up-to-date", jer mi to čitamo na izvoru, no moram ti reći da ti je izbor jako dobar tako da možeš mirne duše nastaviti na isti način.

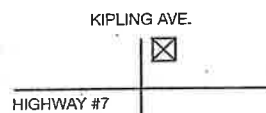
Puno pozdrava,

Vladimir Benković, Požega, Hrvatska

Preporučujemo.....

DR. PETER T. DONKO
OPTOMETRIST
7777 KIPLING AVE. STE. 104
WOODBIDGE, ONTARIO
(905) 264-1512

U razgovoru: gosp. Lončarić, gosp. Ivan Lajtman, dr. Križaj-Kapljic i Žiga (međimurska večera)

Hvala....

ODBOR ZA POMOĆ OBITELJI VUKAŠINOVIĆ
Odsjeci Hrvatske Katoličke Zajednice, Ontario
Croatian Credit Union, Toronto

"Svake je večeri majka
pred Gospom svijeću palila,
svaku je svijeću majka
suzama vrećim zalila".

Drage Hrvatice i Hrvati,

Iz dubine svog srca najtoplije Vam se zahvaljujemo za Vašu ljubav i za kršćansko suosjećanje za potrebe obitelji Josipa i Ružice Vukašinić. Vi niste ostali tvrda srca na molbe koje su došle od nas i od srca majke i djece koja su plakala za pomoć. Budite uvjereni da će majka Ružica, kao što gore pjesma kaže, svake noći paliti svijeću zahvalnicu za Vašu ljubav i dobročinstvo. Nema granice Božjoj ljubavi i nema granice ljudskoj dobroti ako se čovjek odazove na Božju ljubav i na plač djeteta.

I kao što se nikada ne možemo zasititi gledanja u zvjezdano nebo, tako se ne možemo nagledati nevinnosti i ljepote te drage dječice u obitelji Josipa i Ružice Vukašinić. Na neki način, oni će znati cijelog života da ste im Vi pomogli iz ljubavi. Taj kršćanski odgoj za ljubav najjači je plog i najsigurnije jamstvo naše hrvatske uzdanice.

Još jedamput, od srca Vam najtoplija hvala i neka Vas svugdje prati Božji blagoslov.

Za odbor:

Stjepan Grgić
Željko Pala

Vijesti iz vaših zajednica

POMOZIMO ŽIVOTU KNINA

U kninskoj župi danas živi 12 000 tisuća župljana, većina doseljenih izbjeglica iz Bosne i Hercegovine. Knin je danas najmlađi grad u Hrvatskoj, prosjek starosti je 29 godina.

Pozivam sve koje žele i mogu pomoći neka pomognu, a sve koji prime ovu poruku neka je prosljede svima za koje smatraju da im je na srcu život ljudi. Pomoć se može poslati na Caritas župe Sv. Ante, Knin, VII gardijske brigade br 9, 23400 Knin, Informacije se mogu dobiti na telefon 022-661-770. Informacije se mogu dobiti i pozivom na 022-662-065, samostan Sv. Ante, Knin, Republika Hrvatska. Zahvaljujem fra Petru Klariću na brizi i trudu koji ulaze za preživljavanje svojih župljana.

Predlažem da svaki koji pročita ovaj tekst pošalje barem 20 kuna (ako je u mogućnosti) na adresu Caritasa u Kninu.

Više o humanitarnoj katastrofi stanovnika Knina možete pročitati u najnovijem broju Glasa Koncila od 04. veljače ove godine.

Daljnja obavijest

Želim vas obavijestiti da je kampanja pomoći župljanima crkve sv. Ante pod brigom fra Petra Klarića započela, i da već u drugom danu donosi rezultate. Naime jučer navečer krenuo je g. Ivan Volar iz Münchena s automobilom napola punim hranom i novčanim darom. Njegovo određite bio je Knin, gdje je sretno stigao, te umoran nakon dugog puta bio u mogućnosti predati dar u novcu i hrani.

Gospodin Volar iskoristio je naš razgovor za upućivanje pozdrava članovima Amac mreže (na Internetu), te im čestitao na nastojanjima u pružanju pomoći. Pozdravima se pridružio i fra Petar Klarić (40) koji je obećao da će uskoro instalirati računalo s Internetom. Također je naglasio da bi on volio doći u kontakt sa što većim brojem hrvatskih novina i radio-postaja u dijaspori. Danas ćemo uz telefonske brojeve dodati i broj fascimila župe u Kninu (022) 660-046. (8. siječnja, 2001)

CARITAS ŽUPE KNIN
ulica 7. gardijske brigade br. 9
HR - 22300 KNIN
caritas_knin@inet.hr

Tel. ++ 385 (0)22 662 065 ; 661 770
Fax ++ 385 (0)22 660 046

SPLITSKA BANKA d.d.
devizni račun : 34400-620-21-7030-1524003
naznaka za Caritas župe Knin

ZAP Knin
kunske uplate
na žiro račun: 34460-672-2869
poziv na broj: 02 JMBG
naznaka za Caritas župe Knin

ISPRAVAK

Internet adresa za Croatian Folklore Festival - koji će se održati u svibnju ove godine je :
<http://members.home.net/eg7/croatianfestival>

Preplatite se na HRVATSKU ISKRU

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

Danas u nedjelju (4. veljače) tijekom cijelodnevnih vijesti HR upućivana je vijest o stanju ljudi u Kninu. Ono je kritična, gotovo istovjetno prirodnoj nepogodi gladi i poštati. Vijest nije bila praćena pozivom na pomoć stanovništvu. Poziv na konkretnu pomoć je bio ignoriran.

U isto vrijeme neke hrvatske zajednice u svijetu (Toronto, Cleveland, Vancouver i Chicago) razumjele su poruku kao poziv na smišljenu djelatnost. Neki od župnika hrvatskih crkava organizirati će slijedeće nedjelje drugu lemozinu (drugo sakupljanje milodara) za potrebe spasavanja života u Kninu. Doista, bilo bi dobro da pod nadzorom lokalnih župnika otvori račune za stradalnike.

MOLIMO ČITATELJE da upute telefonske pozivu župniku fra Petru Klariću i time pruže moralnu pomoć, te pri tome daju svoje obećanje novčane pomoći.

Ova kampanja pomoći može se smatrati privremenom, a trajnije rješenje treba doći od Vlade i Predsjedništva Republike Hrvatske.

Drago Geoheli
email: geoheli@home.com

Čestitamo....

Bračni par Anica i Roko Krizmančić

PRETVORBA U ZLATO

"Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo." (Knjiga Postanka 2:24)

U subotu 3. veljače u župnoj crkvi Hrvatskih mučenika u Mississaugi, brojna obitelj g. Roke i gdje Anice Krizmančić su sv. Misom zahvalnicom i prigodnim blagoslovom slavljenicima Roki i Anici, proslavili pedesetu godišnjicu braka, uz nazočnost mnoštva prijatelja i poznanika. Liturgijskim slavljem i nadahnutom propovjedi velečasnog župnika Ivice Kecešina, ovom jubileju dan je naglasak krepostnog kršćanskog bračnog života i zahvalnost Bogu koji je vodio Roku i Anicu kroz teške i odgovorne godine bračnog života u iseljeništvu, roditeljske odgovornosti i djelatnu pripadnost svojoj hrvatskoj zajednici.

Nakon misnog slavlja uzvanici su na prijemu u društvenim prostorijama Hrvatskog lovačkog društva "Jelen", uz ukusnu večeru u prijateljskom raspoloženju, nastavili slavljem pedeset godišnjeg braka, iz kojeg je rođeno osmero djece, a od njih poteklo desetero unučadi.

Pozdravne govore su izrekli sinovi Marjan i Jura Krizmančić, te u ime gostiju Višnja Geoheli. Gospodin Roko i gospođa Anica Krizmančić su pozdravili nazočne i uz kratki osvrt na svoj dugogodišnji zajednički život zahvalili se na iskazanoj im pažnji. Njihova izdržljivost u obiteljskom životu je crpljena iz vjere u Isusa Krista i Blaženu Djevicu Mariju, i stoga su svjedoci Božjeg nauka i uzor svojoj djeci, unucima i ponos hrvatskoj zajednici. U Kanadu su došli kao mlada obitelj s troje malene djece. Hrabro su nosili iseljenički križ, patnje, prilagođavanja na novo društvo i roditeljsku odgovornost odgoja i podizanja djece koju im je dobar Bog darivao. Krizmančići su odlučno i hrabro pokazali kako pretvoriti životne teškoće u zlato.

Neka ih i dalje Bog poživi u zadovoljstvu, miru i obilju blagoslova. To im želimo u ime Uredništva HRVATSKE ISKRE. (V.K.G.)

Stranica 3

Preporučujemo.....

GENERALTURIST TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

General Turist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agancije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuči Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7, FM od ponedjeljka do petka od 14:00-15:00, te nedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40AM)
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Rd., Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com Fax: (905) 602-8899

Hrvoje Beg za vrijeme skeča, župa Naše Gospe Kraljice Hrvata

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

Stranica 30

Najnovije vijesti....

ZBOG NORCA U SINJU OTKAZANE MAŠKARE

SINJ - Zbog potpore generalu Mirku Norcu, Karnjevska udruga Sinj otkazala je sve svoje priredbe dok se ne razriješi njegov slučaj. Tako je neizvjesno hoće li se održati i završna svečanost paljenja Kmje i završni veliki maskenbal, koji je planiran za 27. veljače, doznali smo od predsjednika Udruge Žarka Romca, "privremenog gradonačelnika Sinja". Ni u ostalim naseljima cetinskoga kraja neće se održavati pokladne priredbe.

JAKOVČIĆ NAJAVIO SKUP S MASLINOVIM GRANČICAMA

PULA - Stožer za obranu digniteta Domovinskog rata Istarske županije organizira u srijedu, 14. veljače s početkom u 17 sati na trgu Portarata u Puli središnji prosvjed podrške, pod geslom "Valentinovo za Hrvatsku". No, Ivan Jakovčić najavio je da će na sjednici Predsjedništva IDS-a predložiti da se u Puli u subotu organizira mirni prosvjedni skup građana Istre za mir, toleranciju i demokraciju. Rekao je da će pozvati sve građane Istre da se skupu odazovu s maslinovim grančicama u ruci jer demokratska Hrvatska i demokratska Istra trebaju reći svoje.

HVIDRA NIJE POLITIČKI PARAVAN

ZAGREB - Hvidra RH nastavlja rad unutar koordinacija udruga iz Domovinskog rata pripremom i organizacijom središnjeg prosvjeda u Zagrebu, u četvrtak, 15. veljače, u podne, dokad očekuje odgovor na pitanje gdje se nalazi general Mirko Norac. Istaknuto je to na jučerašnjoj konferenciji za novinare Hvidre u Zagrebu. Predsjednik Hvidre Marinko Liović odrekao je pravo bilo kojoj stranci da se koristi imenom njegove udruge, da je zloupotrijebe te da to učine s prosvjedima posvećenim rasjetljavanju sudbine M. Norca. Predsjednik Glavnog odbora Hvidre Ivica Perković dodao je kako udruga ne želi služiti kao paravan nikakvim političkim obračunima, nego isključivo zaštititi junake Domovinskog rata.

TREBA ORGANIZIRATI SKUP "JA NISAM MIRKO NORAC"

ZAGREB - Da ima i onih koji ne podržavaju masovne prosvjede za generala Mirka Norca i cijelu strku koja se podigla oko toga, potvrđuju jučerašnji rezultati on-line anketa na Internetu. Na Iskonovu portalu, naime, postavljeno je pitanje "Trebali li organizirati skup "Ja nisam Mirko Norac", a rezultati su, doduše tijesno, do zaključenja ovoga broja bili da treba. U postocima bi to bilo: 44,38 posto da treba, 43,83 posto da ne treba, a 11,8 posto od ukupno 1280 glasova ne zanimaju nikakvi skupovi. U "Večernjakovoj" anketi na web stranicama ovih se dana pita posjetitelj "Da li se general Norac trebao skrivati", a do jučer je glasovalo 498 ljudi, od čega je čak 73 posto anketiranih reklo da nije trebao

SPLITSKI PROSVJED UDARNA VIJEST SVJETSKIH MEDIJA

SPLIT - Splitski skup potpore umirovljenom generalu Mirku Norcu bio je još u nedjelju udarna vijest svih svjetskih agencija i TV postaja poput CNN-a i BBC-a, a jučer su članci osvanuli u većini novina. International Herald Tribune piše da je splitski prosvjed odraz rastuće podijeljenosti između "jedva godinu dana starog demokratskog vodstva i nacionalističkih veterana hrvatskog rata za neovisnost". IHT navodi da je do "prve ozbiljne prijetnje prozapadnjačkoj vladi" došlo zbog donedavnog isključivog prikazivanja Hrvata žrtvama rata i frustracije zbog pogoršanja životnog standarda, a to HDZ "koristi da oživi svoju popularnost". (Večernji list, 13.2.)

IVAN NAHTIGAL, PREDSEDNIK SINDIKATA UMIROVLJENIKA: Želimo mirovine do 5. u mjesecu

- Pozdravljamo nastojanje Ministarstva financija da tokove novca

konačno stavi pod kontrolu te tako sredi i situaciju u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje - dio je jučerašnjeg komentara iz dviju najvećih umirovljeničkih udruga - Matice i Sindikata umirovljenika Hrvatske. Reagirali su na objavljeni razgovor sa zamjenikom ministra financija Damirom Kuštrakom, u kojem najavljuje isplatu mirovina od 15. u mjesecu i po načelu socijalne strukture.

- Pozdravljam to što Ministarstvo financija preuzima raspolaganje novcem za mirovine - rekao je predsjednik Sindikata umirovljenika Hrvatske Ivan Nahtigal. - No, loše je to što isplata mirovina počinje tek 15. u mjesecu. Svi računi, sve režije stižu do 8., najkasnije do 12. u mjesecu - kaže Nahtigal - pa umirovljenici uglavnom plaćaju za njih po-debele zatezne kamate. I dalje ocjenjujem da nema rješenja za redovitu isplatu mirovina sve dok se ne ostvari zakonom određena pričuva mirovinskog zavoda.

Iz obje mirovinske udruge upozorili su da Zakon o mirovinskom osiguranju vrijedi već treću godinu. On obvezuje HZMO da ima pričuvu za isplatu mirovina u visini jedne dvanaestine potrebnih godišnjih sredstava. Ako HZMO to ne može, pričuvu je dužna osigurati proračun.

- Predlagali smo da Vlada postigne dogovor s Narodnom bankom o pozajmici po eskontnoj stopi za tu pričuvu - kaže Nahtigal. - To bi i za proračun i za HZMO bilo jeftinije od kredita banaka, koje su sada prisiljeni dizati za isplatu mirovina. I prije izbora dogovorili smo se o redovitosti isplate mirovina do 5. u mjesecu. Nije nam jasno, ni ekonomski, ni financijski, zašto se ne dogovori pozajmica s Narodnom bankom jer sve govori tome u prilog. Ne znamo što stoji iza takvog nepodužimanja - međunarodni odnosi ili što drugo.

Umirovljeničke udruge podržale su ideju isplate mirovina po načelu socijalne strukture, od nižih prema višima. No, upozorile su i na činjenicu da je prosječna mirovina 1.272 kune. Praktički su gotovo svi umirovljenici u istom položaju - jer i sa 900 i sa 1.200 kuna jednako se teško čeka sljedeća mirovina. (Večernji list, 13. veljače)

Na prigodnom susretu u Ministarstvu obrane

Ministar Radoš predao donaciju nastradalim u Ogulinu

Zagreb, Ministar obrane Jozo Radoš u ponedjeljak je trojici najteže nastradalih ročnika u tragediji u ogulinskoj vojarni "Sv. Petar" Ivi Martinoviću, Danijelu Došenu i Danijelu Vinceku uručio donaciju vrijednu 16.5 tisuća kanadskih dolara. Donacija je dar Hrvatske zajednice iz Ontarija, koja je prema riječima Milana Križana, člana Hrvatskog fonda Slavonija, Jerka Granića s Hrvatskog radija Domobran iz Ontarija i Hrvatske glazbene unije, 7. siječnja u Torontu organizirala humanitarni koncert za stradale ročnike.

Predajući stradalim ročnicima čekove s pojedinačnim iznosom od 5,5 tisuća kanadskih dolara, ministar Radoš istaknuo je kako ovakve humane geste dokazuju da se i bez puno politike nastavljaju dobri odnosi između iseljene i domovinske Hrvatske. Ministar Radoš potom je uručio zahvalnice estradnim umjetnicima, te organizatorima koncerta, a zahvalio je i svima koji su sudjelovali u prikupljanju novčane pomoći ročnicima. U ime tri najteže stradale ročnika zahvalio se Ivo Martinović, rekavši kako oni i dalje ostaju hrvatski vojnici, a da za sve što budu trebali znaju kome će se obratiti.

Uz Valentinovo.....

Iz lokalnog Odsjeka 99.999 D.P (DRUŠTVA PODPAPUČARA) nedavno sam primio (uz priloženu člansku upisnicu)sljedeću, srce parajuću, lamentaciju:

NISAM PODPAPUČAR, ALI.....

Kad mi ženica kaže da skočim, ja nju oštro pogledam u oko i nježno odmucam: "D-d-draga, k-k-k-kako visoko!?"

U podjeli kućnog posla, nema problema - ja sam šef: u podne ja perem suđe, a navečer mi supurga pomže s vešom, ak' ju je čef!!!

Ženica moja mene neizmjenjivo voli, pa kad se nakon "nesporazuma", ispod kreveta hrabar nađem, na koljenima, s metlom u ruci, ona me moli, da van izađem!

Kod spornih sudbonosnih odluka, (na pr. koliko u bažul šalatu ide luka), solucija tu je bez ikakvih muka: u zrak "pismo-glava" bacamo dolar, nema brige, nema znoja ako "loonie" ostane stajat okomito, ALELUJA!!! Pobjeda je moja!

I tak vam mi, prijatelji dragi, živimo lepo, "v miru božjem" - kakti golupčeka dva, ali pozor - jedan dan ona "leti" kroz prozor, a drugi dan, bogme, ja!!!

Inače, u našem domaćinstvu ima nas troje i ja, ako mačku ne strpam u vreću (isplakujem, evo, sve jade moje) zauzمام časnu - poziciju treću.

I još da mi stavi sol na ranu pozvala me jučer jedna gospa na stranu, pa mi šapne riječi grozne: "Žene koje traže ista prava s muževima, nisu baš ambiciozne!"

Najodgovorniji položaj u kući je moj - to se zna: za sve što ispadne loše, odgovaran sam, jasno - ja!

Uz svoje principe kategorično stojim kroz godinu čvrst kao kremen, pa se čudom-čudim kad za Božić dobim, "pasju kućicu" i dugi remen!

....Nakon nedavno održane svjetske konvencije, muških pobjednika bračnih razmirica kroz protekla dva mileniuma za koju je, veli mi kuma, bila dosta telefonskih govornica..., dragi moji su-mučenički pajdaši, pišem vam knjigu verbalnih pobjeda u mojem dugo-godišnjem braku, izvojevanih od moje "bolše polovice", no ostaju mi samo "kule u zraku", naslov: "U MRAKU", i za sad samo - korice!

P.S.Potencijalni ko-autori gore navedene knjige, svojom kontribucijom više su nego dobro došli, budući da postoji realna opasnost da knjiga uđe u anale literature kao svojevrsni unikat: SAMO KORICE!

P.S.S. Uspisnu sam ispunio, ali (za sada) nisam stavio u kuvertu, no u znak solidarnosti i simpatije "DRUŠTVU PODPAPUČARA" poslao sam nekoliko rabljenih marama za plakanje!

Ivica Puhalo

Prije objeda: vel. Ivica Lozić s župljanima

Preporučujemo Vam:

Toronto Institute of Spinal Health Dr. J. Željko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozljeda

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozljede

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

Sretna vam 49. godišnjica braka, gosp. i gđa. Janžić! Sve najbolje!

Bilo nam je jučer izvrsno. Još danas uživamo sjećajući se prekrasnih pjesama, dobrog društva, veselog plesa, prave Valentinske zabave! Međimurcima velika hvala na fantastičnoj večeri, Žigi hvala za svaku prekrasno otpjevanu pjesmu!

Ova jučerašnja večera samo je jedna od uspješnih večera ovog društva. Iako je nama zaista bilo lijepo, ipak svima je bilo najdraža činjenica da će prihod s ove večer ići za hendikepiranu djecu u Čakovcu. A zbog ove djece i svih drugih koji trebaju našu pomoć, rad Međimuraca se nastavlja.

Velike čestitke Hrvatskom društvu "Međimurje". Žiga, sretan put u domovinu i velika hvala. (VK)

Medimurske kuharice su i ovaj puta skuhalo izvrsnu večeru: Gđe. Kos i Premuž (s lijeva na desno)

Recept dana: KOKOŠJA JUHA

Sastojci za 4 osobe: 1 kg kokošjeg mesa, 500 g. mrkve, glavice celera bjelaša, 1 malen luk, 5 česna češnjaka, nekoliko grančica peršina, 3 l vode, 2 - 3 pileće kocke za juhu, sol, papar te kopar za ukraš.

1. Stavite u veliku posudu meso, mrkvu, celer, luk, češnjak i peršin. Nalijte vodu i pustite da zakuha. Rupičavom žlicom uklonite pjenu koja se pojavi na površini. Smanjite temperaturu, dodajte kocke juhe, sol i papar. Pokrijte i lagano kuhajte dva sata. U međuvremenu raskidajte rezance tako da budu dugački oko 5 cm. Lagano ih kuhajte u zavreloj vodi 2 minute. Procijedite ih i ostavite sa strane.
2. Uklonite svu masnoću s površine juhe. Rupičavom žlicom izvadite luk, peršin i meso. Nasjeckajte luk i meso pa ga vratite u juhu. Kušajte juhu i začinite je. Stavite rezance u zagrijane tanjure za juhu. Kutlačom izvadite juhu u tanjure, ukrasite je koprom i odmah poslužite.

Jutarnji list, 30.9.2000.

Post festum

Kako smo izvijestili u HRVATSKOJ ISKRI br. 74 (od 15. siječnja ove godine) u Mississaugi je 7. siječnja održana humanitarna večer za ranjene ročnike iz Ogulina. U prošloj HRVATSKOJ ISKRI javili smo da će sakupljenih \$16.500 biti predani trojici najteže ranjenih ročnika, što je i učinjeno. Hrvatski mediji izvijestili su o tom događaju (pogledajte str. 3)

Nažalost, i u ovoj prilici došlo je do, recimo, "kratkog spoja". Članak iz hrvatskog tiska naveo je nekolicinu organizatora ovog izvrsnog humanitarnog djela, no kad se navode neka imena, obično se ispuste druga. Jedan od važnijih čimbenika te večeri svakako je bio gosp. Ivica Lončarić, voditelj "Zvuci Hrvatske", koji je svojim velikim zalaganjem i svakodnevnim izvješćima na svojoj radio postaji pridonio uspjehu te večeri, a bio je ispušten u članku iz hrvatskog tiska.

Mnogi su se naradili, a i istrošili za ovaj koncert, mnogi dali od sebe, zato je važno spomenuti te ljude koji tako nesebično daju, neka zajednica zna što tko radi i da li radi u ovoj zajednici. HRVATSKA ISKRA je pisala o onima koji su zaslužni za ovaj koncert, tako da nema smisla opet pisati o tome, no ispustiti gosp. Lončarića i njegovu radio-postaju u izvješću o tom događaju u hrvatskom tisku - svakako je propust. Da li možemo za ovaj propust kriviti hrvatski tisak? Vjerojatno. Pogreške se mogu dogoditi, no navesti "Hrvatsku glazbenu uniju" (pjevače, koji su zaista i napravili izvrstan posao) - a zaboraviti gosp. Ivicu Lončarića, voditelja radio-postaje "Zvuci Hrvatske" u najmanju ruku - nije lijepo, a ni dobro za našu zajednicu, jer o radnicima se mora pisati - to je posebna vrsta nesebičnih ljudi.

Valentina

Preporučujemo

Zdravlje je najveće bogatstvo, a bolesni bi na tu staru izreku mogli nadodati: "Najveća sreća je kad čovjek ozdravi." Mnogi od vas sa problemima prostate, masnoće u krvi, visokim pritiskom, bolovima u želucu i još drugim problemima, obratili ste se na "NATURE'S WAY CO.", prirodnih lijekova, a vaše riječi zahvale potvrđuju da vas nismo iznevjerili.

A što tek reći o našoj kremi od majčine dušice, koju žene jednostavno ne mogu prehvaliti? Ako vam je imalo stalo do vašeg izgleda, da imate glatko lice, ovu kremu nemojte nikako propustiti. U drevnim danima ona se tajno spravljala samo za dvorske dame, a danas je eto i vama dostupna! Ako niste ne samo zadovoljni, nego jednostavno oduševljeni s tom kremom, mi ćemo vam bez ijednog pitanja vratiti novac. Dodatna dobra vijest je što smo je uspjeli osloboditi carine, pa vam je nudimo po povoljnijoj cijeni.

A za kraj, evo i naš NAGRADNI KONKURS! Prve dvije osobe koje nas nazovu nakon što pročitaju ovaj oglas, dobit će na poklon jedan od naših čajeva, kapi, masti ili majčinu dušicu.

Nazovite Nature's Way Co." na

Tel: (905) 846-3060

**HRVATSKA ISKRA....
VAŠE ZADOVOLJSTVO**

SLUČAJ NORAC

ŠIROM HRVATSKE PROSVJEDI POTPORE UMIROVLJENOM GENERALU MIRKU NORCU

SPLIT - Više od 150.000 ljudi okupilo se jučer na splitskoj Rivi koja je bila pretijesna za sve koji su željeli nazočiti velikom prosvjedom skupu koji je pod geslom "Svi smo mi Mirko Norac" organizirao Središnji nacionalni stožer za zaštitu digniteta Domovinskog rata. Najveće oduševljenje okupljenih prosvjednika, koji su došli iskazati negodovanje zbog, isticali su, sramotnog pokušaja uhićenja hrvatskoga generala Mirka Norca, izazvao je dolazak 11 umirovljenih hrvatskih generala. Na pozornici su bili sinjski alkari u svećanim odorama, hajdučka družina Mijata Tomića iz Tomislavgrada, čelnici Stožera za zaštitu digniteta Domovinskog rata, Hvidre, Udruge dragovoljaca Domovinskog rata, predstavnici političkih stranaka, Crkve, udruge sveučilišta i veleučilišta, sporta, sindikata...

Čondić: Račan te tuži, Sajonara te sudi

- Hrvatski Split opet pokazuje svoje pravo lice, pokazuje jedinstvo hrvatskoga nacionalnog korpusa i brigu za sudbinu legende Domovinskog rata Mirka Norca i svih ostalih nepravедno optuženih hrvatskih časnika i vojnika - rekao je prvi govornik na skupu, pukovnik Mirko Čondić, predsjednik Središnjeg stožera za zaštitu digniteta Domovinskog rata, čiji je govor nekoliko puta prekidano oduševljenim pljeskanjem i skandiranjem.

- Danas na Rivi dokaz smo jedinstva, sretni i žalosni jer se ni u snu nismo nadali da će ovakvi skupovi biti nužni u slobodnoj i demokratskoj Hrvatskoj, nitko nije vjerovao da će bezbožne snage rušiti temelje na kojima je stvarana hrvatska država - kazao je Čondić. Naglasio je da su izdali tjeralicu za čovjekom koji je bio na čelu mnogih postrojbi, legenda cetinskoga kraja i Hrvatske. - I to zbog optužaba onih od kojih je neke Mesić prije aboliirao. Račan te tuži, Sajonara te sudi - kazao je Čondić te nastavio da vlast pripada danas narodu i proizlazi iz naroda te da ne smijemo dopustiti da Hrvatska postane protektorat socijalističke internacionale.

U vrijeme Čondićeve govora na Rivi je započelo potpisivanje Peticije za raspisivanje izvanrednih općih izbora za sva tijela hrvatske vlasti i hitnu obustavu progona generala Norca i ostalih gospičkih branitelja. Tijekom cijelog prosvjednog skupa tražilo se raspisivanje izvanrednih izbora, govornici su prekidani skandiranjem "Idemo u Zagreb, idemo u Zagreb" i "Hoćemo izbore". Mirko Čondić poručio je kako su svi iz Središnjeg stožera spremni položiti život kako se ne bi ostvario veleizdajnički plan komunista na vlasti.

- Nevini junak Domovinskog rata Mirko Norac i drugi neće biti suđeni za obranu Hrvatske dok smo mi živi, a ako vlast nije u stanju osjetiti bilo svoga naroda, neka dađe ostavke i raspíše izbore - zaključio je Čondić, a njegove riječi popraćene su skandiranjem: "Hoćemo izbore".

Sinjski gradonačelnik i saborski zastupnik Mate Jukić istaknuo je da su Sinjska alka i Domovinski rat svetinje hrvatskog naroda, a hrvatski generali ponos i dika Hrvatske. Pozvao je sve nacionalne stranke desnog centra da obrane čast i dostojanstvo Domovinskog rata.

Škarić kritizirao HTV

Splitski gradonačelnik Ivan Škarić vrlo je uzbuđen istaknuo da je bolje da nitko ništa više ne govori na skupu u Splitu, nego da Hrvatska televizija pokaže na svoja sva tri programa koliko ima naroda na Rivi, da se ne kaže poslije da je ondje bila šačica ljudi. Nazočni su ga bodrili riječima: "Ostani, ostani" i "Ivane, Ivane", a splitski gradonačelnik poručio je da ovdje nije riječ o izdaji. Istaknuo je: - Došli smo reći da smo Hrvati, svoj na svome i želimo to sačuvati. Bez domovine čovjek je nitko i ništa.

Dr. Branimir Lukšić župan splitsko-dalmatinski kritizirajući, kako

je kazao, trenutačnu vlast, naglasio je kako ne mogu govoriti o otvorenom društvu oni koji su do jučer zatvarali sve neistomišljenike, a rade to i danas. - Kada proguta kanarinca, mačka ne propjeva - kazao je župan, te dodao: - Jesmo za demokraciju, ali upravo zbog toga tražimo kažnjavanje ratnih zločinaca za vrijeme komunističke diktature.

U ime svih umirovljenih hrvatskih generala nazočnima na rivi obratio se praćen burnim oduševljenjem stožerni general Janko Bobetko. Na samom početku istaknuo je da u Splitu branimo dostojanstvo i povijesna prava svog hrvatskog naroda, a veliko hvala uputio je roditeljima generala Norca.

- Hrvatski narode, glavu gore, u ovoj zemlji mi odlučujemo, mi ćemo birati i opozivati - kazao je general Bobetko dodavši da nam povijest neće oprostiti ako sada zapostavimo interese države. Ovo je trenutak borbe za Hrvatsku u kojoj danas pod zemljom leži 15.000 ljudi. Iznevjeriti ih nećemo i borit ćemo se do posljednjeg daha jer nam Hrvatsku nije dala nikakva europska kombinacija. Budite hrabri, pokazali smo da umirati znamo i stisnutih zubi, kazao je general Bobetko. Rekao je da smo izgubili na izborima dobivenu bitku a vratili staljinizmu otvorena vrata. Ovi su sada formirali Udbu i KOS, ispituju tko dolazi kod generala Gotovine i Bobetka.

Dr. Zvonimir Šeparović, ističući da Split opet piše hrvatsku povijest, poručio je da moramo probuditi hrvatski narod koji je upao u depresiju. - Državni udar izveo je Mesić kad je ovu časnu gospodu generale umirovio - rekao je dr. Z. Šeparović dodavši kako je Mesić išao u Haag tužiti svoju vlastitu zemlju. - Posebno nas smeta što Mesić izjavljuje da ćemo bezrezervno surađivati s Haagom. Nećemo! - zaključio je Šeparović.

Liović: Bura u Zagrebu otjerat će košavu

Marinko Liović istaknuo je kako Norac bitke nije gubio pa neće ni ovu izgubiti. - Danas su s nama generali u milosti naroda i nemilosti Predsjednika - rekao je on, te poručio vlasti da ovo nije šačica ljudi već je šačica na vlasti. - Ovdje bura staje, neka puhne u Zagrebu i otjera košavu - kazao je Liović.

- Uhićenjem Norca ili će pasti ova vlast ili ćemo izgubiti državu koliko god oni šutjeli o ovome što se ovdje događa - odlučno je kazao Luka Podrug, dopredsjednik Središnjeg stožera, i nastavio: - Lani smo zaspali, u prvoj utrci pogodili smo "u ništa", ali sve je spremno da otpočne druga utrka. U njoj pogađamo u sridu - poručio je Podrug. - Ako ne budu pametni sami prepustiti vlast, bit će pozvani na odgovornost za veleizdaju - kazao je on, te naglasio stvorili su bolji život njima a ne svima, Račan je ponudio bolji život svim svojim ženama... Poručio je: - Ne priznajemo prijeki sud u Rijeci, ne možete nas uhapsiti, nemate toliko zatvora ni policije, ovo je Hrvatska vojska, ovo je hrvatska policija.

Darko Milinović, predsjednik Stožera za zaštitu digniteta Domovinskog rata Ličko-senjske županije, poručio je vlastima: - Ne gurajte nam oružje u ruke, srušit ćemo vas na demokratskim izborima.

Za govornicom su se pojavili i Tomislav Merčep, Ante Roso, Ivan Gabelica, Stjepan Lozo, Mate Brajković, Anto Kovačević, dr. Goran Dodig i Anto Đapić. Nenad Ivanković ustvrdio je: - Norac je ovdje, na Rivi, poruka je to splitskoga skupa onima u Zagrebu.

Predsjednik HDZ-a dr. Ivo Sanader istaknuo je: - Ovaj skup ući će u povijest, danas je splitska Riva kontra vlasti. Pridružio se želji da se sve političke stranke nađu u hrvatskom bloku i obrane hrvatske interese pod motom prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana: "Sve za Hrvatsku - Hrvatsku ni za što".

Na kraju skupa svi govornici potpisali su zajedničku deklaraciju, a potom je skup u miru završen. (Večernji list, 12.2.)

Rok vlastima - 15. veljače

Mirko Čondić je pri završetku skupa uputio zahtjeve hrvatskoj vlasti. Traži se da se što žurnije raspišu izvanredni opći izbori. Zahtijeva se i trenutačna obustava progona generala Mirka Norca, brigadira Milana Čanića i ostalih branitelja koji su nepravедno optuženi od četnika koje su u ratu pobijedili. Zahtijeva se da se javnosti kaže gdje je Mirko Norac. Traži se zamrzavanje suradnje sa sudom u Haagu.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

htjevima hrvatskoga puka - završio je pukovnik Mirko Condić pozivajući sve na prosvjedni skup 15. veljače u Zagrebu. Na kraju skupa svi govornici potpisali su zajedničku deklaraciju, a potom je skup u miru završen. (Večernji list)

NACIONALNI STOŽER ZA OBRANU DIGNITETA DOMOVINSKOG RATA

Nacionalni stožer za obranu digniteta Domovinskog rata suočen s najvećom i najdubljom krizom hrvatskog naroda od uspostave hrvatske države, uz suglasnost brojnih političkih stranaka, udruga, institucija i pojedinaca donosi slijedeću:

DEKLARACIJU

Hrvatski narode i svi građani hrvatske države, usprkos tome što aktualna vlast naša nastojanja proglašava državnim udarom, obraćamo vam se s odgovornošću spašavanja hrvatske države koja je u ovom trenutku duboko podijeljena.

Stožer za obranu digniteta Domovinskog rata ni u jednom trenutku nije htio niti želi dovesti u pitanje opstanak hrvatske države i funkcioniranje njenih institucija. No isto tako nećemo dopustiti da vlast sebe poistovjećuje s državom. Za nas je uhićenje Mirka Norca puno više od progona jednog čovjeka. Mirko Norac simbol je i obrane i pobjede i naš odnos prema njegovom progonu je odnos prema temeljnim vrijednostima na kojima je hrvatska država nastala. Hrvatska država je velikom većinom amnestirala brojne zločine učinjene prema Hrvatima i na taj način pokazala širinu našega oprost. Nažalost, odgovor na to bio je progon hrvatskih branitelja kao grupacije koja ne samo danas nego i za buduće generacije mora biti moralna vertikala hrvatskoga naroda. Zato, zahtijevamo od Hrvatskog sabora da u skladu s ustavnim ovlaštenjima uspostavi zakonski okvir kojim će se trajno obustaviti kazneni progon hrvatskih branitelja i osloboditelja, kako bi se uklonilo stalno izvoriste današnjih podjela i društvenih sukoba, a time i nestabilnosti hrvatske države. Gospodo iz vlasti, Vaše je pravo ljutiti se ako čujete da vas netko naziva izdajnicima i nedemokratima, no mi Vas pitamo: Kako nazvati otvaranje arhiva predsjednika koji je vodio državu za vrijeme rata, kako nazvati lažno svjedočenje u Haagu, kako nazvati Zaključke klubova zastupnika (09.02.2001.) u kojima se traži nedemokratski, neokomunistički progon neistomišljenika, kako nazvati rasprodaju nacionalne imovine, neselektivne stečajeve i otpuštanje radnika i konačno, kako nazvati progon svih junaka Domovinskog rata, te posebno generala Mirka Norca i njegovih suboraca, ako to nije izdaja.

Zbog toga Hrvatice i Hrvati, građani Hrvatske!

Suočeni s otvorenim nasrtajima na demokraciju i slobodu medija, o čemu svjedoče i najnovije smjene na HTV-u pozivamo vas da ne dopustite da Vam medijskim manipulacijama Nacionalni stožer predstave kao rušitelje države. Naš je cilj da uz Vašu pomoć i pomoć svih stranaka, udruga i institucija na zakonit način očuvamo Vašu i našu sigurnost, našu zajedničku domovinu Hrvatsku.

Središnji nacionalni stožer za obranu digniteta Domovinskog rata na skupu u hrvatskom Splitu konstatira da je: Republika Hrvatska po svom ustavnom opredjeljenju demokratska država u kojoj vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu, te stoga uzimamo sebi za pravo da se u okviru Ustava borimo i izborimo za očuvanje digniteta Domovinskog rata i za slobodu Mirka Norca i svih hrvatskih branitelja. Konstatira da je Republika Hrvatska vodila pravedan i osloboditeljski rat u kojem je kao žrtva velikosrpske agresije pobijedila agresora na veličanstven i častan način. U Domovinskom ratu hrvatska vojska nije počinila ratni zločin, te stoga ne dopuštamo da aktualna vlast izvede svjetski presedan i da sudi pripadnicima svoje pobjedničke vojske. Smatra da aboliranje četničkih zločina sa jedne i insistiranje na procesuiranju hrvatskih junaka s druge strane, vodi dubokim i nepremostivim podjelama u hrvatskom društvu, a za račun bržeg i bezbolnijeg uključivanja Hrvatske u procese balkanske suradnje koja je utvrđena na Zagrebačkom Sumitu, te stoga u cilju zaštite hrvatskih nacionalnih interesa, digniteta Domovinskog rata i u cilju zadovoljenja pravde od nositelja vlasti u Republici Hrvatskoj

zahtijevamo:

Žurno donošenje zakonskog okvira kojim će se osloboditi od progona hrvatski branitelji i time ukloniti trajni izvor nestabilnosti u hrvatskom društvu, a sa ciljem konačne pomirbe i premošćivanja podjela u hrvatskom narodu i među građanima Hrvatske. Trenutačnu obustavu progona generala Mirka Norca, brigadir Milana Čanića i svih ostalih Hrvat-

skih branitelja koji su nepravredno optuženi od četnika koje su u ratu pobijedili.

Da se hrvatskoj javnosti kaže gdje je Mirko Norac, jer sloboda Mirka Norca, sloboda je Hrvatske. Tko sudi Mirku Norcu i njegovim surbovcima sudi Hrvatskoj i izdaje hrvatske nacionalne interese. Poštivanje ustavnih načela jednakopravnosti pred zakonom, te stoga tražimo da se kazneno progone svi protiv kojih postoji osnovana sumnja za oružanu pobunu, kao i za veleizdaju i špijunažu, poput predsjednika Mesića. Zamrzavanje suradnje sa sudom u Haagu, kao ispolitiziranim tijelom dok Ustavni sud ne donese pravorijek o ustavnosti postojećeg Ustavnog zakona, odnosno dok Hrvatski sabor ne donese izmjene i dopune tog Zakona.

Da prestane ultraljevičarska i antidemokratska kampanja koja se provodi u dijelu hrvatske vlasti i javnosti protiv svih koji drugačije misle, a poglavito protiv svih domoljuba braniteljskih udruga. Da se Klubovi zastupnika šestorice i njihovi sateliti ispričaju Središnjem stožeru i ostalim braniteljima zbog monstruoznih i nedemokratskih zaključaka koje su donijeli 09. veljače 2001. godine. Taj pamflet najgrublji je oblik komunističke diktature i progona od stvaranja Hrvatske države do danas. Da se prestane sa protuzakonitim i protudemokratskim praćenjima, prisluškivanjima i narušavanjem privatnosti članova Stožera i ostalih domoljuba, te tražimo da objavite popis svih javnih osoba prema kojima su primjenjivane navedene mjere.

Da Hrvatska televizija kao javni medij bude otvorena za hrvatsku javnost i da prestane sa diskriminacijom hrvatskih branitelja i svih domoljubno orijentiranih grupa i pojedinaca. Osuđujemo najnovije komunističko "vaspitavanje" i represiju prema urednicima na HTV-u. Da hrvatske vlasti do četvrtka (15. veljače) postupe po ovim zahtjevima hrvatskog puka. Očekujemo da vlast služi narodu, a ne da njime manipulira i radi protiv njihovih interesa.

Da se zbog općeg nepovjerenja prema postojećoj vlasti, zbog neizvršavanja predizbornih obećanja, a istovremenog izvršavanja progona hrvatskih branitelja od strane vladajućeg režima za što nisu dobili mandat, što žurnije raspišu izvanredni opći izbori za sva tijela državne vlasti.

Zadržavamo ustavno, građansko i demokratsko pravo da se služimo i sredstvima građanskog neposlušnosti ukoliko se vlast i ovaj put ogлуši o naše zahtjeve.

Bog, pravda i hrvatski Ustav su na našoj strani. Poručujemo hrvatskom narodu da se ne boji boriti za svoje ideale. Najoštrije osuđujemo opetovano kršenje Zakona o službi u oružanim snagama od strane nadležnih tijela, koje suspendiraju najtemeljnija ljudska prava pripadnicima OSRH i MUP-a, tako što im zabranjuju dolazak na ovakve skupove i izvan radnog vremena i u civilnoj odjeći i na taj način raskrinkavajući svoje neokomunističko lice. Odbacujemo još jednom sve objede koje su ispod razine sa kojih dolaze i u kojima se nas proglašava pomagačima kriminala, poraženim snagama i profašistima. Sa prezirom i indignacijom odbacujemo svako zastrašivanje i svaku prijetnju kojima vlast želi zastrašiti vlastite građane što je suprotno elementarnim normama demokracije, a blisko diktatorskom i staljinističkom pristupu politici i upravljanju. Pozivamo sve branitelje, sve hrvatske stranke, sve udruge, institucije, intelektualce, radnike, studente i cijeli hrvatski narod na još veće zajedništvo. Posebno zahvaljujemo našim duhovnim pastirima i cijeloj Crkvi u Hrvata što su i danas kao i uvijek kroz povijest bili sa svojim narodom.

"SVI SMO MI MIRKO NORAC"

Predsjednik

Pukovnik u mirovini

Mirko Condić

mirko.condic@stozer.org, Split 11.2.

Skupna slika "kubanaca", naših sugrađana koji su u organizaciji "Generalturista" uživali na toplom kubanskom suncu,

doma". Za mojim stolom, vrlo mješano društvo, bilo je upravo živo od zadovoljstva.

A kako je Žiga pjevao.... Teško je vama, koji niste bili tamo, opisati te osjećaje koje prožimaju čovjeka, a posebno nas koje potječemo iz Međimurja, dok smo slušali Žigu. Pjevao je pjesme koje svi znamo, tako da smo u svakoj pjesmi, uz njegov savršen glas, svi uživali - i svatko si je od nas mumljao ispod brade. Svih nas je ponio svojom pjesmom! Zabavljao je tako dvoranu da kad se plesalo, svi su plesali - svi sa širokim osmijehom na licu, makar nije bilo dovoljno mjesta. Kad je bio koncert - u dvorani ste samo čuli Žigu, i vidjeli ljude koji su upravo bili ganuti njegovom pjesmom. Došlo je u jednom trenu čak i do smiješne situacije, kad su moji susjedi Međimurci prigovarali svom predsjedniku "kaj je prekinul Žigu za nekakvu tombolu!"

A meni je bilo posebno lijepo! Žiga je baš meni (jer ja sam Valentina, pa slavim imendan za koji dan, a tata mi je rodom iz Kotoribe) otpjevao pjesmu o Kotoribi. Ja tu pjesmu, moram priznati, nisam do sada čula, iako dosta poznam hrvatsku glazbu, posebno međimursku. Kako je Žiga pjevao tu pjesmu - meni, ali i cijeloj dvorani, posebno društvu pored meni, sve samim Kotoripćanima! Hvala Vam Žiga, ne znam kad nam je zadnji puta bilo tako lijepo, hvala Vam Žiga na prekrasnoj glazbi koju ste nam jučer poklonili. Jer, jučer smo čuli OPET sve one prekrasne međimurske pjesme "Međimurje malo", "Čim ja dojdem", "Protuletje se otpira", "Klinčec stoji pod oblokom", "Kaj se pripetilo, kad se dogodilo", ili "Trsek moj" i puno drugih lijepih pjesama, ne samo međimurskih, već i onih drugih - iz svih djelova Hrvatske. Moram i još nešto reći: "Treći stupanj", naši dečki, bili su izvrsni. Glavni pjevač "Trećeg stupnja" Steve Mikulin je izvrsno pjevao razne pjesme iz cijele Hrvatske, koji puta zajedno sa Žigom, koji puta sam (a cijela dvorana si je pjevala ispod brade).

Popularni Žiga stalno je bio okružen prijateljima

se sjećaju svog ženskog dijela članstva, i vjerojatno zbog toga ovo je društvo tako uspješno.

Ovo su činjenice, no kak nam je bilo jučer gotovo je nemoguće napisati ili izreći! Već u samom početku, pri dolasku na ovu večer, vidjelo se uzbuđenje na licima ljudi. Kako znate karte su bile rasprodane već par dana prije same večere, tako je veliki bio interes ljudi za ovu večer. Došlo je mnogo poznatih ljudi, ne samo Međimuraca: bilo je Slavonaca, Istrana, Zagrepčana, Imočana... - iz cijele Hrvatske i svi su bili "kao

Nagrađene članice hrvatskog društva Međimurje: Ružica Štanc je predala nagrade Ani Vidović, Ivki Plačko, Rozaliji Goričanec i Mariji Ament (s lijeva na desno).

V.I.S. "Sedmi dan": Branko Cetinjanin, David Bosiljevac, Denis Spudić, Brian Čapin i Tomislav Mesić

kraja. Ovaj godišnji banket, kao i godišnji ljetni piknik događaji su na koje su pozvani svi Imočani, "zeto i snahe", kao i svi drugi iz cijele zajednice (a kako znamo, imotski piknici su poznati!) Po riječima gosp. Čapina, predsjednika društva Imočana - "zajedništvo, da podijelimo lijepu riječ jedan s drugim, očuvanje naših tradicija i kulture - uz pomoć domovini, to je najvažnije!".

Čestitke društvu Imočana, svim članovima i članicama na izvrsnom radu, dobroj večeri, dobroj zabavi - koja je trajala sve do 1.30 ujutro! (VK)

Godišnja sjednica Hrvatskog zavičajnog društva Kordun

Hrvatsko zavičajno društvo "Kordun" održalo je svoju godišnju sjednicu 4. veljače u prostorijama župe Hrvatskih mučenika. Iako su mnogi vrijedni članovi ovog društva još na odmoru, dobar broj članstva je prisustvovao ovoj važnoj sjednici.

Predsjednik društva gosp. Ante Mrkonja otvorio je sjednicu minutom šutnje za sve Hrvate i Hrvatice koji su položili živote na oltar domovine, kao i za sve pokojne članove društva. Nakon toga, Predsjednik je izvijestio o radu društva u prošloj godini. Nakon njega svoje radne izvještaje dali tajnik društva, gosp. Mile Paulić, koji je pročitao zapisnik sa prošlogodišnje sjednice, kao i svoje izvješće. Gđa. Jelena Pleš, blagajnica, izvijestila je sve o financijskoj situaciji društva. Izvješća su također podnijeli i drugi čelnici: predsjednica Radnog odbora gđa. Jelena Pleš Milina, i na kraju predsjednica Nadzornog odbora gđa. Janja Vukojević.

Svi članovi Hrvatskog zavičajnog društva Kordun složili su se sa izvješćima čimbenika svog društva, i izražena je velika želja svih prisutnih da se i dalje nastavi sa dobrim radom, i pomoći onima kojima je tako nužna pomoć. Spomenuta je bila i HRVATSKA ISKRA, kao i njena urednica, gđa. Valentina Krčmar, koja uvijek sa radošću objavljuje što se događa u društvu "Kordun".

Na kraju sjednice izabrani su, ili bolje rečeno, potvrđeni čelnici ovog društva: predsjednik Ante Mrkonja, do-predsjednik Ivica Barić, prvi tajnik Mile Paulić, drugi tajnik Vlado Flanjak, blagajnica Jelena Pleš, do-blagajnik Nikola Moćan, predsjednica Radnog odbora Jelena Pleš Milina, predsjednica Nadzornog odbora Janja Vukojević sa dva člana.

Godišnja sjednica je protekla u dobroj radnoj atmosferi, baš kao što je bila i uspješna prošla radna godina.

Za HRVATSKU ISKRU:

Mile Paulić

ŠIRITE HRVATSKU ISKRU

Bili smo na Kubi!

U organizaciji Generalturista velika grupa Hrvata iz naše zajednice proboravila je dva tjedna na Kubi. Od 19. siječnja do 3. veljače stotinu i pet naših sugradana upravo su uživali u izvrsnom hotelu Rio del Luna, na - kako mi govori moj izvijestitelj gosp. Vlado Herjavec - predivnoj plaži Esmeraldi (za kojom će mnogi od njih izgleda uzdisati!).

Kratki razgovor o putu na Kubu koji sam vodila s gosp. Vladom Herjavcem bio je prepun pohvala na račun svega: od hotela, plaže, Ivicu Šerfezija - a da ne zaboravim voditelje puta Karmen i Ivicu Lončarića. Gosp. Herjavec nije mogao naći dovoljno riječi kojima bi izrekao "kak nam je svima bilo lijepo"!

Pitala sam gosp. Herjavca o svemu: od hrane (koja je bila famozna, čak smo i odojka jeli!), plaže (čista, bistra voda, pijesak na plaži, divno vrijeme) i onda ono najvažnije: kak ste se zabavili?

"Kak smo se zabavili? Kak nam je lijepo bilo, nemrem vam ni povedati....", govori gosp. Herjavec! A sigurno im je bilo lijepo kad su im se svake druge večeri pridružili svi ostali gosti hotela, kad bi začuli prve taktove pjesme "Mi smo hrvatski mornari", kojima bi označavali početak hrvatskog slavlja na Kubi! Iako je Ivica Šerfezi pjevao na svim poznatim jezicima, ipak one naše, hrvatske pjesme, bile su najveći hit. Kako govori gosp. Herjavec, on je volio svaku pjesmu koju je pjeval Šerfezi, no kad bi zapjevao "Suze liju plave oči" ili "Francek" dvorana je bila na nogama! Kaže mi da su svi plesali "Franceka" - u koloni - jedan za drugim! No, on mi isto govori kako je bilo vidljivo kako je i Šerfezi uživao tamo s njima. Po riječima gosp. Herjavca bilo je očito po svemu da je Šerfeziju bilo posebno zadovoljstvo pjevati za sve tamo.

Kraj zabavi svake večeri označavali su taktovi pjesme "Kome bi šumilo" (more moje sinje, da Hrvatske nije, da Hrvatske nije...). Pitala sam mog sugovornika kako je bilo na kraju svake ovakve večeri, kad su čuli ovu pjesmu: "Ah, gospođo, kak nam je bilo lijepo..."

I na kraju dva tjedna, morali su se vratiti kućama. Povratak nije bio lagan, jer, po riječima gosp. Herjavca "teško je otići od lijepog društva i vremena", no trebalo se vratiti doma i - snijegu u Torontu i Mississaugi.

No, i na povratku mnogi "kubanci" su se našli na koncertu Ivice Šerfezija u Croatia banquet hallu 4. veljače, odmah po povratku. U gotovo prepunoj dvorani Croatie Šerfezi je, uz ostale drage goste, jasno, dobro vidio svoje "Kubance", koje nije bilo ni teško vidjeti "jer to su oni kaj su crni..." I ovaj puta Šerfezi je zabavljao sve u dvorani svojim poznatim pjesmama, tako da se plesalo kasno u noć. Ovaj oproštajni

S kubanske plaže: bračni par Lončarić s vječnim Ivicom Šerfezijem

konecrt Ivice Šerfezija bio je još jedan uspjeh i zadoboljstvo za koje moramo zahvaliti Karmen i Ivici Lončariću.

Ostavila sam za sam kraj onaj "poseban" komentar gosp. Herjavca, ali i drugih "Kubanaca": "Lijepo nam je bilo u Kubi, sjećat ćemo se dugo ovih lijepih dana, no posebno moram naglasiti veliku brigu gđe. i gosp. Lončarić za svakoga od nas. Stalno su nam bili pri ruci, zanimali se kako nam je, a posebnu brigu vodili su o jednoj oboljeljoj, i kasnije operiranoj, putnici. Ta briga nas je svih posebno ugodno iznenadila!" (VK)

PROSVJEDNI SKUPOVI PODRŠKE GENERALU NORCU ODRŽANI I U OSIJEKU, SLAVONSKOM BRODU, VARAŽDINU, KRAPINI I SLUNJU

"Mirko, ne predaj se! Nemaš kome"

OSIJEK - Na središnjem osječkom trgu jučer u podne održan je prosvjedni skup drugoga proisteklih iz Domovinskog rata koje daju potporu generalu Mirku Norcu. Prema neslužbenim procjenama okupilo se više od 10.000 ljudi. Iz Sisačko-moslavačke županije stiglo je oko 1000 ljudi, a autobusi su dovezli i prosvjednike iz još 11 županija. Na pozornici su, uz predstavnike udruga, bili i župani Marko Bagarić, Đuro Brodarac i Anto Bagarić, saborski zastupnici Vladimir Šeks, Branimir Glavaš, Berislav Šmit, Vlado Jukić, Đuro Dečak...

Skup je počeo riječima Gordana Matkovića, dopredsjednika koordinacije udruga za Osječko-baranjsku županiju. On je zatražio obustavu daljeg hapšenja i osuđivanja hrvatskih branitelja. Za slučaj generala Norca upitao je "tko nas može uvjeriti da ključni svjedok nije neki srpski snajperist", a na kraju je poručio: "Mirko, ne predaj se! Nemaš kome".

Izrečeno je niz optužbi na ime premijera Račana i predsjednika Mesića, uz česta skandiranja "Bando crvena", "Izdaja" i slično, a bilo je i transparenta "Slavonijo, Markov trg te zove", "Put u Europu - preko Haaga"... Osječko-baranjski župan Marko Bagarić oštro je kritizirao državnu vlast, čiji je i sam dužnosnik. Govorio je kako je vladajuća šestorka prevarila seljake, umirovljenike, iznevjerila obećanja o zapošljavanju, no znakovito je što je upravo on izrekao da je ovo skup potpore i svim drugim hrvatskih generalima (uz publike se čulo dobacivanje "i vojnicima") jer, kako je rekao, "poslije Norca i drugi mogu biti optuženi".

Hrvatski branitelji se za slobodu Hrvatske nisu borili zato da bi ih danas zatvarali, a Domovinski rat je naša svetinja - rečeno je na prosvjednom skupu pred više od 3000 okupljenih građana na brodom Trgu Ivane Brlić Mažuranić.

Sadašnja vlast koju smo birali i svaka koju ćemo birati mora biti svjesna da su hrvatski branitelji najveći jamac hrvatske slobode - kazao

OCJENA ŠESTORKE:VLADAJUĆA KOALICIJA O SKUPU U SPLITU: D. Budiša: Za vrijeme bivše vlasti generali su izručeni Haagu * Priča o dignitetu Domovinskog rata želi se pretvoriti u priču o prijevremenim izborima, a na taj se pak način Domovinski rat dovodi u pitanje - kaže Dražen Budiša

- Tražit ću od šestorice da promijene svoje zaključke kad se o njima bude razgovaralo u Saboru - istaknuo je jučer na tiskovnoj konferenciji predsjednik HSLS-a Dražen Budiša, a Mato Arlović dodao je da se u tim zaključcima nigdje ne spominje da građani koji prosvjeduju ruše državni poredak. Arlović je dodao kako se spominju samo organizatori, te podsjetio na HDZ-ov proglas od 30. rujna prošle godine i pismo dvanaestorice generala iz kojeg je jasno tko su organizatori - neki drugi, a ne branitelji i građani, ocijenio je Arlović.

Inače, uz Budišu i Arlovića jučer su na tiskovnoj konferenciji u Saboru o skupu u Splitu govorili i Vesna Pusić, predsjednica HNS-a, te Zlatko Tomčić predsjednik HSS-a.

Manipuliranje braniteljima

Tomčić je ocijenio jako dobrim što je skup protekao mirno, ali je istaknuo da deklaracija koja je na skupu donesena nije ni malo dobra. Tom deklaracijom, ocijenio je, poziva se na prijevremene izbore, ali čini se i još nešto gore - poziva se na izvaninstitucionalne oblike borbe i dolaska na vlast bez izbora. Riječ je o političkoj platformi za redizajn političke scene u Hrvatskoj, kazao je Tomčić, te ocijenio da u prvi plan izbijaju prijevremeni izbori i stvaranje hrvatskog bloka, te alternative demokratski izabranoj vlasti. Pozvao je na mir i dijalog jer su to nerazdvojne kategorije te naglasio da je nedopustivo ugrožavati teško stečenu hrvatsku slobodu. Ocijenio je da ovo ponašanje odgovara nečijim političkim interesima jer se tako manipuliraju braniteljima. Od njih je Tomčić zatražio da ne dopuste da ih se manipulira i da ne preuzimaju u svoje ruke institucije države. Deklaracija je nedopustiva, kazao je Tomčić, jer traži od organa vlasti da suspendiraju pravnu državu. To šestorka, zaključio je, neće dopustiti.

Vesna Pusić drži da je pred koalicijom važan zadatak da zaštiti institucionalni integritet hrvatske države, a dodala je da je u ovoj državi moguće doći na vlast jedino, ako se održe izbori, pa makar i prijevremeni.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

je Krešimir Šipoš, predsjednik županijske Udruge. Govorili su i župan Mirko Tomac i gradonačelnik dr. Vladimir Jerković.

Dragovoljci Domovinskog rata prigradskih požeških naselja Vido- vaca i Dervišage mimim su prosvjedom dva i pol sata blokirali državnu cestu od Požege prema Pleternici i Slavonskom Brodu na samom ulazu u Vidovce. Kod samoposluživanja i kafića "Barun" oni su najprije prepriječili dva osobna automobila preko kolnika, a kada su vozači počeli obilaziti ta vozila pješačkom stazom, zaustavili su još jedan automobil čime je promet bio potpuno onemogućen. Pripadnici Postaje prometne policije Požeško-slavonske PU usmjeravali su promet obilazno. Tijekom prosvjeda nekoliko govornika tražilo je prijevremene izbore.

"O hrvatska mati, zašto si mačeha onima koji te najviše vole?", "Tko je slao vaše generale u Haag za Bleiburg?", "Svi smo mi Mirko Norac!", samo su neke od parola koje su se mogle vidjeti na skupu na varaždinskom Korzu, na kojem se okupilo oko 200 ljudi. Organizatori su istakli da ne treba proganjati one koji su branili hrvatsku državu, to više, što upravo oni koji su ubijali, sada mirno šecu Hrvatskom.

Varaždinski gradonačelnik Zlatko Horvat kazao je da se ne treba miješati u rad pravosuđa, pa je izviždan od prosvjednika.

Na trgu Ljudevita Gaja u Krapini okupilo se stotinjak branitelja. Marijan Mikša, član Stožera za obranu digniteta Domovinskog rata, poručio je neka slušaju vijesti i budu spremni da mirno i dostojanstveno izađu na novi prosvjed.

Prosvjedni je skup održan i na središnjem Trgu dr. Franje Tuđmana u Slunju. Okupilo se oko tisuću ljudi sa slunjskog, rakovičkog i cetingradskog područja. Potporu je dao je i županijski odbor HDZ-a Karlovačke županije. (Večernji list, 12. siječnja)

meni. Pitanje prijevremenih izbora za nju je legitimno, ali ne možemo se, naglasila je, pomiriti sa stvaranjem kaosa jer, kad on jednom zavlada, teško ga je svladati. Naglasila je da šestorka ostaje odlučna u obrani institucija hrvatske države.

Dražen Budiša podsjetio je da je sadašnja vlast, a ondašnja oporba, u zadnjih deset godina često bila frustrirana izbornim rezultatima koje je postizao HDZ. Zahtijevali smo i prijevremene izbore, kazao je, ali nikad nam na pamet nije padalo da u pitanje dovodimo institucije države. Ocijenio je da su privremeni izbori legitiman zahtjev, ali i naglasio da nije u redu da bilo koje udruge u Hrvatskoj na sebe preuzimaju funkciju državnih organa. Dodao je da je svima jasna visoka osjetljivost hrvatskog naroda na Domovinski rat, ili na slučaj generala Mirka Norca, međutim, deklaracija donesena u Splitu nije izraz većine građana koji su bili nazočni tom skupu. Pojasnio je da se u deklaraciji poziva na rušenje ustavnog poretka i uvođenje političkog kaosa, a to je nedopustivo.

Ne dijelite Hrvatsku

Budiša je kazao i to da je za vrijeme vladavine HDZ-a donesen Zakon o suradnji sa sudom u Haagu i da je HDZ izručio neke generale koji su dobili 45 godina robije, a i neke nevine ljude koje je Haaški sud oslobodio zbog nedostatka dokaza. Priča o dignitetu Domovinskog rata želi se pretvoriti u priču o prijevremenim izborima, a na taj način Domovinski se rat dovodi u pitanje.

- Građani Hrvatske imaju pravo smijeniti ovu vlast jer su je oni i izabrali - rekao je Budiša, ali je i izrazio bojazan da, ako se prijevremeni izbori održe pod utjecajem kaosa, bio bi upitan njihov rezultat. Pozvao je građane i branitelje da se Hrvatska sada ne dijeli na sjevernu i južnu, a pozvao je i na deblokadu prometnica jer će to pridonijeti smirivanju situacije.

I Mato Arlović ocijenio je da građani imaju legitimno pravo prosvjedovati i dodao: - Stoga, prosvjedi da, ali nasilje i zlouporaba građana

i druga ne! Ocijenio je da iza svega, pogotovo iza zlouporaba i podvala, stoji HDZ te je pozvao građane i udruge da ne nasjedaју HDZ-u koji ih želi zloupotrijebiti. S tim u vezi kazao je da su udruge sredstvo velikih manipulatora, te ocijenio da prosvjed u Splitu nije bio zbog generala Norca, što pokazuje i činjenica da su od jedanaest točaka deklaracije samo dvije posvećene Norcu, a ostalo su političke kvalifikacije.

Naglasio je i to kako je nedopustivo da se Mesića naziva veleizdajnikom i špijunom. Pitao je HDZ jesu li oni parlamentarna stranka kad se bore na ulicama, a ne u parlamentu, te ocijenio da je Hrvatska za HDZ sredstvo, a ne cilj. (Vjesnik, 11. veljača)

DOPIS VLADIMIRA GREDELJA STOŽERU ZA OBRANU DIGNITETA DOMOVINSKOG RATA:

Svoju čestitost građanin Norac mora braniti pred sudom

BJELOVAR, ZAGREB - U svojem dopisu Stožeru za obranu digniteta Domovinskoga rata Vladimir Gredelj, predsjednik Udruge hrvatskih sudaca, ističe da u povodu "slučaja Norac", UHS odlučno apelira na poštovanju principa pravne države. Sudske odluke se moraju beziznimno poštivati, bez obzira što bilo tko mislio o njima. Već i samo traženje privremene suspenzije temeljnih principa pravne države, čak i kad je riječ o karizmatском generalu, alkarskom vojvodi i junaku Domovinskog rata, predstavlja objektivno negaciju demokratske i civilizacijske biti hrvatske slobode i hrvatske suverenosti, stoji u priopćenju, u kojem se dodaje da pokoravanje odluci hrvatskog suda, u postupku u kojem će se prikupiti dokazi o činjenicama iz istražnog zahtjeva, ne predstavlja ponišavajuće umanjeње generalskog digniteta junaka obrane Gospića, nego jedini legitiman put utvrđivanja istine.

UHS podupire posve kategorično inzistiranje premijera Račana na strogo poštivanju načela trodiobe vlasti. Istodobno, UHS se energično zalaže, da nitko u Republici Hrvatskoj ni na koji način ne ometa hrvatske građane u ostvarenju prava na mirni prosvjed. Svoje viteštvo i junaštvo general Norac dokazao je u ratu, a svoju čestitost građanin Mirko Norac morat će braniti pred sudom, stoji u priopćenju V. Gredelja.

Jesu li prosvjedi zbog naloga suda da se uhititi general Norac pritisak na pravosuđe? Za komentar smo zamolili i suca Damira Kosa, zamjenika predsjednika Županijskog suda u Zagrebu.

- Apsolutno, riječ je o pritisku na pravosuđe. Zločin nema nacionalnost. Ovo što se događa podsjeća na izjave koje su nanijele štetu Hrvatskoj, kako u Domovinskom ratu nije mogao biti počinjen ratni zločin. Predlažem da se organizatori prosvjeda pozovu da razgledaju fotodokumentaciju žrtava zločina hrvatske i onih drugih nacionalnosti, pa neka kažu što od toga nije zločin. Vjerujem u veliki i častan doprinos generala Norca Domovinskom ratu, no što znači njegovo skrivanje? Znači li to da ne vjeruje u hrvatsko pravosuđe, u pravosuđe države za čije se stvaranje borio? - kaže sudac Kos, dodajući kako mu je žao što se predstavnici sudbene vlasti, odnosno predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, nije obratio javnosti, a učinili su to predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti.

NA VIJESTI O POBUNI U POLICIJI ZBOG "SLUČAJA NORAC"

MUP poriče pobunu specijalaca i "plavaca"

Glasnogovornik MUP-a Slavko Rako jučer je odlučno porekao da je bilo pobune među specijalcima MUP-a i "plavcima" zbog "slučaja Norac". Naime, pronijele su se glasine da je dio "Alfi", pripadnika ATJ-a Lučko, i pripadnika temeljne policije vratio značke u znak prosvjeda zbog naloga za uhićenje Mirka Norca.

- Sve jedinice rade svoj posao i u funkciji su. Takve priče ne zaslužuju komentar - kazao nam je Rako.

Međutim, priče da je među specijalcima ipak bilo nekih gibanja, nisu bez osnove. Slučaj generala Mirka Norca, koji se u Domovinski rat i uključio kao pripadnik ATJ-a Lučko, među dijelom specijalaca bio je prilika za izražavanje nezadovoljstva novim ustrojem. Netočne su i glasine da je zbog pobune u svojim redovima smijenjen Milijan Brkić, zapovjednik "Alfi", specijalne jedinice PU zagrebačke.

Nema pobune među pripadnicima specijalne policije i otkazivanja poslušnosti te odbijanja da izvrše zapovijedi, potvrdili su zapovjednici više specijalnih postrojbi MUP-a. Naime, specijalci gotovo svih policijskih uprava poslani su u Split kao potpora osiguranju prosvjednog skupa "Svi smo mi Mirko Norac" sa zadaćom da budu u pripravi i da, pokaže li se potreba, budu potpora temeljnoj policiji i interventnim snagama.

Kratke sukobe zapovjednici specijalaca opravdavaju time što su neki nakratko podlegli emocijama, no ti su problemi riješeni prije no što su poslani na zadatak u Split. O procjeni organizatora da skupu treba dodatno osiguranje, govori i podatak da je poslana Antiteroristička jedinica Lučko, najopremljenija postrojba.

SLAVKO RAKO: MUP ne zna gdje je general Norac

"Ministarstvo unutarnjih poslova ne raspolaže informacijama gdje se trenutačno nalazi general Mirko Norac, za kojim je na temelju naloga Istražnog suda iz Rijeke raspisana tjeralica. Do trenutka raspisivanja tjeralice nijedna služba Ministarstva unutarnjih poslova nije imala nikakvih postupanja prema umirovljenom generalu Mirku Norcu, ni tajne pratnje, ni nadzora, ni primjene posebnih mjera. Za primjenu tih mjera nije bilo zakonskih osnova, a takve dezinformacije dolaze iz krugova onih koji su donedavno te mjere primjenjivali ilegalno i za privatne obračune.

Ovim želimo još jedanput odbaciti neutemeljene optužbe da državna vlast manipulira činjenicama i umirovljenim generalom Mirkom Norcem", piše u priopćenju Ureda za odnose s javnošću koje je potpisao načelnik Slavko Rako.

Moguć stegovni postupak zbog javnih istupa časnika

Ministarstvo obrane nije izdalo naputak o zabrani odlaska i sudjelovanja djelatnih časnika na prosvjedom skupu jučer u Splitu, kažu u MORH-u. No, stegovnik izričito kaže da se vojnici, časnici i dočasnici ne mogu pojavljivati i politički djelovati u odorama. Upravo stoga, prema nekim izvorima u vojsci, slijedi masovno pokretanje stegovnih postupaka protiv časnika i vojnika koji su se navodno jučer upravo u vojničkim odorama pojavili na skupu podrške generalu Norcu u Splitu.

- Ne može se govoriti o stegovnom postupku i njegovom pokretanju sve dok se ne utvrdi jesu li i koji su to časnici bili na skupu u odorama. Stegovni postupak mogao bi sustići eventualno one koji su prekršili zabranu javnog istupanja i davanja izjava bez odobrenja ministra - rekao je glasnogovornik MORH-a brigadir Dušan Viro.

Neslužbeno pak doznajemo da bi prema nekim ocjenama stegovne mjere mogle sustići pripadnike povijesne postrojbe sinjskih alkara. Međutim, alkari nisu profesionalni sastav oružanih snaga iako su neki od njih djelatni časnici. Pojavljivanje u povijesnoj odori nije jednako pojavljivanju u odori Hrvatske vojske. (Večernji list, 12. veljače)

Tonči Klapirić, Branko Mrkonjić i Ivo Čapin, članovi Upravnog odbora društva Imoćana

Događaji u našoj zajednici

Ovaj dio pišem odmah po povratku iz crkve, nakon proslave Stepinčeva. Na sv. misi sam bila u župi Hrvatskih mučenika, i dojmile su me riječi vel. Ivice Lozića. Govorio je o Blaženom Stepincu, čovjeku koji je iz našeg hrvatskog vrta, blaženiku, na kojeg možemo biti ponizno ponosni, jer on sam je bio takav - blaženik, pobjednik Stepinac. Naš Blaženi Stepinac bio je sigurno vrlo ponizan, ali i vrlo ponosan, a to su oznake izgrađene osobe. Ove jake riječi dojmile su sve vjernike, kako sam vidjela oko sebe, na ovoj sv. misi, koja gotovo nije mogla primiti sve koji su željeli biti danas u svojoj crkvi.

Mlada Kristina Ljubić i Dražen Žanko u pjesmi

Nakon sv. mise održana je svečanost povodom Stepinčeva u dvorani župe. Pred prepunom dvoranom dječji pjevački zbor ove župe, predvođen hrvatskom zvijezdom Draženom Žankom izveli su vrlo lijepi program, koji je zadovoljio ljubitelje svega: i recitacije i lijepe pjesme (a čuli smo i "Od stoljeća sedmog", "Hrvatsku majku" i mnoge druge), pa malo zabavne glazbe, kao i naše buduće mlade nade koje su pjevale zajedno sa gosp. Žankom. Nažalost, nisam dočekala ručak, jer posao je tražio svoje. Nastavila sam put župe Naše Gospe Kraljice Hrvata, gdje je program već uveliko trajao kad sam stigla tamo.

Za vrijeme proslave Stepinčeva u župi Naše Gospe Kraljice Hrvata

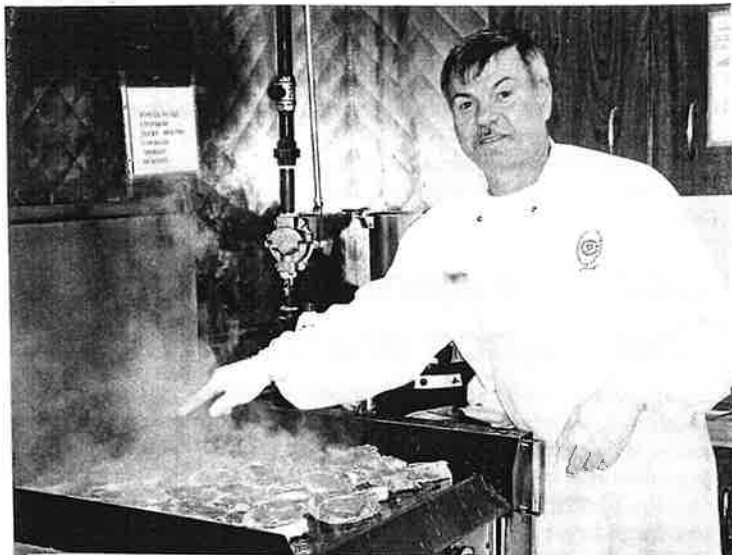
U dvorani je bila svečanost trenutka: kad sam ulazila pjevao je mješoviti pjevački zbor, uz pratnju tamburaša, a mladi čitači su pratili pjesmu "HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

lijepim izvadcima iz hrvatske literature. I na ovoj proslavi bilo je svega: i narodnog plesa, i prekrasnih recitacija, i pjesama koje su nam ostale u srcu. Pri kraju programa četvero mladih izveli su humorističnu točku, koja je do suza nasmijala sve u dvorani.

Zaista mi je bilo drago posjetiti i ovu župu, jer sreća sam mnogo poznatih. Kako su mi rekli, i ovo Stepinčevo je proslavljeno dostojanstveno, lijepo. Vel. Valent je pri kraju zahvalio svima koji su dali od sebe za ovu proslavu našeg Blaženika: i učiteljima, i zborovima, tamburašima, ženama koje su kuhale, časnim sestrama, župljanima - svima. Otišla sam ranije, i zbog toga mi je bilo žao, jer i ono malo vremena koje sam provela na proslavi Stepinčeva u dvorani župe Naše Gospe Kraljice Hrvata je bilo vrlo zanimljivo. (VK)

Godišnji banket društva Imoćana

Našu Imoćani, čije društvo već neumorno radi punih 10 godina, i broji preko 250 članova (a dodajmo tom članstvu velik broj imotskih zetova i snaha), 3. veljače ove godine održali su svoj godišnji banket u dvorani župe "Hrvatskih mučenika". Nažalost, zbog drugih obveza nisam mogla prisustvovati ovom banketu, i žao mi je zbog toga, jer onih par minuta što sam bila tamo sreća sam puno poznatih, koji su me s veseljem dočekali. No, umjesto toga malo sam razgovarala s gosp. Čapinom, predsjednikom društva Imoćana, koji je vrlo rado odgovorio na svako pitanje. No, da bih malo više saznala o toj večeri razgovarala sam i s drugima (jer kako znamo, malo više "istine" se dozna iz više usta).

Gosp. Drago Zekić je pripremao izvrsne imotske karmenadle!

Kako mi govore moji izvjestitelji, bilo je veselo i jako dobro. Uz dobru hranu, dobro društvo, dobru glazbu grupe V.I.S. "Sedmi dan" - što se drugo moglo i očekivati? Kako bi svima bilo zaista ugodno Upravni odbor i drugi članovi pobrinuli su se da sve bude u najboljem redu. Kad sam povirila u kuhinju (dosta prije večere) na roštilju su se pekli svinjski karmenadli, za koje mi svi govore kako su bili "hit". Svi prisutni su uživali u dobroj hrani, a posebno su mi naglasili kako su bili dobri "imotski ušćipki", koje je napravila gđa. Čapin.

Prije večere sve prisutne je pozdravio gosp. Čapin, predsjednik ovog društva, posebno pozdravljajući dragog gosta (ali i poznatog Imoćana) konzula gosp. Ivana Picukarića. U svom kratkom govoru gosp. Čapin je naglasio važnost rada ovog društva, kao i planiranu proslavu 10. obljetnice rada društva, o kojem će zajednica biti na vrijeme obaviještena.

Kratko sam razgovarala s gosp. Čapinom o radu ovog društva. HRVATSKA ISKRA će svakako napraviti jedan duži pregled njihova rada, tako da ćemo ovaj puta samo istaknuti par stvari iz njihova rada. Po riječima gosp. Čapina, ovo društvo, koje okuplja ljude iz Imotskog i cijele Imotske krajine, stvoreno je pred 10 godina kako bi pomoglo domovinu koja je bila napadnuta. U svom radu oni su mnogo učinili za svoj kraj, kao i za cijelu Hrvatsku. Gosp. Čapin je istaknuo samo neke od akcija, recimo skupljanje novaca za uniforme 3. Bojne, kao i 115. Imotske Bojne, zatim slanje kompjutera za glasilo "Imotska krajina", uz normalno slanje hrane, lijekova, odjela itd. Ovo društvo je mnogo humanitarno radilo, no za njih je važno da se i članovi susreću s vremenom na vrijeme, da ostanu u kontaktu, da održavaju običaje i kulturu svoj

EKSKLUZIVNO IZ LOS ANGELES: Otkrivena tajna dr. Kovača

Uz Gorana Višnjića, u 150. epizodi 'Hitne službe', u cijelosti posvećenoj dr. Luki Kovaču koji se prisjeća tragičnih događaja u Vukovaru kad je ostao bez obitelji, u ulozi njegove supruge Danijele pojavljuje se hrvatska glumica Aleksandra Turjak

- I'm losing her pulse! - očajnim je glasom vrisnuo dr. Luka Kovač držeći za ruku suprugu Danijelu, tamnokosu ženu krupnih bademastih očiju. U tom dramatičnom trenutku iza kamera se začuo - smijeh. Goran Višnjić zbudjen je zastao. Trebalo mu je vremena dok nije shvatio zbog čega redatelj, snimatelji, kolege glumci i ostali tehničari ne mogu doći k sebi od smijeha. Pa, on je rečenicu koju je trebao izgovoriti na hrvatskom rekao na - engleskom. Posve automatski.

Lapsus Gorana Višnjića na snimanju 150. epizode "Hitne službe" samo je potvrdio koliko je naša glumačka zvijezda svladala engleski. Jubilarna epizoda super popularnog serijala u cijelosti je posvećena liku kojeg glumi Goran, doktoru Luki Kovaču, mladom, ali iskusnom hrvatskom liječniku koji nakon traumatičnog iskustva iz Domovinskog rata, u kojemu gubi obitelj, dolazi raditi na odjel hitne pomoći jedne čikaške bolnice. U njoj se dr. Kovac prisjeća tragičnih vukovarskih dana kad mu je stradalo dvoje djece, a na rukama mu je umrla supruga Danijela.

Ratne scene

Naravno da je u tom trenutku, u Vukovaru, on govorio hrvatski pa je spomenuta rečenica trebala zvučati "Ne osjećam joj više puls". Goran Višnjić ju je upravo tako i izgovorio u drugom pokušaju, kad se smijeh ekipe stišao. Nakon toga kolege su mu čestitale, još se smješkajući njegovoj pogreški.

Snimanje "hrvatske" epizode "Hitne službe", čiji sadržaj Gloria prva donosi, započelo je 29. siječnja u studijima Warner Brosa u Burbanku. Iako je izuzetno profesionalnoj ekipi slavnog serijala za svaku epizodu potrebno tjedan dana snimanja, ova će se, zbog ratnih kadrova, raditi dvostruko dulje. A zbog broja 150 koji nosi, ekipi je u studio drugi dan dopremljena golema torta na kojoj je šećerom i čokoladom bilo ispisano Hitna služba. Danijelu Kovač, suprugu Luke Kovača, glumi hrvatska glumica Aleksandra Turjak, Goranova kolegica sa zagrebačke kazališne akademije. Ulogu, u kojoj govori hrvatski, dobila je zahvaljujući Goranovoj preporuci.

Naime, Goran je u gotovo godinu i pol, koliko je u Hitnoj službi, postao velika zvijezda pa se u tom smislu producenti i redatelji prema njemu i odnose. Nisu ni sami, najvjerojatnije, mislili da će ga publika primiti s takvim oduševljenjem kad je s rečenicom "My name is Luka" ušao u Hitnu službu 14. listopada 1999. To je, naime, dan emitiranja istoimene epizode u Sjedinjenim Državama koju je vidjelo devet milijuna gledatelja.

Nakon što je Višnjić prošle godine sklopio novi ugovor za snimanje 22 epizode svoje druge sezone u "Hitnoj službi", producenti su odlučili znatno proširiti njegovu ulogu, pa joj čak posvetiti 150. epizodu. U njoj dr. Kovač razgovara s biskupom, likom koji se pojavljuje u četiri epizode, a kojeg glumi James Cromwell, o tome zašto je izgubio vjeru u Boga i tom prilikom se prisjeća svoje tragedije u Vukovaru.

Scenaristi su za ulogu Danijele Kovač željeli hrvatsku glumicu, kako bi mogla govoriti hrvatski, pa su Gorana Višnjića zamolili za pomoć. Kako je baš u to vrijeme u Los Angeles doputovala 30-godišnja Aleksandra Turjak, Višnjić joj je predložio da dođe na audiciju i upoznao je sa scenaristima. Nakon audicije, uloga je bila njena. Aleksandra Turjak je u Hrvatskoj snimila dva filma. Kao apsolutnica zagrebačke Akademije dramskih umjetnosti 1993. je glumila Sunčanu, glavnu žensku ulogu u filmu "Zlatne godine" Davora Žmegača. Iste godine snimila je i film "Kamenita vrata" redatelja Ante Babaje, a nakon što je 1994. diplomirala, potražila je poslovnu sreću najprije u Parizu, a potom u Los Angelesu.

Goran Višnjić, najzgodniji hrvatski glumac, potpuno je zauzet poslom te gotovo da i nema privatni život. Cijele dane provodi u studiju te se kući vraća posve iscrpljen. Ipak, u srijedu, 7. veljače, u jednom losanđeleskom restoranu, sa suprugom Ivanom proslavio je, uz romantičnu večeru s neizostavnim svijećama i finim vinom, njen 31. rođendan. Ivana, koju posljednjih nekoliko mjeseci odijeva talijanski kreator Valentino, za tu je prigodu bila u Pradinoj haljini dok je Goran blistao u elegantnom Guccijevom odijelu.

Pomoć za tuljane

Supruga Gorana Višnjića je, također, zatrpana poslom. Naime, u sklopu njihove kuće u Sherman Oaksu nedavno je dovršena izgradnja njezinog umjetničkog atelijera koji se prostire na četrdeset četvornih metara. Onamo je dopremljena i glinena peć u kojoj Ivana peče predmete koje izrađuje od gline. Njezin posljednji umjetnički izazov su glinene instalacije koje se veoma sviđaju i Goranovim kolegama iz "Hitne službe". Osim toga, Ivana i Goran Višnjić aktivno su se uključili u akciju očuvanja okoliša te u ožujku putuju u Kanadu, u sklopu kampanje za pomoć tamošnjim ugroženim tuljanima. U Kanadi će snimiti videospot za tu dobrotvornu akciju.

Nakon što Goran snimi posljednji nastavak "Hitne službe", bračni par Višnjić će se u travnju privremeno preseliti u London gdje će ostati puna tri mjeseca. Naime, naš je glumac dobio glavnu mušku ulogu u filmu britanskog redatelja Nicka Willinga. Naslov filma za sada je nepoznat, a zna se samo da je riječ o trileru s elementima nadnaravnog. Nick Willing je, inače, poznat po nizu televizijskih filmova od kojih je najpoznatiji "Photographing Fairies". Višnjiću će to biti četvrti američki film. U srpnju Goran Višnjić stiže u Zagreb. No, ni tada se neće, po svemu sudeći, odmarati, jer će, kako sada stvari stoje, snimati film u režiji svojeg tasta Antuna Vrdoljaka. (Gloria)

Imočani i imotske "snahe" prije imotske večere

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

Komentar: Mine pod Hrvatsku

U Hrvatskoj neke snage ne žele mir, nego nestabilnost, zaoštavanja i strah - očita je poruka podmetanja eksploziva na partizansku grobnicu na zagrebačkom Mirogoju. Počinitelji toga nasilničkog čina, osim što su oskrvnuli grob s ljudskim kostima što je svetinja koja se ne dira bez obzira na to tko u grobu počivao, željeli su očito izazvati reakcije živućih partizana i njihovih istomišljenika, dakle skupinu ljudi u našem narodu koja se identificira s međunarodnim antifašističkim pokretom, jednim od najdominantnijih pokreta u suvremenom svijetu. Slično je podmetanje eksploziva u prostorijama Židovske općine u Zagrebu, osim što je bio napad na jednu relativno malu zajednicu u tek osamostaljenoj Hrvatskoj, bilo je upereno na izazivanje reakcije čitavoga židovskog naroda i utjecajnih prijatelja pripadnika toga naroda na čitavom svijetu. Također eksploziv podmetnut u prostorije Muzeja zagrebačke pravoslavne metropolije nije bio samo napad na zagrebačku relativno malobrojnju srpsku pravoslavnu zajednicu, nego je bio usmjeren na izazivanje osude ne samo počinitelja toga nasilničkog čina nego i Hrvatske u velikom svijetu pravoslavlja, moćnih sila s pravoslavnom tradicijom i prijatelja srpskog naroda. Ciljevi tih napada očito su pomno birani, tako da ti nasilnički, upravo teroristički, čini mognu daleko i dovoljno snažno odjeknuti širom svijeta stavljajući Hrvatsku na stup srama kao zemlju u kojoj se sada, evo i na početku novog stoljeća, potvrđuje ona najcrnja slika hrvatskog naroda koju je velikosrpska i komunistička propaganda uporno pola stoljeća širila svijetom. Očito ti su nasilnički, teroristički čini, bez obzira na to tko ih je počinio, mine pod samostalnu i demokratsku usmjerenu Hrvatsku.

Već u prvim reakcijama, prije rezultata svake istrage, čule su se riječi teških optužaba na račun neistomišljenika te su se čule otvorene tvrdnje da je to djelo "još uvijek neporažene ustaško-fašističke ideologije", "profašističke desnice", da je to "klasično djelo desnice", da su počinitelji "oni koji ne mogu shvatiti da je završio II. svjetski rat, a kamoli onaj iz 1991." i slično. Te izjave, bez pokrića u rezultatima istrage, jasno pokazuju kako se neke političke snage u Hrvatskoj teško, odnosno zapravo i ne odriču starih klišeja o hrvatskoj političkoj desnici, kao da je njihova lijeva ekstremistička pozicija imalo bolja i za Hrvatsku i njezinu demokratsku usmjerenost uvjerljiva i korisnija od desničarske ekstremističke pozicije. Naši ekstremistički ljevičari zastupaju takve stavove kao da nikad na ovim prostorima, osim ustaških zločina, nije bilo jazovki, Golog otoka, preoravanja domobranskog groblja i deklarirane demokracije koja je bila posve monopartijska i totalitaristička, kao da i sada živimo u revolucionarnom, a ne pluralnom društvu, u kojem, ako želi biti stvarno demokratsko, mora biti mjesta i za ljevičarske i za desničarske stavove, uz jedini uvjet da se odreknu nasilja i prihvate ravnopravnu utakmicu na izborima. Iznenađile

Mladi folklorši na izlasku iz misisaške crkve nakon Stepinčeva slavlja

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

su i prilično decidirane riječi Predsjednika države, za koje se u javnosti ne zna imaju li ikakvo pokriće u prvim rezultatima istrage, za razliku od riječi predsjednika Hrvatskog sabora i predsjednika Vlade koji nisu željeli licitirati s mogućim počiniteljima - što je znak državničke zrelosti.

Zanimljivo je da su hrvatska društvena sredstva javnoga priopćavanja, izuzmu li se vjerska emisija "Mir i dobro" na HTV-u, potpuno bojkotalirali izjavu zagrebačkoga nadbiskupa Josipa Bozanića koji je kao mjesni biskup osudio nasilnički čin, ali i načelno progovorio o onim elementima o kojima bi trebalo voditi računa želi li se promicati opće dobro hrvatskoga društva i hrvatske države. I ne pokušavajući nagađati tko bi mogao počinuti to anti-civilizacijsko nedjelo, nadbiskup Bozanić progovorio je i o potrebi izgradnje ispravnog odnosa prema hrvatskoj prošlosti: "Strašna bi bila iluzija vjerovati da je eksplozivom moguće promijeniti povijesne činjenice. Narod koji ne bi mogao prihvatiti prošlost onakvom kakva je ona bila, postao bi zatočenik prošlosti te bi si na takav način zagorčio sadašnjost i otežavao hod prema budućnosti." Tim riječima zagrebački nadbiskup podsjeća na potrebu demistificiranja hrvatske prošlosti, na potrebu objektivnog, činjeničnog prikazivanja i prihvaćanja hrvatske prošlosti koja se više ne može promijeniti, ali koja se, osobito emotivno i pristrano interpretirana, ne smije ni koristiti u sadašnjim dnevnopolitičkim sučeljavanjima i nadmetanjima. Zreli narodi, kao i zreli ljudi, i ne pomišljaju da bi na ikoji način falsificirali svoju prošlost, nego na onakvoj prošlosti, kakva je bila, uče za sadašnji i budući život. Nisu činili rodoljubne geste oni koji su eksplozivom rušili spomenike jednoga doba naše povijesti, niti žele dobro hrvatskom narodu i hrvatskoj državi oni koji i danas Hrvatima nabijaju kolektivnu odgovornost, bilo s lijeve, bilo s desne pozicije, zaboravljajući da većina hrvatskog naroda nikada nije bila ekstremistička.

Dalekosežno je i upozorenje nadbiskupa Bozanića: "Jednako bi bio strašan naum da se takvim nasilnim činom provocira bilo kakvo političko razračunavanje". Taj nadbiskupov načelni stav snažan je poziv na trijezno prosuđivanje, jer nije nepoznato da je u prošlosti bilo puno slučajeva smišljenih provokacija za koje su onda bili optuženi drugi, neistomišljenici, te su provokacije poslužile za obračun. Pa i ovih je dana objavljeno da je baš taj grob na Mirogoju bio meta komunističke tajne policije sedamdesetih godina da bi taj eksces komunistima poslužio za obračun s političkim protivnicima.

Sve to pokazuje da najveću pozornost zaslužuje nadbiskupova rečenica: "Koji god bili motivi za to anticivilizacijsko djelo, ono je u krajnjem doseg upereno protiv općega dobra hrvatskoga naroda i države Hrvatske."

"Glas Koncila", 11. veljače 2001.

PREPORUČUJEMO:

Taste of Europe

MEAT & DELICATESSEN INC.

- * Zadovoljava srca svih gurmana sa kvalitetnim odrescima za vaše roštilje.
- * Taste of Europe vas očekuje danas i svaki dan s velikim izborom mesa, kobasica, salama i velikim izborom proizvoda iz Hrvatske i Europe.
- * Snabdijevamo meso za duboko smrzavanje.
- * Povoljne cijene za bankete i slavlja.

Posjetite nas na

200 County Court Blvd. Brampton, Ontario

905-455-1077

OBITELJ POLUNIĆ RADO VAS OČEKUJE

Stranica 9

HRVATSKA LIJEČNICA OTKRILA NOV NAČIN OTKRIVANJA RAKA

Zagreb, Mlada hrvatska liječnica Mihaela Skobe sa svojim timom u Bostonu otkrila je nov način dijagnosticiranja raka!

Istraživanje koje je M. Skobe sama osmislila dovelo je do spoznaje da u širenju metastaza sudjeluje i limfni sustav, što se dosad smatralo nemogućim, a što će, kako tvrde stručnjaci, uvelike pomoći pri dijagnosticiranju i sprječavanju širenja raka. Do tog saznanja stručnjake Massachusetts General hospital na čelu s liječnicom Skobe dovelo je otkriće molekule kojom rak stimulira rast limfnih žila, stvarajući puteve za vlastito širenje. Sama struka, kako je rečeno, isprva nije podržavala istraživanje u tom smjeru, dok se sada tvrdi da bi to otkriće moglo liječenje raka dovesti do neslučenih razmjera. (Jutarnji list, 1.2.)

Stranica 24

ŠOKANTNO SVJEDOČENJE dr. AMIRA PLEHE, NEKADAŠNJEG ČLANA KOMISIJE SAVEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA BIVŠE JUGOSLAVIJE ZA OTROVE, ZRAČENJA I KEMIJSKE MATERIJALE

JNA je u agresiji na Hrvatsku koristila radioaktivno streljivo!

*** Nedvojbeno sam utvrdio da su "košuljice" streljiva do 20 milimetara, koje je proizvodila JNA, bile radioaktivne! Može se samo pretpostaviti koliko ih je milijuna ispućano u Domovinskom i drugim ratovima - kaže dr. Pleho**

Planet Zemlja pred brzim je umiranjem, jer ga je čovjek osudio na smrt - takav zaključak nametnuo nam se na kraju razgovora koji smo vodili s prof. dr. Amirom Plehom, nekadašnjim članom komisije Saveznog Izvršnog Vijeća bivše Jugoslavije, koja se bavila otrovima, kemijskim materijalima i zračenjima. Komisija je imala osam članova iz svih republika i pokrajina, a Pleho je predstavljao BiH.

- Nisam političar, a kao znanstvenik nemam pravo skrivati istinu, ma koliko bila neugodna - ustvrdio je Pleho dok smo s terase hotela "Saraj" promatrali panoramu sumornog Sarajeva.

Bolesno toplo vrijeme, neuobičajeno za ovo doba godine, kao da se uklapalo u profesorovu priču. On je ekskluzivno za "Večernjak" iznio nepoznate i šokantne detalje, koji su dugo skriveni od javnosti. Neki od njih i danas nose oznaku "strogo povjerljivo". Zbog svega što zna o "našim otrovima", neki su u profesoru prepoznali opasnost, pa su ga prisilno umirovili. S nekoliko je pitanja profesor odmah na početku upozorio kako u najbližem susjedstvu postoje arsenal smrtonosnih oružja i otrova.

Sadam ubio cijeli grad pošiljkom iz Beograda

-Neka mi netko od bivših Jugoslavena objasni gdje su rakete iz Moskve i Kazahstana s atomskim punjenjem, koje su došle do tadašnje mađarsko-jugoslavenske granice i onda im se izgubio svaki trag. Neka mi Crnogorci objasne otkud na jednom njihovu otoku skladište radioaktivnog materijala na 30 četvornih metara - povišenim glasom pitao je Pleho.

Radeći u Beogradu, doznavao je u kakve se opasne avanture upuštao Jugoslavija. Ondje se naveliko sve do rata proizvodio otrov za domaće tržište. Izvoz. Primjerice, kaže on, Sadam Husein ubio je cijeli jedan grad pošiljkom iz Beograda. Plehino članstvo u komisiji omogućavalo je uvid u svu stravičnost utrke u naoružavanje. I danas ga najviše šokira činjenica kako je Ranković želio imati atomsku bombu. Za nju mu je još samo nedostajalo vremena. I urana, koji se proizvodio u istočnoj Srbiji uz granicu s Bugarskom.

- Sreća je da nije imao dovoljno toga materijala. Brzo bi imao 20-megatonsku bombu, sličnu onoj koja je bačena na Hirošimu i Nagasaki - s uzdahom govori Pleho dok po aktovci prebire po dokumentima koje je odnio iz Beograda. - Kada se srušio Rankovićev san, Beograd se preusmjerio na drugu proizvodnju - na kemijsko oružje.

Na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu izdvojili su trakt u kojem su se u strogoj tajnosti proizvodili bojni otrovi. Dok je Pleho bio član komisije, na čelu toga trakta bili su general Vojvodić i Nedjeljko Rosić.

- A gdje su dijelovi atomske bombe i raznog radioaktivnog otpada koji je posljednjih godina bivše države nestajao iz Srbije - novo je Plehino pitanje.

Radioaktivnost u dijelovima Srbije gotovo smrtonosna

Profesor sa sigurnošću to ne zna, ali pretpostavlja da su odloženi na Kosovo. Upravo se stoga boji da bi se vrlo brzo mogle pokazati posljedice djelovanja radioaktivnog otpada. Posebice, na granici s Albanijom. Međutim, zbog želje za proizvodnjom otrova Srbija je sama platila najveću cijenu. Pleho otkriva da je uoči agresije na Hrvatsku u Beogradu došao do podataka o mjerenju radioaktivnosti u pojedinim dijelovima Srbije. Bila je toliko visoka da ozračene nisu smjeli slati na rendgen. To bi ih odvelo izravno u smrt. Ti podaci nikad nisu otkriveni javnosti.

Gospodin Pleho prvi put u javnost iznosi kako je nedvojbeno utvrdio da su "košuljice" sveg streljiva do 20 milimetara, koje je proizvodila JNA, bile radioaktivne! Može se samo pretpostaviti koliko ih je milijuna ispućano u Domovinskom i drugim ratovima koji su slijedili. On je, dalje, ustvrdio da streljivo pronađeno u Hadžićima, o kojem su nedavno pisale sve svjetske novine, nije NATO-ovo nego ga je proizvela JNA. Stoga je, prema njegovu mišljenju, priča oko osiromašenog urana samo politička igra protiv Amerikanaca, jer je do udara NATO-a područje bivše SFRJ ionako već bilo zagađeno. Osim čestica radionuklida, koje su nastale eksplozijom Černobila i osiromašenog urana, puno je još radioaktivnog

materijala posijano po bivšoj zemlji. A NATO je, prema Plehinom mišljenju, tome ponajmanje pridonio, jer je uglavnom gađao već kontaminirana područja.

Odložene kemijske tvari stvaraju opasne spojeve

Talijanski vojnici, smatra on, samo su imali nesreću da su naletjeli na ta područja, što ih je gurnulo u smrt. Od istih simptoma, tvrdi, i prije se umiralo na tim prostorima. Posebno u BiH koja je postala najveći deponij i skladište kemijskih tvari. Kako se ne mogu uništiti, često u međusobnim reakcijama stvaraju nove opasne spojeve.

Tako je prof. Pleho poslao jednog studenta da ispita atmosferu u Zenici, u kojoj se nikad nisu proizvodili otrovi. Na svoje su zaprepaštenje utvrdili kako u njoj ima puno aromatskih spojeva. Iako ih nitko ne proizvodi, spontano nastaju od različitih čestica. Kasnije su utvrdili da su to tvari koje izazivaju rak. A takve spontane reakcije događaju se u vodi, zemlji, zraku, atmosferi, te čak stratosferi.

- Gdje je ona burad iz Blažuja koja je javnost danima uznemiravala, što SFOR krije na Igmanu - opet je dr. Pleho zaredao s pitanjima. Koliko nismo svjesni opasnosti od zračenja, najbolje potvrđuje primjer kako je u jednoj sarajevskoj ambulanti bio uskladišten radon. Uklonjen je uoči rata, a oni koji su s njim dolazili u kontakt ne znaju da su gotovo sigurno "zaradili" rak pluća.

-Proizvedeno je mnoštvo različitih tvari koje sve uništavaju, pa je pitanje dana kada će ih budale dobiti u ruke. A kada se to dogodi, ovo će postati crna zemlja bez ikakva života - pesimistički predviđa prof. dr. Pleho.

Srbi koristili oružje francuske policije u Nici

Kao pripadnik Armije BiH, dr. Pleho je radio u ABH laboratoriju u Sarajevu. Za rata s terena su im donosili različite predmete na analizu, pogotovo nakon eksplozija raketa koje su ispuštale plinove. Prva su ispitivanja pokazivala da nema otrova.

- Bilo mi je sumnjivo. Onda smo dalje razlagali tvar i pronašli vrlo ozbiljne otrove. Bio je to takav sustav vezivanja da analize nisu pokazivale reakciju. Kasnije smo utvrdili da to oružje koristi francuska policija iz Nice - otkriva dr. Pleho.

Smatra da je i priča o osiromašenom uranu lansirana iz iste, francuske, političke kuhinje, kako bi se prije svega naštelilo Amerikancima. Pleho i u Mitterrandovom čuđnom dolasku u Sarajevo usred rata, pa u Morionovoj ulozi u pokolju u Srebrenici te mnogim drugim detaljima, vidi uzroke mnogih bosanskih krvavih drama.

TAJNA SLOVENSKE TVORNIČKE SMRTI

Bela krajina mrtva još 200 godina

Slovenski profesor Samo Modić bio je s dr. Plehom u komisiji SIVA za otrove. On mu je otkrio tajnu Bele krajine u Sloveniji, odnosno tajnu o katastrofalnim posljedicama proizvodnje poliklora. Prema njegovim tvrdnjama, prvi su znaci trovanja u Krajini bili neobične svinje s nakaznim prasićima, čudnovati kupus, promjenjane na ljudima, posebno trudnim ženama. Uzroci katastrofe sada već "Crne" krajine i danas se prikrivaju. Nažalost, u njoj 200 godina neće biti normalnog života. Plehi je žao što je njegov prijatelj Modić umro, jer bi pridonio rasvjetljavanju istine.

Rak od donirane hrane

Veliki su problem na ovim prostorima sumnjive donacije, prije svega lijekova i hrane. Pleho je otkrio da je u BiH velik broj ljudi koji su jeli doniranu hranu obolio od raka. On tvrdi: - Čak sam došao do nekih materijala ekspertnih grupa UN, u kojima oni tvrde kako su Bosanci debeli, pa im treba posebna obrada. Tada su ti nesretnici dobili hranu koja sadrži iznimno visok postotak kemikalija. Imamo i svedočenja građana kako neke konzerve koje su dobili čak ni mačke i psi nisu htjeli jesti. (Večernji list, 29. 1.2001)

Višnja Geoheli:

Hrvatsko srce u Torontu

Danas ne bum nikoga sekirala, ne bum uznemiravala one koji su se uspjeli položajem dokazati. Ne bum ukazivala na negativnosti, pupkorstvo, neodgovorno ponašanje i trošenje državnog novca, lijenost u radu i neshvaćanje demokracije. Zbog ovog Listeka, ljubitelji prozivanja ne buju me morali tentati da im poimence velim, tko je to počinitelj nedostojnog čina, što sam ga se usudila javno spomenuti kao naš nedostatak, kao našu manu i rušenje ideala o Hrvatskoj, kakovu je državo-tvorna dijaspora sanjala. Sve u svoje vrijeme i na svom mjestu. Moram zadovoljiti i one čitatelje koji vole mehku riječ.

U našoj zajednici u južnom Ontariju postoji vrlo samozatajna djelatnica, koja je gotovo sve svoje doba zrelosti posvetila radu za Hrvatsku. U svom je biću osjetila koliko su važni korijeni predaka i zato je sve svoje sposobnosti uložila za edukaciju mladeži rođene ili odgajane izvan Hrvatske, u vrijeme kada niti u Hrvatskoj tradicionalne vrijednosti nisu mogle biti isticane bez spomena zavmutog opanka, te relikvije svinjarske baštine. Uz pouku o tradicionalnim vrijednostima hrvatskog naroda, kroz folklor i prikupljeni materijal muzejske vrijednosti, uredila je mnoge izložbe, postavila prigodne dekoracije, bila uvijek svima i svakome na usluzi tko je htio nastupiti reprezentativno u prikazivanju hrvatske baštine. Još dok Hrvatska nije imala svog diplomatskog predstavništva, gospođa Jelena Vrdoljak bila je pravi i dostojni kulturni ataše. Kroz plodove njenih ruku, znanja i talenta, Hrvatska je bila predstavljena dostojanstveno i privlačno.

Po dolasku u Kanadu, već u prvom dodiru sa zajednicom u Torontu, angažirala se, uz supruga Nikicu, u pouci narodnih plesova i običaja. Tako, na njenu inicijativu proslava sv. Nikole u crkvenoj dvorani dobiva autentičniji izgled, gdje je sv. Nikola obučen u biskupsku odjeću, a za njim se kao pravo zlo povlači crni vrag sa zlatnom šibom. Od tada se bezbožni djed Mraz u crvenoj odjeći sa svojim "ho-ho-ho" nije pojavljivao među hrvatskom djecom. Dok je talentirani Nikica poučavao plesove i teoriju folklor, Jelena je pazila da svaki detalj odjeće bude što autentičniji, da svaki nastup bude na ponos cijeloj zajednici. Uz folklor i kulturnu baštinu, mladići i djevojke su uvijek bili poticani na lijepo ponašanje, na samopoštovanje i poštovanje okoline u kojoj se nalaze. Jelena ih je poučavala kako uvijek moraju biti svjesni činjenice da su svojim nastupom i ponašanjem ambasadori Hrvatske, a kao izvođači su u fokusu pažnje. Po putovanjima je Jelena savjesno kao majka pazila na red i propisno ponašanje. Tako se i danas sjeća, kako je na jednom putovanju, čuvala živu mladež. Kad su se svi smjestili u sobe, iznijela je stolac, uzela pletivo i provela cijelu noć na hodniku pazeći da se po koji nestašni mladić ili djevojka ne iskradu iz sobe. Kad su mladići i djevojke putovali u Jeleninoj pratnji, roditelji su bili mirmiji, jer je, uz svoju stručnost u predstavljanju hrvatske baštine stranom svijetu, poput majke pazila na ponašanje mladih izvođača.

CROATIA

Jelena Vrdoljak na jednoj od mnogobrojnih izložbi

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 76, 15. II. 2001.

Folklorni ansambl "Zrinski i Frankopan" osnovan je 1972. godine kao izdanak Kluba hrvatskih studenata na sveučilištu u Torontu, na dan pogibije hrvatskih velikana Zrinskog i Frankopana. Svojom prisutnošću i mnogobrojnim nastupima, ta je skupina već svojim imenom izazvala interes za Hrvatsku i njenu povijest, što je u vrijeme jugorežima bila modificirana i zatajivana. Svojim prvim nastupom na Folk Dance Festival u Sudburyju toliko su oduševili publiku, da je na inicijativu g. Ante Belje, Zdenka Eilera i Nikice Vrdoljaka osnovan Croatian Folklore Federation of Canada. Savez je okupio hrvatske folklorne skupine diljem Kanade u zajednički nastup na festivalima koji se još uvijek redovno održavaju jednom godišnje. Važnost folklor kao koncentrata narodne duše, u kojem se očituju osobine jednog naroda, kako je rekao naš prvi stručnjak Franjo Ksaver Kuhač, morala se prenositi na mlade naraštaje. U dijaspori to je bila hrana za nacionalne osjećaje i snažna propaganda u stranom svijetu, koji je tada dobivao izvrsne podatke o hrvatskim kroničarima i povjesničarima. "Zrinski i Frankopan" su svojom kvalitetom ubrzo stvorili renome folklorne skupine dostojne nastupa na proslavi 200-te godišnjice postojanja USA u Bijeloj kući, pri svečanostima otvaranja Olimpijskih igara u Montrealu i to pod hrvatskim barjakom. Zaredali su nastupi prigodom posjete engleske kraljice Elisabete II., dočeka Svetog Oca Pape, te i tijekom godina u renomiranim kazališnim kućama u Torontu i izvan njega. Posjet Munchenu 1985. zabilježen je u novinama *Bild* uz pitanje zašto tako vrsna folklorna skupina mora djelovati izvan svoje domovine.

Od početka svog postojanja najljepše uređene prigodne izložbe *Christmas Around the World* i *Easter Around the World*, uzastopce su plod Jeleninih ruku, što su godinama brižno i s ljubavlju skupljale, a nekad i kupovale skupocjene predmete, danas muzejski vrijedne objekte. Poznato zabavište Wonderland, kroz kojeg prođu rijeke turista kroz ljetne mjesece, angažiralo je skupinu "Zrinski i Frankopan" za nastupe na Hrvatske dane, u tom gigantu zabavne industrije. Svake godine na novogodišnje jutro, kada još grad spava nakon slavljeničke noći, Jelena spremna sa svojom ekipom hrli u Gradsku vijećnicu na svečanost s gradonačelnikom i lokalnim političarima, u susretu s etničkim skupinama i građanstvom. I u tim susretima hrvatske narodne nošnje i motivi očaravaju reporterske kamere pa obično istog dana već u večernjem izdanju novina, ili pak sljedećeg dana, pojavljuju se slike naših hrvatskih ljepotica u narodnim nošnjama. Jelena ih je naučila nositi ih s ponosom kao najveće blago što im je predano s majčinim mlijekom.

Bogat i plodonosan rad folklorne grupe "Zrinski i Frankopan" priznat je i nagrađen raznovrsnim nagradama od razine gradskih uglednika i institucija do državnih, kanadskih, američkih i njemačkih. HMI je dodijelila *Priznanje za umjetničko djelovanje* skupini "Zrinski i Frankopan", a njihov voditelj Nikica Vrdoljak primio je od Predsjednika odličje Hrvatskog pletera. 1993. godina je bila jubilara za Hrvate u Kanadi. Proslavljena je 450-a godišnjica Hrvata u toj zemlji, a samu izložbu opremila je i uredila gospođa Jelena Vrdoljak. Uz ekspanate poučne o hrvatskoj prošlosti, jubilamoj godišnjici proglašenja Zagreba kraljevskim gradom, Jelena je postavila i nađene ostatke ubitačkih eksplozivnih naprava, što ih je mrzilačka JNA upotrebljavala u agresorskom ratu protiv Hrvatske.

Jelena Vrdoljak, rođena Zen, vrlo Imočanka, dostojanstvom je uvijek prednjačila, a usprkos srdačne otvorenosti i rječitosti, ostala je damski samozatajna. Zovu je "kraljica Jelena". Taj nadimak u sebi nema prizvuka podsmjeha, nego dapače, jasno govori o Jeleni koja u potpunosti izvršava svoju ulogu u narodu u kojem je rođena.

(Matica, 3/1998)

Knjigu "Dr. Franjo Tuđman, povjesničar i državnik" od fra Andrije Nikića koja je izdana 10. prosinca 2000. u Torontu, za prvu obljetnicu smrti našeg prvog Predsjednika, oca suvremene Suverene Hrvatske Države, sada možete kupiti u Hrvatskoj kreditnoj zadruzi u Torontu i Mississaugi, i tako pomoći nadarene, ali siromašne studente kako bi završili svoj studij na hrvatskom Sveučilištu u Mostaru, jedinom hrvatskom Sveučilištu u Bosni i Hercegovini.

Kupite knjigu od \$ 15.00 i pomozite Hrvate u Bosni i Hercegovini da opstanu na svojim tisućljetnim ognjištima. Hvala.

Slobodan B. Markić

P.S. Brigu za studente vodi H.K.D. "Napredak", Mostar čiji je predsjednik prof. Dr. fra Andrija Nikić.

Reagiranja...

Potaknuta Motrištima u HRVATSKOJ ISKRI br. 74. i 75. - tema hrvatski jezik i hrvatska mladež među nama - evo i nekih od mojih životnih iskustava sa željom da nas sve potakne na razmišljanje kao i na pozitivne akcije .

Radeći ovdje od prvog dana među Anglosaksoncima, nešto sam korisnog naučila, a to je da ako si uporan i držiš do sebe i svoga, "održat" ćeš se među njima. Interesantno, zar ne? A mi mnogi mislimo da ako prihvatimo "ono drugo" bit ćemo - "prihvaćeni"?!

U nastavku o temi - hrvatski jezik - evo jednog mog najnovijeg životnog iskustva sa radnog mjesta. Prošli tjedan, došla obitelj, novi imigranti u Kanadi. Čudna kombinacija imena - djeca imaju srpska imena ali srpsko-arapsko prezime. Djeca govore i srpski i engleski i arapski. Majka, miješani jugoslovenski brak ali - Srpkinja uvjerenjem, a otac je iz jedne arapske zemlje. U razgovoru s majkom, reče mi da neće dopustiti da njena djeca ne govore i srpski i da se ne mogu sporazumjeti sa svojim djedom i bakom i rođacima. K tome, nastavlja ona, treba djeca da znaju što je i Krsna Slava. I dodaje kako je sretna da će u Kanadi djeca još naučiti i francuski. Tako će djeca znati četiri jezika - jer srpski i arapski uče od roditelja, a tako govore u kući, u školi se uči engleski jezik. I nastavlja da je svjesna, da će djeci biti lakše u budućnosti - za poslove, za uključivanje u socijalne krugove, općenito u životu. I još k tome dodaje, da će djeca uvijek znati od kuda im je otac ali i otkuda im je i majka . .

I tog momenta nešto me stegne "oko srca" od muke, bola, žalosti, sjetivši se jedne druge nedavne situacije - ali nažalost česte među nama Hrvatima.

Iz Zagreba je došla majka moje prijateljice u posjet svojoj djeci i unucima. Kakovo je to veselje, sreća za staricu majku i baku provesti vrijeme sa djecom i unucima! Radost i uživanje u starijim unucima kao i u onim koji su još predškolske dobi. Baka i unuci. To su uspomene koje ostaju i obično se pamte cijelog života. Ali što se događa? Baka se ne može sporazumjeti niti sa starijim unucima jer su iz miješanog braka, i hrvatski se ne govori u kući, ali niti sa najmlađim unucima, iako su oba roditelja Hrvati. Najmlađe unuče ne razumije baku jer majka i otac, iako školovani - govore s kćerkicom engleski u kući.

Nekako mi je lakše razumjeti situaciju miješanih brakova kad se u kući govori engleski, ali mi je teže shvatiti da u kući u kojoj su oba roditelja Hrvati da se govori samo engleski. I nameću mi se pitanja u vezi tih mojih doživljaja koje sam opisala. Kako se je ta baka osjećala, da li je što rekla svojoj kćeri i zetu? Koliku joj je to bol nanijelo kad nije mogla sa svojom unučicom porazgovarati ?

Pitam Te, draga prijateljice, zašto ne govoriš hrvatski sa svojim djetetom? Zar Ti nije stalo da Ti dijete može komunicirati sa bakom, sa tetkom, sa ujakom, sa rođacima? Zar ne misliš na to da učenjem materinjeg jezika daješ svome djetetu, svojoj rodbini nešto dragocjeno za cijeli život? Da li smatraš da je to jedan nevažan jezik ili se sramiš da Ti dijete govori i zna hrvatski jezik? Zar ne misliš da danas sutra još jedan strani jezik, pa bio to i jedan jezik malog naroda, može pomoći Tvome djetetu u dobivanju posla, ili boljeg posla ? Da li si ikad sreća odraslu osobu koja Ti je rekla da joj je žao što je roditelji nisu učili i naučili materinji jezik ?

A Ti oče, "Veliki" Hrvatu? Gdje si Ti i Tvoja uloga u odgoju djece ? Imaš rodbine po svijetu i da li si razmišljao kako će se Tvoje dijete sporazumjeti? Možda bi mu baš taj hrvatski jezik omogućio sporazumjevanje ? Nemoj to uskratiti svome djetetu !

I sjetih se ja mojih prijatelja i tlokih drugih koji odbaciše taj svoj materinji jezik. Sjetih se i riječi baka čije srce krvari jer se ne može sporazumjeti sa unukom. I vidi baka svu tu tragediju, postupak roditelja i zauvijek izgublenu vezu sa unukom. A što da ona uradi u toj situaciji ?

Pitam se koliko će takovih roditelja staviti na popis stanovništva Kanade materinji jezik - engleski, jugoslavenski ili još uvijek nešto drugo kao srpsko - hrvatski, a ne ponosno i jasno - HRVATSKI JEZIK ?

I za takove je svedjedno da li će se po knjižnicama, svjetskim ustanovama, pravnim i drugim službenim dokumentima voditi osoba kao Hrvat /Hrvatica, hrvatski ili koji drugi jezik. Sudivši po ovom gornjem slučaju takovi su naši Hrvati već otpisali svoju djecu i unaprijed otuđili ih od grane svoga roda.

Ime i nacija se ne dokazuje samo time da se svadamo između sebe, ponizujemo jedni druge s time tko je VEĆI HRVAT nego i u 'MALIM' stvarima kao što je tvoje ime, kako izgovaraš i učiš djecu hrvatski jezik, pričaš im i učiš ih o istini i povijesti svog naroda, širiš kulturu svojim ponašanjem i branjenjem svog dostojanstva. Izgleda da nam opet ostaje

samo vjera u Boga i nada - kao i kroz tolika duga vremena stoljeća i tisućljeća - da se naši svećenici i ljudi svjesni svoje baštine opet upuste u borbu za prosvjećivanje i očuvanje materinjeg jezika i dostojanstva svega dobrog ljudskog i narodnog - onog našeg hrvatskog!

Ne poštujš li sebe i svoje, ne očekuj da će stranac poštivati tebe i tvoje. Uči od svoje okoline, prihvati ono što je dobro kod drugoga, ali ne odbaci svoje vrijednosti - uključivši tu i ime i hrvatski jezik i vjeru. Nemoj misliti da si manje vrijedan, ali ne podcjenjuj druge. Izgovaraj svoje ime i prezime onako kako treba i ne mijenjaj to da bude drugome lakše jer ti si naučio pravilno izgovoriti njegovo ime. A ako osoba krivo izgovori tvoje ime pristojno je ispravi i pouči. Na to imaš pravo i dužnost jer nisi manje vrijedan kao ljudsko biće. Naš mentalitet, kultura, odgoj, sredina, sve utječe na naš život, ali nas i život uči i do nas je da se pravilno postavimo u životnim situacijama.

Ako držiš do sebe i do svoga ali poštujš i drugog čovjeka - morat će i on tebe poštivati. Ne mali broj naše djece ne dolazi više među nas, niti čak u crkve, pogotovu oni koji su u miješanim brakovima. Propustili smo da se uključimo u kanadske strukture, a na drugoj strani smo, na neki način, djeci uskratili da se dublje povežu sa našim organizacijama. Našim prepirkama, zavišću, osobnim vrijeđanjem ti mladi su otišli iz naših sredina i pridružili se samo kanadskim institucijama. A imamo takove talente da bi nam drugi morali biti zavidni, ali za nas nisu "dosta dobri".

Na kraju, da dodam Valentinonj listi još nekoliko imena naših uspješnih mladih: - Boris Kralj, Senior Director, Economics, Ontario Medical Association i professor na University of Toronto i Ryerson, Darlene Gustin D.N., Carol Laić D.N., Sabrina Perić studentica na američkom sveučilištu koja je uz niz nagrada, medalja, stipendija i National Scholar of U of T, najnovija članica elitnog National Society of Collegiate Scholars, sestre Žmirak, sve tri izvrsne košarkašice, naš mladi sportaš J. Rupčić, Jr., Sonja i Edward Marković, Margaret i Michael Jošt, Vesna Domitrović, Ana Brinjak - naša budućnost, vrijedan nladic Michael Pauković i još mnogo drugih, koje nadam se, ćemo bolje upoznati u budućnosti....

Što reći na kraju? Neka nas ovih par misli sve navede na razmišljanje i pozitivne akcije. Vratimo se našim vrijednostima, kao narod i kao vjernici. Vratimo se našim crkvama, upisujmo djecu u subotnje hrvatske škole, razgovarajmo s djecom hrvatski, uključimo mlade u naše organizacije. VJERUJMO da uz Božju pomoć, pozitivno razmišljanje i uporan rad, poštenje, sve je moguće.

Biserka Milinković

Za vrijeme svečanosti Stepinčeva u župi Naše Gospe Kraljice Hrvata

PREMIJER RAČAN SE ISPRIČAO UMIROVLJENICIMA ZBOG KAŠNJENJA MIROVINA

ZAGREB, 5. veljače (Hina) - Premijer Ivica Račan ispričao se danas umirovljenicima zbog kašnjenja mirovina, ističući da se to nije smjelo dogoditi. "I osobno sam nezadovoljan zbog kašnjenja, tražit ću da se to više ne događa", najavio je premijer na redovnoj mjesečnoj konferenciji za novinare. Mišljenja je da se preko pozajmice moglo osigurati da mirovine do u najkasnije do 20. u mjesecu.

Premijer je istaknuo da za Vladu ne postoji slučaj Ortynski već prijedlog da Radovan Ortynski bude državni odvjetnik. Iz svih dosadašnjih saznanja, kaže, nema razloga da Vlada dovede u pitanje vlastiti prijedlog. Sutra će se sastati saborski Odbor za pravosuđe, pa pretpostavljam da će imati i iskaz samog Ortynskog o tome što se pojavilo u medijima, rekao je Račan, upitan što se čini da se provjeri autentičnosti tvrdnji (da je Ortynski sudjelovao u suzbijanju studentskih demonstracija '71).

Premijer je izjavio da o eksploziji na Mirogoju ne može reći ništa novoga dok posao ne odrade nadležni organi. Mogu izraziti nadu da će rezultati istrage biti brzi, da bi se dekuražirali počinitelji, rekao je Račan. Istaknuo je da se demokratska Hrvatska ne plaši bezumnih ekstremista te da vjeruje da će se u spomenutom slučaju pokazati veća učinkovitost nego prema bombašima iz proteklih godina.

Upitan za rezultate istrage ubojstva Milana Levara, Račan je rekao da je ta stvar na pravosuđu i da očekuje da će postupak biti uspješno završen. Strpimo se malo na odgovor tko je ubojica i tko sve stoji iza faktičkog počinitelja toga djela, pozvao je premijer.

Niz se upita danas odnosio na gospodarske i socijalne prilike. Premijer je tako 'priznao' da ni sama Vlada nije zadovoljna dosadašnjim investicijskim ciklusom i da je to sada njena glavna preokupacija. Učinit ćemo sve da se ove godine ostvari veći investicijski rezultat, svaka konkretna ideja je dobrodošla, izjavio je Račan upitan za izjavu ministra gospodarstva da su strani investitori nezainteresirani za ulaganja u Hrvatsku. Premijer je 'stao u obranu' ministra Fižulića navodeći da je ministar ispravio interpretaciju izjave da je riječ o green field, a ne ukupnim investicijama. Predstavnici HSLS-a, kaže, imaju važnu ulogu na gospodarskom planu i dovoljno prostora da se pokažu.

Račan je istaknuo da broj nezaposlenih, srećom, još nije blizu 400 tisuća, te najavio da će Vlada dodatnim mjerama pokušati pokazati da se uspješno nosi s tim problemom. Najavio je više uspjeha i u inozemnim

investicijama. Vlada je kaže, pokrenula ofenzivu u organiziranju domaćega gospodarstva i upravo se završava dogovor o razvojnim programima s nizom državnih poduzeća, trgovačkih društava u energetici, infrastrukturi, itd., rekao je premijer i najavio da će to biti i tema posebne Vladine sjednice. Očekujemo da će, što preko kreditnih sredstava, što preko vlastitih ulaganja, u ovoj godini investicije biti oko 10 milijardi kuna, naglasio je. Upitan za kampanju protiv smanjenja porodičnih naknada, Račan je ustvrdio da su naknade tipičan primjer olakog definiranja prava koja se ne mogu ispuniti bez zadiranja u prava drugih, te da tako široka prava ne bi mogli podnijeti ni puno bogatiji.

Premijer je naglasio da za sada ne postoji Vladin prijedlog zakona o nacionalnoj sigurnosti, niti o obrani, pa ih stoga ne može ni komentirati. Postoji nekoliko prijedloga o zakonu o nacionalnoj sigurnosti - UNS-a, MUP-a i MORH-a. Od svih njih trebalo bi doći do jednoga nacrt, a prije nego li taj nacrt dode na Vladu, obaviti će se razgovor s Predsjednikom Republike, rekao je Račan na pitanje novinara da pojašni izjavu ministra obrane prema kojoj 'Predsjednik države ima veće ovlasti nego planiramo'.

Argumenti za i protiv ukidanja Županijskog doma koji su se javili za ustavnih promjena nisu se promijenili ni do danas, rekao je premijer govoreći o argumentima i posljedicama ukidanja tog Doma. Podsjetio je da je za ostanak Županijskog doma prevagnulo opredjeljenje saborskih zastupnika, no da je Dom trebao imati drugačiju fizionomiju od one koja je u konačnici ispala.

Premijer je izrazio nadu da će konačan tekst zakona o HRT-u biti usklađen sa standardima EU-a, no napominje, da bi zakon mogao imati karakter privremenog, ako u njega uđe odredba da u roku od godine dana treba razdvojiti televiziju, radio i odašiljače i veze. Izrazio je uvjerenje da neće proći stav da se pretpлата uređuje iz godine u godinu, te dodao da je pristalica ideje da se za javnu televiziju i radio pretpлата određuje u postotku prosječne plaće.

Pitanje (ne)izravnog izbora gradonačelnika i načelnika još nije decidirano riješeno, SDP je za neposredan izbor, no u svemu tome ulogu igra i kratkoća vremena, odgovorio je Račan upitan zašto se gradonačelnici ubuduće neće birati izravno. (Večernji list, 5.2.2001)

RZB: Zajam MMF-a stvara povoljnu investicijsku klimu u Hrvatskoj

ZAGREB, 5. veljače - Uspješan završetak pregovora o zajmu s Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), o čemu bi ugovor trebalo potpisati u ožujku - do kada bi hrvatska Vlada morala riješiti pitanje plaća u javnom sektoru - rezultirat će ove godine boljim okruženjem za strane investicije u Hrvatskoj, prognoza je financijskih analitičara austrijske Raiffeisen Zentralbank (RZB). U njihovoj analizi financijskog okruženja u zemljama srednje i istočne Europe kao temelj rasta hrvatskoga BDP-a navodi se visoka razina domaće potrošnje te prihodi od turizma. Trenutno stanje u zemlji procjenjuju povoljnim za osiguravanje postupnog poboljšanja kreditnog rejtinga, do kojeg bi trebalo doći tijekom godine.

Osvrćući se na prošlu godinu, kao pozitivan pokazatelj naveden je porast izvoza roba u prvih 11 mjeseci lani za 4,3 posto, na četiri milijarde dolara, no, ističu, to nije bilo dovoljno da umanji iznos vanjskotrgovinskog deficita, koji je iznosio 3,1 milijardu dolara uz pokrivenost izvoza uvozom od samo 56,5 posto. Kao vrlo značajno ocijenjeno je i parafiranje ugovora o slobodnoj trgovini između Mađarske i Hrvatske, koji bi trebao biti dovršen i potpisan u travnju ove godine, što bi trebalo pomoći približavanju Hrvatske članstvu u CEFTA-i. Analiza donosi i usporu u visine poreza na dobit i na dividendu u 12 zemalja, po kojoj uz Mađarsku, Hrvatska ima najnižu stopu poreza na dobit, dok je po porezu na dividendu izjednačena sa pet zemalja.

U osvrtnu na hrvatska tržišta kapitala ističe se vrijednosti službenog indeksa Zagrebačke burze CROBEX, koja je u 2000. godini porasla za

24 posto, sa 715 na 890 bodova, dosegašvi u ožujku razinu od čak 981 boda. Iz toga proizlazi da je upravo taj indeks bio jedan od najuspješnijih svjetskih službenih burzovnih indeksa u prošloj godini. (Vjesnik, 6. veljače)

Ericsson izvozi za 15 milijuna maraka

Tvrtka Ericsson Nikola Tesla je početkom ove godine na tržištu Rusije, Uzbekistana i Kirgizana potpisala nekoliko ugovora čija vrijednost premašuje 15 milijuna njemačkih maraka. Najvažniji za Ericsson Nikolu Teslu je ugovor s ruskim telekomunikacijskim operatorom o isporuci nove telefonske centrale sustava AXE10 te proširenju centrale u Krasnodarskoj oblasti. (Jutarnji)

**HRVATSKA ISKRA....
VAŠE ZADOVOLJSTVO**

AMERIČKI VELEPOSŁANIK NEPOŽELJAN U BIH?

SARAJEVO/BANJA LUKA, 6.veljače (Hina)-Predsjedatelj Predsjedništva Bosne i Hercegovine Živko Radišić optužio je u utorak američkog veleposlanika u BiH Thomasa Millera za mišanje u unutarnje stvari te zemlje i najavio pokretanje postupka za njegov opoziv s diplomatske dužnosti u Sarajevu. Na konferenciji za novinstvo održanoj u Banja Luci Radišić je kazao kako veleposlanik Miller poduzima "pritiske i ucjene te organizira tajne sastanke" s ciljem potpore strankama koje čine "Alijansu za promjene", odnosno njihovom nastojanju da dobiju mandat za sastav novog Vijeća ministara BiH.

"Diplomatski predstavnici nisu ovdje da bi vodili kadrovsku politiku i utjecali na biračko tijelo i medije", kazao je Radišić spomenuvši izravno ime američkog veleposlanika kao osobe koja "po svaku cijenu želi iznuditi povjeravanje mandata za sastav Vijeća ministara kandidatu Alijanse". Radišić je kazao kako će tim povodom bosanskohercegovački državni vrh "razmotriti mogućnost uskraćivanja agremana veleposlaniku Milleru".

Nova administracija u Washingtonu nedavno je potvrdila kako će Millera zadržati na dužnosti veleposlanika u BiH.

Bosna i Hercegovina: Zajednički apel biskupa HBK i BiH

Dramatična situacija Hrvata prognanih iz BiH

Na svom redovitom susretu u Zagrebu, 22. i 23. siječnja 2001., članovi Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine razmatrali su, između ostalog, dramatičnu situaciju prognanih Hrvata katolika iz Bosne i Hercegovine koji se momentalno nalaze na području Republike Hrvatske.

Biskupi obiju biskupskih konferencija ponovno ističu riječi poruke HBK od 21. rujna 2000. s XXI. plenarnog zasjedanja u Poreču: "Pozi-vamo odgovorne na vlasti da se u skladu sa svojim obvezama (...) pobrinu kako bi se svi prognani i izbjeglice mogli vratiti u svoj zavičaj i u svoje kuće. Protjeranim i izbjeglim Hrvatima iz drugih država neka pru-že učinkovitu pravnu i materijalnu pomoć. Onima koji se žele vratiti u svoj zavičaj neka pomognu u ostvarivanju njihovih ljudskih prava i slo-boda. Svakako (...) treba paziti da zbog nesigurnosti pred budućnošću ne budu prisiljeni na odlazak iz zavičaja i domovine."

Solidarni s biskupima iz Bosne i Hercegovine, biskupi Hrvatske biskupske konferencije zajedno s njima potiču, kako domaće političare

Živko Radišić je također najavio da će članovi Predsjedništva BiH na sjednici Zastupničkog doma Parlamenta BiH zakazanoj za srijedu braniti kandidaturu Martina Raguža kojega je za predsjedatelja Vijeća ministara predložila Hrvatska demokratska zajednica (HDZ). Daljnji koraci u cilju izbora Vijeća ministara ovisit će o rezultatima glasovanja o Ragu-ževnoj kandidaturi, pojasnio je Radišić.

Dan uoči sjednice Zastupničkog doma, spremnost da podrže kandi-daturu Martina Raguža potvrdili su samo HDZ, Srpska demokratska stranka (SDS) i Radišićevi socijalisti (SPRS). Stranka demokratske ak-cije (SDA) ranije je odlučila da neće glasovati za Raguža ukoliko on ne predloži "reprezentativnu vladu", no čak i u slučaju potpore te stranke, HDZ-ov kandidat moći će računati na svega 20 od ukupno 42 zastupnička glasa.

Očekuje se da će na sutrašnjoj sjednici Socijaldemokratska partija BiH (SDP) i službeno nominirati predsjednika Akademije znanosti i umjetnosti BiH Božidara Matića kao svog kandidata za novog prvog čovjeka Vijeća ministara BiH. Ostale članice Alijanse najavile su kako će poduprijeti tu nominaciju.

tako i predstavnike međunarodne zajednice, da konačno provedu u djelo svoje zaključke s raznih bilateralnih i multilateralnih konferencija o pro-vedbi Dejtonskog sporazuma, posebno o vraćanju svih osnovnih ljudskih i građanskih prava i sloboda - također prognanim katolicima iz Bosne i Hercegovine koji se žele vratiti u svoj zavičaj.

Biskupi HBK izražavaju solidarnost i potporu, prema mogućnos-tima i materijalnu, u obnavljanju uništenih župa u Bosni i Hercegovini.

Uočavajući teške prilike - nezaposlenost, izostanak mirovina, soci-jalnu i zdravstvenu nebrinutost i drugo - u kojima se u Hrvatskoj nalaze katolici (i drugi) prognani iz BiH, biskupi HBK pozivaju svoje svećenike i vjernike da pokažu kršćansku solidarnost u pružanju svekolike pomoći svojoj braći u nevolji. Posebno je važno da (nad)biskupijski i župni Cari-tasi s dodatnim naporima priskoče u pomoć i pokažu svoju bratsku lju-bav na djelu.

Biskupi HBK i BK BiH (5. veljače, 2001.)

Kako se god postavimo, optužit će nas da smo stali na nečiju stranu

Uoči odluke Ustavnog suda BiH o ustavnosti izmijenjenih pravila za izbor zastupnika u Dom naroda Federacije BiH, izaslanstvo Hrvat-skog sabora u Sarajevu će prenijeti zajednički stav da je Dom naroda ključna institucija zaštite vitalnih nacinah ineteresa.

- Smatramo da se Hrvatska ni na koji način ne treba mišati u pro-ces implementacije izbornih rezultata u BiH. No, želimo jasno skrenuti pažnju da bi inzistiranje na sadašnjim, promijenjenim pravilima za izbor zastupnika u Dom naroda izazvalo katastrofalne posljedice - rekao je dr. Zdravko Tomac, potpredsjednik Sabora i predsjednik Odbora za vanjsku politiku.- Situacija u BiH dosta je teška i doista je velika odgovornost ići u BiH i tražiti razumna rješenja. Atmosfera je vruća i kakav god stav mi zauzeli, optužit će nas da smo se svrstali na jednu ili drugu stranu, kaže Tomac.

Izaslanstvo u sastavu Zdravko Tomac (SDP), Milan Kovač (HDZ), Mate Granić (DC), Đurđa Adlešić (HSLS) i Josip Torbar (HSS) sastat će se s članovima Predsjedništva BiH, šefom Misije OEES-a, zamjenikom visokog predstavnika za BiH, predstavnicima UN-a i europske trojke, te kardinalom Puljićem i čelnicima stranaka. (Jutarnji)

HRVATSKA ISKRA

vjeran caru.Iz toga,međutim, proizlaze dugoročne posljedice. Zasluge koje Borna stječe sudjelujući u gušenju ustanka temelj su na kojemu iz-rasta hrvatska kneževina. Hrvatski poglavar pokorava svoje susjede u carsko ime, ali time ujedno širi teritorij koji će ostaviti svojim nasljed-nicima da na njemu izgrade vlast te time zauvijek sačuvaju ime svoje etničke zajednice.

* *Kakvi su odjeci Vaših teorija u stručnim krugovima? Kako je uopće i bilo moguće da su zanemarivani neki od ključnih povijesnih izvora?*

- Bilo bi pogrešno tvrditi kako su ovo "Ančićeve teorije". Sve što je urađeno u okviru priprema splitske izložbe temelji se na našim ranijim historiografskim rezultatima, pa tako i teza o doseljenu Hrvata na sa-mome kraju 8. st. Ta teza počiva na zaključku Ljudmila Hauptmanna o dvostrukoj seobi, prvo "slavensko/avarskoj", a onda i hrvatskoj. Ideju, pak, da tu seobu treba datirati u kraj 8. st. prvi je potkraj 70-ih godina zastupao akademik Lujo Margetić. To praktično znači da sam ja stvari gledao stojeći "na tuđim ramenima", da sam naprosto pokušao izvući konsekvence već postojećih ideja i saznanja. Pri tomu sam se oslanjao na čitanje integralnih tekstova već poznatih vrela, što otvara bitno drugačiju perspektivu od čitanja samo onih odlomaka koji nas izravno zanimaju.

Razgovarao Željko Krušelj, Večernji list

Slikarska iskra je planula u Hlebinama!

KADA I KAKO SE POČELO SLIKATI U PODRAVINI

O naivnom ili seljačkom slikarstvu, kako su ga u početku šezdesetih godina zvali i kod nas i u svijetu, puno se govorilo a još više pisalo o seljacima slikarima u Hlebinama. Ovo neškolovano samouko slikarstvo postojalo je davno prije ovoga otkrića u Hlebinama što dokazuju i slike u špiljama i pećinama prije više tisuća godina i moglo bi se reći i da je to Bogom dani dar, naravno, kod pojedinaca, kao i muzika, pjevanje itd.

Nastavilo se tako slikati po tada poznatom svijetu: po Egiptu, Grčkoj i po velikom istočnom i zapadnom Rimskom Carstvu od kojega su slikarstva u srednjem vijeku postale majstorske radionice u kojima su veliki umjetnici, poput Michelangela, Leonarda i drugih, imali svoje pomoćnike i tako preuzimali velike poslove slikarske i kiparske, po carskim i kraljevskim dvorovima i velikim katedralama po Europi. Kasnije su u razvijenijim zemljama ustanovljene slikarske škole koje su pohađali likovno nadarena djeca imućnih obitelji s ciljem da bi postali školovani slikari i kipari. Poznata je bila Vencijanska škola, pa škole u Firenci, Parizu i drugim europskim gradovima koje su kasnije pohađala i djeca manje bogatih roditelja sa stipendijama od države ili od pojedinih mecena (dobrih ljudi).

Tako su se i naši hrvatski slikari npr. Kraljević, Račić, Iveković, Bukovac, kasnije i Krsto Hegedušić, također školovali u tim europskim gradovima i po povratku u domovinu nastavili slikati, ostavivši nam svoja velika slikarska djela. Međutim, to ne znači da kod nas u to vrijeme nije bilo samoukih slikara i kipara, pa i na selu. Likovna ostvarenja tih samoukih umjetnika bila su dugo vremena zapostavljena, negirana. No, dogodilo se, moglo bi se reći, neko čudo tridesetih godina, nakon završetka Prvog svjetskog rata, da je slikarska iskra planula u Hlebinama u Podravini, prigodom susreta mladog seljaka Ivana Generalića i prof. Krste Hegedušića, akademskog slikara, čiji su roditelji bili učitelji i omogućili Krsti da studira slikarstvo u Parizu. Dolazeći svojoj baki i djedu u Hlebine, Hegedušić ja dao snažan podstre samoukim slikarima u Hlebinama, pa tako i Ivanu Generaliću. Kasnije se na Generalića ugledao Franjo Mraz, a priključio im se i seljak Mirko Virius iz Đelckovca.

U to vrijeme djelovala je već u Zagrebu slikarska grupa *Zemlja* u kojoj su bili akademski slikari, a među njima i K. Hegedušić, koji je jednom prilikom pozvao da na izložbi *Zemlja* izlažu Generalić, Mraz i Virius. Riječ o samoukim slikarima - seljacima koji su bili prirodno nadareni s od Boga danim slikarskim talentom. Međutim, treba, ipak priznati da nije bilo K. Hegedušića ne bi bilo niti I. Generalića niti sviju nas, koji smo se poslije Drugog svjetskog rata okupljali i oko Hegedušića i oko Generalića, ali ne da nas podučavaju u slikanju jer to nama nije bilo potrebno. Dovoljno je bilo da K. Hegedušić kaže mladome I. Generaliću da je to dobro. Te riječi su nama bile potvrda kako treba likovno uobličiti i kravu i konja i kosce i orače, prelje i pralje i sve što se je kretalo i bilo oko nas. Nije nam trebala ni velika matura niti

Za vrijeme sv. mise u župi Hrvatskih Mučenika

akademija ni fabule ni muskule, ni proračuni koliko je kilometara mjesec udaljen od zemlje, ni kemija ni fizika niti velika gramatika.

Uzeli smo staklo u ruke i kist napravljen od dlačica iz kravljeg uha, primitivno namotanih concern na štapić i uz Bogom dani slikarski dar, počeli smo stvarati nevidene slike koje su, kako znamo, zadivile svijet i bile svojevremeno "bum" u svijetu. Počelo se slikati iz duševne potrebe, najprije bez pomisli na novčanu dobit, već iz zadovoljstva. Međutim, nakon izložbe I. Generalića u Parizu počeli su dolaziti stranci i kupovati naše slike, a pogotovo kada smo 1953. nekolicina nas imali prvu zajed-ničku poslijeratnu izložbu u Koprivnici, Londonu i New Yorku. Kako je to postalo pomalo i unosno, počelo se slikarstvom baviti pola našega kraja, govoreći: "Pak i mi nismo bedasteši od Generalića i Večenaja".

No uskoro se pokazalo da ipak nije tako. Mnogi su shvatili da bez dara za slikarski poziv nema likovnog ostvarenja. Dio mladih, talentiranih, nastavio je slikanjem s uvjerenjem da je sve dobro ako je izvorno i ako nije od koga preslikano.

Tako je eto počelo to slikarsko čudo u Hlebinama i okolici. Zapaže-ni broj samoukih slikara hlebinskog podneblja poznat je danas u svijetu naive i izvan Hrvatske. A kome to pripisati, kome to zahvaliti, ako ne prof. Krsti Hegedušiću koji se je usudio reći davne 1930. godine: "Dečki, to je dobro!"

A kako je to danas? Sačuvana su i neprodana mnoga slikarska ostvarenja iz vremena prvih početaka avangarde slikara koje slike bi trebalo smjestiti u odgovarajuće prostore, kako bi mogle biti pristupačne i turistima koje bi ovim narodnim blagom trebalo privući u ove krajeve. Mi nemamo, nažalost, more, ali imamo ipak nešto što bi moglo koristiti i u gospodarskom smislu ovim našim krajevima.

Eto ja toliko o fenomenu i počecima naivnog ili seljačkog slikarstva u Podravini, kojim bi se slikarstvom rado ponosili, da ga imaju, mnogi narodi, a mi kao po običaju prepuštamo mnoge svoje prednosti i vrijed-nosti drugima kako se to događa, više puta, u prošlosti. Ne daj Bože da nas i sada, kada imamo svoju suverenu i neovisnu državu Hrvatsku, bije onaj nepoželjni glas: da smo dobri sluge, ali loši gospodari. Ne dajmo se u ruke više nikome i nastojmo svi da učinimo našu Domovinu ljepšom, bogatijom; u kojoj će svi njeni žitelji živjeti u sreći i zadovoljstvu.

Ivan Večenaj-Tišlarov, *Hrvatski kajkavski kolendar 1997.*

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

Karlo Veliki je doveo Hrvate do Jadrana krajem osmog stoljeća

Hrvati su bili ratnička manjina, dobro opskrbljena franačkim oružjem i opremom, koja se nakon doseljenja u bivšu rimsku Dalmaciju i Donju Panoniju pred kraj 8. stoljeća slavenskim plemenima i starosjediilačkom stanovništvu nametnula za "gospodara", iz čega se postupno oblikovala hrvatska državnost

Splitska izložba "Karolinzi i Hrvati" ne pobuđuje samo izniman interes znanstvene javnosti, već i bitno mijenja brojne spoznaje o Hrvatima u ranom srednjem vijeku. Bio je to povod za razgovor s dr. Mladenom Ančićem, znanstvenim suradnikom Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru i predavačem na zagrebačkim Hrvatskim studijima. Ančić je zajedno s Vedranom Delongom, Nikolom Jakšićem, Miljenkom Jurkovićem, Antom Miloševićem, Željkom Rapanićem i Željkom Tomićem koautor te izložbe, a i pisac uvodne povijesne studije, budući da se već desetak godina bavi karolinškim fenomenom.

** Može li se izložba "Hrvati i Karolinzi" smatrati svojevrsnom prekretnicom u proučavanju toga razdoblja? Na kojoj se povijesnoj građi ona zasniva?*

- Splitska je izložba "Hrvati i Karolinzi" još u doba priprema izazivala pozornost javnosti, prije svega zahvaljujući svome europskom kontekstu. Split je, zapravo, samo jedna od pet europskih postaja ciklusa kojim se obilježava tisuću i dvjestota godišnjica carske krunidbe Karla Velikog. Ubrzo nakon otvorenja 20. prosinca prošle godine, u anketi "Vjesnika" izložba je proglašena za hrvatski kultumi "događaj godine". No, ona je, s motrišta koje otvara ovaj razgovor, najvažnija po pripremama i istraživanjima koja su prethodila otvaranju. Izložba se, naime, pripremala tri pune godine, a u sklopu tih priprema tim od sedam arheologa, povjesničara umjetnosti i povjesničara proveo je vrlo opsežna istraživanja. Rezultati tih istraživanja sumirani su u pozamašnoj kataloškoj publikaciji. Upravo ta istraživanja mogla bi se smatrati prekretnicom u poimanju ne samo hrvatskoga ranog srednjovjekovlja, već i hrvatske povijesti uopće.

** Zašto je Karlo Veliki, vladar kojega danas smatraju "pretečom ujedinjene Europe", toliko važan za povijest Hrvata?*

- Europi, koja se nakon gospodarskoga ujedinjenja nastoji i politički integrirati, Karlo je Veliki doista logični izbor povijesnoga heroja. Njegova važnost u izgradnji modernoga hrvatskog identiteta, međutim, nije u ranijim vremenima bila prepoznata. Smetnju je tome tvorila ideološka koprena, nametnuta povjesničarima u vrijeme kada je Hrvatska tvorila dio višenacionalnih političkih tvorbi, Austro-Ugarske i Jugoslavije.

Naime, s Karlom Velikim i hrvatskom povješću stvar je vrlo jednostavna. Koliko se danas može utvrditi, Karlo je dio etničke skupine što se nazivala "Hrvati" potkraj 8. st. pokrenuo na seobu koja je pripadnike te skupine dovela na prostor stare rimske provincije Dalmacije. Time je pokrenuo lanac gibanja koji će dovesti do stvaranja političke tvorbe (kneževine i kasnije kraljevstva) koja je u svom imenu sačuvala uspomenu na tu etničku skupinu. Njen naziv transformirat će se u zemljopisno ime - Hrvatska. Tako, pak, utemeljena tradicija poslužiti će kao polazište u procesu integracije moderne hrvatske nacije. Svega toga jednostavno ne bi bilo da Karlo, dakako zbog vlastitih planova i ciljeva, nije u 8. st. pokrenuo "Hrvate" na seobu.

** Tko su, zapravo, Hrvati? Od kuda potječu? Koliko se Vaše spoznaje uklapaju u dosadašnje teorije etnogeneze?*

- Ono što je danas jasno jest to da su u 8. i 9. st. "Hrvati" dio široke zajednice koju suvremena vrela nazivaju "Slaveni". Oni obitavaju u karpatskom području i odatle ih Karlova inicijativa pokreće u seobu. To je početak priče koji je mene zanimao, pa se nisam ni upuštao u pitanje ranije povijesti te etničke zajednice. Uz "Hrvate" vrela spominju i mnoge druge zajednice, "slavenska plemena". Dijelovi tih drugih etničkih zajednica također su sudjelovali u seobi što ju je pokrenuo Karlo Veliki i naselili područja u susjedstvu onoga koje su zauzeli "Hrvati". Stvaranje i izgradnja političke vlasti, međutim, igrom su slučaja izbacili u prvi plan upravo "Hrvate". Vremenom će taj etnički naziv poprimiti i socijalne konotacije. To će ubrzati njegovo širenje i ujedno nestanak drugih etničkih naziva u dnevnoj uporabi.

** U kakvim su se političkim okolnostima Hrvati doselili na današnje prostore između Drave i Jadrana? U kojim su odnosima Hrvati bili prema ostalim Slavenima? Što je sa starosjediilačkim ilirskim i romanskim stanovništvom, kao i avarskim plemenima?*

- Karlova ideja o pokretanju seobe dijela slavenske populacije dio je velikoga rata protivu Avara, rata u kojemu se "Europa", koja se tada tek

rađala, odmah počela i širiti. Naime, avarski poraz otvorio je problem dalje sudbine prostora koji su oni do tada nadzirali. Vladajućem sloju karolinške države vjerojatno se činilo kako je najbolje taj prostor prepustiti novim gospodarima, koji su bili čvrsto vezani uz carsku vlast.

Prostor od Drave do Jadrana već su od kraja 6. st. počeli naseljavati Slaveni pod avarskim vodstvom. Propast organiziranih oblika društvenoga života, koji se relativno precizno može datirati u prva desetljeća 7. stoljeća, doveo je do masovnoga bježanja starije populacije, no svakako nisu svi ni mogli ni htjeli pobjeći. U stoljećima potpunoga "mraka", bez ikakvih vrela, valja pretpostaviti postupno stapanje preostalog romaniziranog pučanstva sa slavenskim doseljenicima.

Toj već nastaloj mješavini novopridošli "Hrvati" su se nametnuli za "gospodare". Na isti su se način nešto ranije turanski "Bugari" nametnuli kao "gospodari" slavenskoj populaciji u donjem Podunavlju, iako su pritom izgubili svoj jezik, pa i rasne posebnosti. Nešto kasnije, krajem 9. i početkom 10. st. stvar će se ponoviti u srednjem Podunavlju, dakle Panoniji, s dolaskom Mađara, koji će tamošnjim Slavenima nametnuti i ime i jezik.

** Kakva je u ranom srednjem vijeku bila struktura hrvatskoga društva? Je li dominantan bio vojnički ustroj?*

- U vrijeme doseljenja i neposredno nakon toga "Hrvati" su nedvojbeno vladajuća ratnička manjina. Kao Karlovi saveznici oni su dobro opskrbljeni franačkim oružjem i ratničkom opremom, što je svakako jedan od temelja uspjeha. No, politička organizacija uske etničke zajednice "ratnika/gospodara" u prvoj se polovici 9. st. ubrzano transformira u organiziranu političku vlast nad teritorijem. Pri tomu "Hrvati" naprosto "gutaju" susjedne vladajuće etničke zajednice ratnika.

** Kako je teklo pokršćavanje Hrvata? Tko je tu odigrao ključnu ulogu: Franci ili rimski papa?*

- Svaki oblik saveza s Karlom Velikim podrazumijevao je barem formalno primanje kršćanstva. Iz toga se realno može pretpostaviti kako je vladajuća hrvatska elita već prigodom doseljenja morala biti pokrštena. Proces daljega širenja kršćanstva u dubinu društva, ono što možemo nazvati kristijanizacijom, vodili su još zadugo franački misionari.

Što se, pak, utjecaja papinstva tiče, odgovor proizlazi sam od sebe iz onodobnih prilika. Sve do 11. st. i "sukoba oko investiture", crkva je sastavni dio političke organizacije. Kako je prva hrvatska kneževina dio franačkoga svijeta i carstva, u položaju pridružene vazalne tvorbe, to je i pitanje misionarenja i stvaranja prve crkvene organizacije u isključivoj nadležnosti "franačke crkve", ili još preciznije akvilejske patrijaršije. I prvi hrvatski biskup, onaj koji sjedi u Nimi, izravno je podređen patrijarhu u Akvileji. Takvi odnosi početi će se mijenjati tek u vrijeme raspada jedinstvenoga franačkog carstva u devetom desetljeću 9. st. Tek tada, doduše bez nekog većeg uspjeha, papa Hadrijan II., Nikola I. i Ivan VIII. postavljaju na dnevni red pitanje odnosa svjetovne i duhovne vlasti.

** Zašto se Ljudevit, donjopanonski knez, pobunio protiv Franaka? Nije li o njemu nastao lažni mit, budući da je za hrvatsku povijest važniji bio dalmatinski knez Borna, u literaturi mahom označen kao "izdajnik"?*

- Slika o Ljudevitovu ustanku kakvu nam je namrla historiografija razdoblja nacionalne integracije potpuno je podređena političkim i društvenim realnostima toga doba. Ljudevit je proglašen za "heroja" koji ustaje protivu tuđinske vlasti i svojom tragičnom žrtvom služi kao nadahnuće u borbi za nacionalnu samostalnost modernih Hrvata.

Povijesna realnost početka 9. st. kako je ocrtavaju brojna sačuvana vrela bitno je, međutim, drugačija. Donjopanonski knez, što u prijevodu na moderni jezik znači ratnički poglavar područja od Rabe (u današnjoj Mađarskoj) do Save, naprosto je sposoban manipulator koji želi promijeniti svoje odnose s carskom vlašću. Car, a to je u tome trenutku Karlovin sin Ludovik Pobožni, ne može dozvoliti da javna neposlušnost jednoga vazalnog ratničkog poglavara ugrozi autoritet njegove vlasti. Ljudevitova sposobnost razlogom je što jedna naoko minorna pobuna postaje krucijalna za održanje carskoga autoriteta. U takvoj situaciji poglavar "Hrvata", Borna, odlučuje ne pridružiti se ustanicima, već ostaje

Vijesti iz Jugoslavije

Hrvatima Status Nacionalne Manjine

"U SRJ se priprema novi zakon o nacionalnim manjinama koji će biti uskoro prihvaćen. U njemu će i hrvatska zajednica u SRJ, odnosno Hrvati dobiti status nacionalne manjine." To je jučer izjavila Jelena Marković, pomoćnica ministra u jugoslavenskom ministarstvu nacionalnih i etničkih zajednica.

- Uz to nacionalne manjine imat će pravo na službenu uporabu materinjeg jezika i isticanje svih naziva na jezicima manjina, kaže J. Marković. - To će uskoro biti regulirano na saveznoj razini a ne, kao do sada, od općine do općine. Nova vlast tim aktom praktički poništava i nedavnu odluku Ustavnog suda Srbije koji je, kao neustavnu, proglasio odluku općinskih vlasti u Subotici da hrvatski jezik bude u službenoj uporabi.

Brian Mulroney takes post as adviser to Serbia

Former prime minister Brian Mulroney, chairman of Sun Media Corporation, has agreed to act as part of an international advisory council to the Serb Republic.

Mr. Mulroney met with Serbian Prime Minister Zoran Djindjic at the World Economic Forum in Davos, Switzerland, over the weekend.

In an interview yesterday after his return from Davos, Mr. Mulroney said the recently elected Serb leader sought him out and proposed the idea of taking part in an advisory council that is expected to include political and business leaders from around the world.

He agreed to assist the country in the unpaid, advisory role on economic and political matters.

"I would think the reconstruction is almost total," Mr. Mulroney said yesterday of the challenge that faces Serbia. "They have to re-establish a democracy there, work a functioning democracy; they're going to have to begin the process of creating a climate which will attract foreign investment and ensure that the rule of law is respected; and adopt international positions that are compatible with those steeped in democracy.

"It's a lot of work," he said. "Which is one of the reasons why, when he (Mr. Djindjic) asked me if I would be of some assistance, I said OK. They have a big job to do."

In Serbian news accounts of the meeting, Mr. Djindjic referred to Mr. Mulroney as a "great friend of the Serbian people."

According to the newspaper, Danas, Mr. Mulroney's task will be to assist Serbia as it tries to "reintegrate into the world market."

In Ottawa, a spokesperson for the Yugoslav Embassy said she had read reports of Mr. Mulroney's agreement to act as a government advisor, but did not have any official statement to offer on the subject.

Word of Mr. Mulroney's appointment spread quickly in Canada's Serbian community, whose members yesterday expressed mixed feelings about the news.

"Mr. Mulroney is a very competent man, although at this moment, he's not liked by many Canadians outside the Serbian community," said Bora Dragasevic, president of the Toronto-based Serbian Shield Society. "But we hope he will be able to help," he said, "specifically in the economic renewal of Serbia."

Mr. Mulroney, to his credit, was one of the few prominent Canadians to criticize Canada for its role in the NATO campaign against Yugoslavia, Mr. Dragasevic noted.

During the bombing campaign, Mr. Mulroney said Canada and the other NATO countries should have sought approval from the United Nations Security Council before launching military action aimed at halting Serb violence in Kosovo.

"His (Mr. Mulroney's) speaking against the bombing is a very positive thing in the eyes of the Serbian community," said Mr. Dragasevic.

During the campaign, Mr. Mulroney also told an interviewer that the experience has been "very painful" for his wife, Mila, who has had to watch her former country being destroyed. Mila Mulro-

Šta to znači za nekoliko desetaka tisuća vojvodjanskih Hrvata, upitali smo Antuna Skenderovića, dopredsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini (DSHV).

- Za to se borimo od osnutka DSHV jer nam to omogućava prava koja imaju sve ostale, "stare" nacionalne manjine - kaže Skenderović. - To znači pravo na obrazovanje, kultume djelatnosti i informiranje na hrvatskome jeziku. Praktički, kada bude prihvaćen taj zakon, hrvatski jezik bit će službeno u upotrebi i u mnogim drugim mjestima, a ne samo u Subotici. (Večernji list, 1. veljače)

ney, who is of Serbian descent, was born in Sarajevo and moved with her family to Canada when she was four years old.

Some members of Canada's Serb community expressed reservations about Mr. Mulroney's appointment. "I'm very, very nervous when Mr. Mulroney's name is mentioned," said Slobodanka Borjevic, president of Ottawa's Serbian Heritage Society.

In the early 1990s, when Mr. Mulroney was still prime minister, she said, Canada was the first country to ask the United Nations to intervene militarily in the former Yugoslavia. Canada sent peacekeepers to both Croatia and Bosnia.

"Everything I know about Mulroney doesn't make me certain he's the right person," Ms. Borjevic said.

Mr. Mulroney was leader of the Progressive Conservative party and served as prime minister for nearly nine years, until 1993. Since leaving office, he has sat on a handful of corporate boards and a half-dozen international advisory boards.

As adviser to the Serbian government, Mr. Mulroney will likely be asked for advice on how to secure international reconstruction and development packages.

"The country is in such doldrums, at least partly due to the NATO bombing campaign, that without fairly substantial injections of external capital, it will be very hard for Serbia to pull itself up by its own bootstraps," said Serge Trifkovic, a foreign affairs editor of the magazine, Chronicles, and a noted expert in Yugoslav affairs. "I expect his (Mr. Mulroney's) focus will be on credits, on aid, on investments," he said.

Serbian Prime Minister Zoran Djindjic came to power in December's parliamentary elections, two months after Yugoslav President Vojislav Kostunica, leader of the Democratic Opposition of Serbia (DOS) alliance, took control of the Yugoslav federation from Slobodan Milosevic.

A dramatic October uprising forced Mr. Milosevic to accept his election defeat and concede his federal Yugoslav presidency to Mr. Kostunica.

The country's economy, however, remains in tatters and its fragile power grid is in desperate need of an overhaul. (Andrew Duffy, The Ottawa Citizen, Jan. 31.2001)

Žižić will not hand over Milošević

BELGRADE, Sunday -- The Yugoslav prime minister last night vowed that as long as he remained in the post, ex-president Slobodan Milosevic would not be extradited to The Hague Tribunal.

In an interview with Radio Pljevlja last night, Zoran Zizic said that such a move would be degrading for any country. He added that he was convinced that Yugoslav president Vojislav Kostunica shared his view.

He further highlighted the legal principle that people are innocent until proven guilty, and added that if there were grounds to try Milosevic, the case should be heard in a Serbian court. (Belgrade Radio B92, Feb. 11.)

Damir Borovčak : *Hello Toronto – ovdje Zagreb*

BOMBA PROTIV HRVATSKE

Kada Fumić i Šuvar spominju danas bivšu hadezeovu vlast, kao potencijalnog krivca za neka ranija ali i današnja bombaška podmetanja, namjerno ne pamte sve okolnosti i događaje.

ŠTO KAŽU IZJAVE

Neki političari znaju tko je podmetnuo bombu, samo policija ne zna. Tako bi se kratko mogla opisati situacija oko najnovijeg slučaja podmetanja eksploziva na zagrebačkom Mirogoju, koji je tog četvrtka eksplodirao i oštetio grobnicu poginulih boraca NOB-a iz Drugog svjetskog rata. Zašto je te večeri za bombaški napad baš odabran Mirogoj, to prekrasno zagrebačko groblje, nije spomenuo anonimni muški glas koji je dan poslije eksplozije nazvao Večernji list i predstavio se kao član do sada posve nepoznatog Odbora za zaštitu od izdaje. Rekao je, da je Odbor "digao u zrak partizansku grobnicu kao opomenu Mesiću, Račanu i Bandiću, koji pokušavaju uskrnuti komunizam" i nakon tih riječi spustio slušalicu. Citajući ove redove sjetio sam se i nehotice slika i strahota Domovinskog rata, kada su nam srbočetnici nemilice granatirali bolnice, crkve i kao posebna specijalnost su im bila groblja i nadgrobni spomenici. Zar je moguće, da nakon svih tih strahota, postoje Hrvati koji navodno vole Hrvatsku, a bombaški prijete svojim sugrađanima na mirnom mirogojskom groblju usred Zagreba? Po izjavama hrvatskih političara, koje su se mogle pročitati u "Večernjem listu" od 3. veljače og., izgleda da svi izvršno znaju tko je počinitelj tog gnjusnog zlodjela, na sreću bez žrtava.

Prema pisanju Večernjeg lista od 2. i 3. veljače ove godine može se pratiti niz izjava. Tako se jedan od prvih na licu mjesta zatekao Zoran Pusić, koji je kao Predsjednik odbora za ljudska prava, za to okrivio "istu ekipu terorista, kao i za napr. ubojstvo Milana Levara i napad na Srđa Jakšića" tj. "desničarske krugove" i da je "sigurno da to nije napravio nekakav apolitički ludak". Ivan Fumić, predsjednik Saveza anti-fašističkih boraca, preciznije povezuje bombaški napad s prošlom hadezeovom vlašću i smatra "kako je Tuđmanova nevolja bila u tome što se okružio ekstremnim desničarima (...) te da su dolaskom HDZ-a na vlast mislili da je došlo njihovih pet minuta." Najprecizniji i najžešći je bio Predsjednik SRP-a Stipe Šuvar koji je izjavio "To je još jedno u nizu terorističkih obrušavanja ustaške bande, ovaj puta na kosturnicu narodnih heroja. To je posljedica Tuđmanove vladavine, a njegovim desničarskim sljedbenicima poručujemo: No pasaran !" No pasaran - neće proći, lozinka je španjolskih revolucionara u građanskom ratu kao poziv na najoštrij otpor prema napredovanju fašističkih četa! Dakle tako poručuje Šuvar.

Premijer Račan nije pokušao indentificirati počinitelje ali je naglasio da to nije čin "koji je uperen samo protiv žrtava fašizma nego i protiv demokracije i stabilnosti u Hrvatskoj", dok je predsjednik Mesić bio određeniji i izjavio: "Mislim da je to ista ekipa koja je i do sada minirala po Zagrebu. Dosad se znalo tko je minirao neke objekte, ali bivša vlast nije ih htjela procesuirati. Nadam se da ova hoće."

ŠTO KAŽE POLICIJA

Na sve to u istim novinama Večernjem listu od 5. veljače og. prvi zagrebački policajac Ivan Babić, kaže: "Ispitujemo ekstremne grupe i pojedince koji nisu zadovoljni političkom situacijom ili su već poznati po podmetanju eksploziva. Korisnih informacija koje bi otkrile podnetača eksploziva policija zasad nema." Babić je zatim podsjetio kako se nikada nije doznalo tko je prije pet godina postavio eksploziv pokraj spomenika Vječeslavu Holjevcu. A Vječeslav Holjevac bio je napr. najomiljeniji gradonačelnik poslije Drugog svjetskog rata, jer je obranio Zagreb od pokušaja beogradske otimačine Zagrebačkog vlesajma. Nije otkriveno ni tko je postavio eksplozivnu napravu u kontejner na Dolcu na dan održavanja Zagrebačkog summita. "U takvim slučajevima nema

otisaka prstiju, tragovi su vrlo šturi i teško se mogu izolirati" - ustvrdio je Babić.

Zato je izjava dr. Zdravka Tomca, najpromišljenija i s njome se može svatko složiti, kada u svom razgovoru za Večernji list od 4.2.og., kaže: "Podmetanje eksploziva pod spomenik borcima NOB-a svakako treba osuditi, ma tko da ga je počinio. Ne spadam u one koji daju političke ocjene bez argumenata i činjenica i dižu optužnice prije nego što se vidi tko je to učinio."

Navečer 7. veljače og. u HTV Dnevniku prikazana teško oštećena zgrada na zagrebačkom Zrinjevcu, pored Američke ambasade, koja je minirana 1992.g. u doba hrvatske borbe za slobodu od srbočetničkih osvajača. Bilo je to vrijeme kriznih odnosa sa SAD i takav žestoki napad na Američku ambasadu nikako nije mogao biti na korist Hrvatskoj. Naprosto je nevjerovatno da su počinitelji poznati, a da ih hadezeova vlast nije htjela procesuirati. Međutim i stari obavještajac Manolić sada tvrdi da se navodno radi o časnicima hrvatske vojske. Godinama kasnije, zgrada se iz temelja obnavljala, a Američka je ambasada tražila aneksiranje te zgrade za svoje potrebe, međutim nije se mogla složiti s Gradskom upravom i stanarima. Dobila je ipak dio druge zgrade iza ugla. Dvije druge eksplozije u Zagrebu, iz tih vremena borbe za hrvatski ugled u svijetu i jačanja samobitnosti, također ostaju nepoznanice. Neposredno kasnije, nedaleko u Palmotičevoj ulici žestoka eksplozija pred zgradom židovske općine. Također nekako u vrijeme potrebe prijateljskih odnosa sa Izraelom i ta eksplozija posve je bila štetna za odnose Hrvata i Židova. I ponovno se zgrada obnavlja na račun Hrvatske države i pretvara u krasno zdanje, generalno uređeno izvana i iznutra, osigurano sada posebnim sigurnosnim vratima i prozorima. I na kraju treća eksplozija u Deželićevom prilazu, atentat na trošnu zgradu Srpske parohije i ponovno nekako u vremenu aktuelnog plana Z-4, dakle stalne teze o ugroženosti Srba i pravoslavlja u Hrvatskoj. I opet se zgrada obnavlja na račun Hrvatske države, prekrasno se uređuje izvana i iznutra. U vremenu Domovinskog rata teče uređenje zgrade, a SPC nema u Zagrebu svoga protu što obrazlaže ugroženošću i nemogućnošću smjštaja, jer nema na raspolaganju svoju parohiju. SPC stoga čeka završetak obnove da bi poslije toga zgradu dugoročno iznajmila Kanadskoj državi za ambasadu, posve sigurno za izvršnu najamninu. Tako od tih bombaških udara, svi su obeštećeni, a Hrvatska država dvostruko gubi. Nije baš stoga uvjerljivo da tadašnja vlast nebi željela procesuirati počinitelje tih zlodjela.

I kada se među svim izjavama o posljednjem bombaškom napadu na Mirogoju nađe i Srpsko narodno vijeće koje priopćuje: "Ovo je najžešći udar na sve što simbolizira zajedničku borbu Hrvata i Srba protiv fašizma u Hrvatskoj", ne može čovjek a da se ne upita, nije li to isto pokušaj kakove obnove. Čini se naime kao obnova novoga "bratstva i jedinstva". Misli li to Srpsko narodno vijeće na zajedničku borbu protiv fašizma na Bleiburgu i na Križnom putu, kada su operacije vodili Milan Basta i Simo Dubajić? Ili se to misli na borbu protiv fašizma kada je u beogradskom zatvoru mučki ubijen antifašist Andrija Hebrang. Ili možda na zajedništvo u vrijeme borbe protiv fašizma Aleksandra Rankovića. Ili se pak ta izjava odnosi samo na posljednje borbe koje se najbolje sjećamo - Domovinskog rata protiv fašizma Slobodana Miloševića?

ŠTO ZABORAVLJAMO

Sva ta bombaška zlodjela izgleda su prilika svakome za poneku izjavu i da za ponešto politički posluže, samo zločin trajno i isključivo ostaje na štetu Hrvatske države. Počinitelji svih tih atentata do sada nisu nikada pronađeni i procesuirani. I kada Fumić i Šuvar spominju danas

Zagorkin vreli asfalt

Sve češći su pokušaji rekonstrukcije staroga u ovom gradu Zagrebu, što je samo dokaz da ipak, unatoč svemu, nismo ostali imuni na vlastito naslijeđe i tradiciju. Nakaradnost u načinu razmišljanja - da smo sami sebi dostatni, da sve počinje od nas, koja je, na žalost, upropastila dosta toga od naše starine i ostavila (ili barem pokušala ostaviti) crne rupe u sjećanjima, odveć je bila uzela maha, trajala dugo i djelovala agresivno, ali, srećom, nije imala šanse. U ljudskoj je prirodi da se, izmučen i izmoren vlastitom svakidašnjicom, u kojoj cijene vrtoglavo rastu, a neke osnovne vrijednosti padaju, gdje smo svi, bez razlike, izloženi raznim manipulacijama i politikanstvu, te suvremenim pošastima od zastrašujućih postotaka prometnih nesreća, prenatrpanih psihijatrijskih ordinacija i umobolnica, neidentificiranih i neizlječivih bolesti do međunarodnog terorizma, energetskih i ratnih kriza, dakle, u našoj je naravi da se uvijek iznova vraćamo svojim izvorima u potrazi za odgovornima na vječna pitanja smisla i života uopće. Nije stoga čudo što se i ovoga ljeta oko Gričke vještice na Opatovini, kao mušice oko gomjogradske late, svake večeri okupljaju stari i mladi, i što je Zagorka (hvala sjajnim Histri-onima, hvala kamaradu Zlatku Vitezu!) najgledanija, isto kao što je i najčitanija.

Marija Jurić - Zagorka

Čitanost (i čitljivost) Marije Jurić Zagorke, te naše prve bake među novinarima i prve novinarkе među književnicima, zagrebačka je specifičnost i jedan od zagrebačkih simbola, kao što je, recimo, oslikani krov na crkvi sv. Marka, Maksimir ili Manduševac. U abecedi na začelju, Zagorkino ime u čitanosti na ovim našim zagrebačkim prostorima, pa i šire (a upravo se prevodi i na engleski) suvereno vodi. Zagorka je prva na ukupnoj našoj listi bestselera, isto kao što je prva i na upravo aktualnoj listi najčitanijih knjiga. I to jednim od svojih prvih i malo poznatih romana - *Kneginja iz Petrinjske ulice* (izdavač Mladost).

Za razliku od kudikamo poznatijih djela *Tajne krvavog mosta*, *Gričke vještice* ili *Jadranske*, radnja kojih se događa u Zagrebu uplašenom inkvizicijskim progonom i spaljivanjem vještica, *Kneginja*... je Zagorkin suvremeni roman s početka stoljeća, a uz to i klasičan krimić (prvi domaći krimić), u kojem, umjesto grofova, svećenika i lijepih kontesa, pred čitateljevim očima promiču policijski činovnici, sitni lopovi, gradske puce, studenti i jedna (i to ostarjela, i to ruska) kneginja. A uza sve to, posrijedi je Zagorkino slabije djelo. Premda je i tu Zagorka majstor fabuliranja, premda i ovaj put čitatelja znalački vodi i neprestano u njemu pobuđuje radoznalost, *Kneginja*... u vrijednosnom smislu ipak zaostaje za znamenitim i na svoj način fasciniranim romanima *Gričkom*... i *Tajnom*..., pa ipak ona se, čim je izašla, uglavila na vrhu bestselera i nema šanse da je odatle tako brzo bilo tko skine. Na stranu Zagorkina virtuoznost u vođenju radnje (nisu li joj zbog toga suvremeni žanrovski pisci odali nužno poštovanje?), feljtonistička lepršavost i sugestivnost, lakoća pripovijedanja, u toj, kao i u ostalim njenim knjigama, ključno mjesto i ono što privlači naraštaje čitatelja svakako je - Zagreb.

Dok nas svojim romanima iz prošlosti Zagreba, Zagorka vodi odajama gornjogradske palače i plemenitaških ladanjskih dvoraca, starim purgerskim birtijama, crkvama i tajanstvenim podzemnim hodnicima, u *Kneginji*... je to Zagreb s blještavim iličkim izlozima, sirotinjskim lašćinskim kućercima, zrinjevačkim platanama i otmjenim hotelskim sobama kod Cara austrijskog na početku Illice.

"Knez Borčinski sjedio je kraj prozora svoje sobe Cara austrijskog i gledao u Ilicu. Sunce je pripeklo, a po vrućem asfaltu vrzmali su se Zagrepčani... On ih je promatrao s očitom znatiželjom. S Jelačićeva trga valjala se dvokolica s debelim cijevima iz koje je radnik lijevao vreli asfalt, pazeći pritom na prolaznike. Gospode u bijeloj odjeći zabrinuto podigoše svoje sukne da se ne zablate. Iz suprotnog dućama izađe mlada dama u posve bijeloj odjeći i ne paziv na vruću kaljužu asfalta, stane u nju u poprska se sva: i bijele cipele i čarape i suknu, sve do koljena.

Knez je gledao njeno očajno presenečenje: Tako, eto! Ideš po svijetu, i često čist i nevin capneš u nepoželjnu kaljužu, poprskaš se i postaneš blatan, ni kriv, ni dužan. Kad bi čovjek znao gdje su te blatne kaljuže, ili kad bi bio dosta oprczan da ih izbjegne!"

Zagorka, međutim, nije mogla, a ni htjela izbjeći taj mali incident dame u bijelom koja je, eto, nagazila vreli asfalt na početku Illice. Dapače. ona za minutiozno obisue. sviesna da će za pedeset ili osamdeset godina (ove je godine osamdeset) u tom opisu čitatelj prepoznati prvo-razredni civilizacijski događaj za ovaj grad: Zagreb je, naime, dobio svoj prvi asfalt!

Upravo te 1909., kad se zbiva radnja romana, upravo tog trenutka kad je Zagorkin knez Borčinski s hotelskog prozora K caru austrijan-skom ugledao mladu Zagrepčanku u bijeloj haljini u neprilici, Zagreb se počeo asfaltirati, i to upravo u Illici, od Jelačićeva trga do Frankopanske.

Zagorka, dakle, i kad opisuje svoje doba, isto kao i onda kad se, poput svojih vještica na metli, otisne u prošlost, ostaje u Zagrebu otvorenim spisateljskim očima i načuljenim ušima i pronalazi male i velike tajne svoga grada, koji je ukupnom Zagorkinu djelu ujedno i glavni literarni junak.

Čitajući Zagorku, mi zapravo čitamo - Zagreb. Prema tome, nema tajne zašto je u Zagrebu Zagorka najčitanija. I nije čudo što se onda predlaže u Zagrebu da se Zagorka iskoristi u reklamiranju Zagreba. Što kažete, govore u Zagrebu, na suvenir - *Grička vještica*?

(Galantni Zagreb, Zvonimir Milčec)

Maslina

(Hrvatskoj)

*Proljeća, zima, jeseni i ljeta
izmijeni se cijeli roj;
a maslina stara i krošnja sveta
još širi miris svoj.*

*Duboko je smeđe spustila korjenje
u naše zemlje skut,
i noge čvrsto zavela u stijenje
u ostrac tvrd i ljut.*

*Ispijala je suša, vjetrovi bili,
munja htjela da smrvi,
ona se branila prot svakoj sili
snagom svoje krvi.*

*Spuste se tako u zelenu granu
zubi otrovna crva,
al' dokle bi novu otvorili ranu
zarasla već je prva.*

*Sjekirom jednoć posjekoše grane
te je oboriše nice.
Proplakala šuma. Al' proljeće grane,
donese nove klice.*

*"Usahnii", rekoše, "topatu amo!
Nema je, nema je više!"
Al' zemlju na licu čim osjeti samo,
maslina opet diše.*

*I još je na brijegu, miriše, zori,
bujinja svakog dana...
Samo na staroj vide se kori
ožiljci mnogih rana.*

Gabrijel Cvitan

Licitarsko srce još uvijek kuca....

Od 25 svibnja do 15. listopada 2000. godine u Etnografskom muzeju u Zagrebu bila je otvorena izložba o medičarsko-svječarskom obrtu. Uvodeći posjetitelja u priču o obrtu prikazom dviju radionica - medičarske i svječarske, izloživši pojedine alate i proizvode majstora s područja Hrvatske, prikazana je vještina i ljepota izrade licitara i svijeća kao i umijeće pojedinih majstora koji djeluju na prostoru panonske kulturne zone, od Karlovca preko Varaždina do Osijeka.

Samostani su bili mjesta u kojima se neuki puk u srednjem vijeku osposobljavao za razne vještine.Tako su svećenici podučavali talentirane pojedince obrtima i umjetničkom rukotvorstvu. Dobro čuvane tajne samostanskih poslastica i njihovi recepti ipak su došli među narod. Kolači od meda s dodatkom raznih mirodija, nastali u samostanskim kuhinjama srednjega vijeka šire se i izvan njihovih zidina zahvaljujući njihovu finu okusu, ali i vještini majstora. Pretpostavlja se da su *medičari* i *svječari* djelovali u gradovima blizu kraljevskoga dvora, na križanjima važnih trgovačkih putova kako bi što lakše nabavili sirovine, poglavito tropske mirodije, koje su trgovci prevozili iz dalekih zemalja. Isto su tako ta mjesta bila važna zbog mogućnosti bolje prodaje.

Već u srednjem vijeku, osnovni proizvodi licitara i voskara bili su bijeljeni pčelinji vosak,voštane,medeni kolači i pića od meda.Vosak je, s obzirom na trajnost, često služio kao sredstvo razmjene, a koristio se i za izradu svijeća. Od voska su se izrađivali i zavjetni darovi. Crkva, bratovštine i vlastela bili su veliki potrošači voska, a kako je bio vrlo skup, običnom puku za korištenje u domaćinstvu nije bio dostupan.

Licitari i voskari pripadali su često najuglednijim i najbogatijim građanima, a ponekad su bili i članovi gradskih uprava. Njihovi su proizvodi bili cijenjeni i omiljeni među pripadnicima svih staleža, pa veći broj mešatara tog obrta zahtijeva osnivanje organizacija - cehova zbog zaštite strukovnih interesa. Medičari su se udruživali u početku najčešće s pekarima, a tek u 16. st. osnivaju prve samostalne cehove. Prvi poznati međustrukovni ceh osnovan je u zajedništvu s pekarima 1276.g. u Augsburgu,a prvi samostalni cehovi u Dijonu i Nurnburgu tek 1530.g.,u Reimsu 1571.,u Parizu 1595.,Grazu 1597.,Bratislavi 1619., Budimpešti 1719. g.

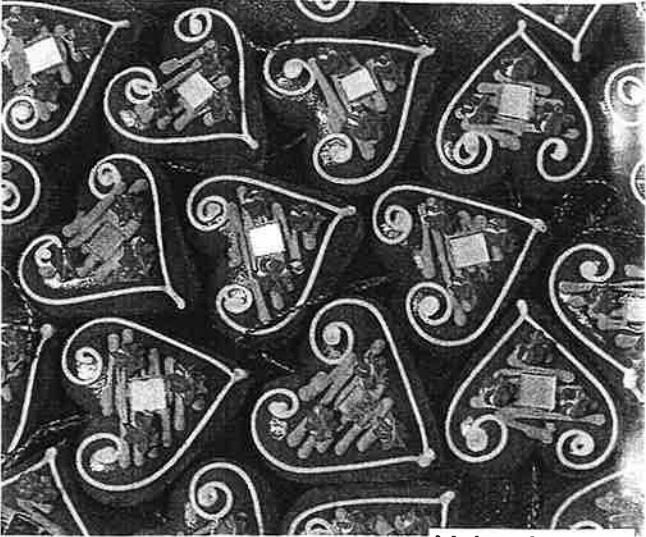
Hrvatska je zemlja u kojoj su se pčelarstvo i trgovine medom razvili već u srednjem vijeku. Nije se prodavao samo u Hrvatskoj već se izvozilo u susjedne zemlje. U Zagrebu se u 14. st. prodavao med na Trgu sv. Marka prigodom dnevnih,tjednih i godišnjih sajмова.Seljaci su dovozili na tržište med u saću, a piljarice i kramari prodavali su ocijedeni med.

U srednjem vijeku su sjeverni hrvatski gradovi Zagreb, Varaždin i Osijek bili mjesta križanja važnih trgovačkih putova, s većim brojem stanovnika, crkvama, sajmovima, mjesta u kojima su živjela vlastela, dijelile bratovštine, veliki potrošači licitarskih i svječarskih proizvoda. Svaka je udruga imala svog sveca zaštitnika kojem je na oltar u crkvi prinosila i palila svijeće, najčešće duplire - velike i lijepo obojene voštane, koje su voskari izrađivali specijalno za te prigode. Često su se svijeće i darivalc uglednim osobama kao jedan od najskupljih darova.

S vremenom se licitarsko-voskarski obrt razvija i u mnogim hrvatskim mjestima. Staro cehovsko pravilo koje je obvezivalo djetice - kalfe na trogodišnje *vandranje* dovelo je u Hrvatsku mlade meštre - buduće majstore - koji su često u Hrvatskoj našli svoju novu domovinu. Isto su tako i domaći odlazili u nauk izvan Hrvatske. U 19. st. kao i u prvoj polovici 20. st. ima mnogo podataka o medičarima i svečarima. Već u drugoj polovici 20.st. zanimanje za taj obrt jenjava, najčešće i pod utjecajem tadašnje politike, načina školovanja te pojavom industrijskih proizvoda i sirovina. Danas, na pragu 21. st. na području Hrvatske od Karlovca preko Varaždina do Osijeka djeluje samo tridesetak medičara i svječara.

Kao što su medičari i svječari u Hrvatsku dolazili iz susjednih zemalja, pretežito iz Austro-Ugarske vrlo je vjerojatno da su i drvodjelci, majstori koji su izrađivali kalupe za licitare i zagovore u 16., 17., i 18. st. također slijedili njihov primjer.Putujući od mjesta do mjesta, kalupari su prenosili pojedine motive kroz cijelu srednju Europu i na spomenutom području stvorili standarde te struke. Osim majstora koji su se bavili samo izradom kalupa, ponekad se od licitara tijekom njihova školovanja zahtijevalo da sami izrađuju kalupe za svoje proizvode.

Na kalupima se isprepleću religiozni i svjetovni motivi. Interes potrošača određuje motiv pa neke od njih susrećemo češće, a neke od njih rijetko. Kalupi nisu služili samo kao ukras, već su imali određenu simboliku (srce, beba, jahač, lula).

Licitarska srca

Sve do početka 20.st. u Hrvatskoj, kao i u ostalim djelovima Europe gdje su se pripremali medeni kolači, upotrebljavali su se drveni kalupi. U pojedinim muzejima na području Hrvatske čuva se velik broj kalupa, pa čak ih je i nekoliko iz 17. st. (Muzej grada Zagreba). Etnografski muzej u Zagrebu u svojem fundusu posjeduje jednu od najvećih zbirki drvenih kalupa. Sačuvano ih je oko sto i trideset. Zahvaljujući tome, možemo razabrati teme koje su zaokupljale ljude toga doba i modu u odijevanju zabilježenu u rezbarijama.

Sitni kolačići čija je osnovna sirovina bio med, a u novije doba i sirup i šećer uz obvezatne začine, već stoljećima su poznati kao - *licitari*. Tijesto za njihovu izradu treba mirovati preko noći. Oblikuju se kalupima od bakrenog lima - *šteherima*. Potom se peku, suše i oslikavaju jestivim bojama od kojih prevladava crvena. Motivi su raznovrsni, a najkarakterističnije je licitarsko srce. Budući da je ono znak ljubavi, pažnje, poštovanja, njime se daruju zaljubljeni, ali i ostali stariji i mlađi. Često je u sredini ogledalce, ali i ljubavni stih koji zovu *verz*i. Ostali su licitari bebe, konjići, konjanici, biciklisti, te sitni ukrasi za božićna drvca. Od medičarskih proizvoda česte su i tjestene krunice, medenjaci, bomboni, te pića gvice i medica.

Od davnine je poznata i upotreba voska kao pčelinjeg produkta za izradu svijeća. Takve voštane svijeće, čija je izrada bila vrlo skupa, a izrađivali su ih majstori voskari, palile su se u crkvama, ali i u stanovima imućnijeg puka. Osim voštanih svijeća izrađivale su se i svijeće od loja. One nisu bile kvalitetne kao svijeće od voska, ali ih je mogao koristiti i običan puk, u vrijeme blagdana ili u povodu smrti, jer ni loja nije bilo uvijek. Tek početkom 19. st. pojavljuju se stearinske svijeće čiji je stijenj nešto bolji od stijenja lojanih, iako je isto od konoplje, lana ili pamuka. Te su se svijeće manje dimile i davale su jaču svjetlost. Pojavom parafina sredinom 19. st. svijeće postaju pristupačnije većini kupaca. Danas su one najtraženije.

Od pamtivijeka su medičari i svječari prodavali svoje proizvode na proštenjima, kirvajima ili kirbajima, kako ih zovu u pojedinim dijelovima Hrvatske,a vezani su uvijek uz crkvene blagdane, sajmove i medičarsko-svječarske trgovine.Najvažnije mjesto prodaje za svakog medičara je proštenje. Kako su ona oduvijek vezana za crkvu i crkvene blagdane, mogu se definirati kao okupljanja puka uz crkvenu proslavu ili god.Bio je to, a u selima je i danas ostao,jedan od najvažnijih događaja u godini. Brojni okupljeni vjernici zadržavaju se nakon mise ispred crkve u razgovoru i zabavi. Prilika je to za mnoge mlade ljude da razmjene pogled ili neku riječ, a u znak simpatije ili ljubavi daruju licitarska srca koja nose poruku u stihovima.

Budući da su se svi proizvodi izrađivali ručno, a najvećim dijelom se i danas tako izrađuju, zadržavajući se u krugu obitelji, prelazći s generacije na generaciju, njihova je izrada značajna ne samo kao kulturna već i kao gospodarska vrijednost. Afirmiranje gospodarskog značenja ovog obrta također može postići značajne rezultate za njegovo očuvanje i obnovu. Na svima nama je da pokušamo ovaj tako specifičan obrt spasiti od izumiranja i sačuvati za buduće naraštaje. (Matica, br. 7, srpanj 2000)

bivšu hadezeovu vlast, kao potencijalnog krivca za neka ranija ali i današnja bombaška podmetanja, namjerno ne pamte sve okolnosti i događaje. Ne pamte napr. niti događaj rušenja spomenika Hrvatske ptice, koji je za Dan državnosti 1992. godine otkrio predsjednik Tuđman, povrh Linskog kanala na novoj dionici ceste kroz Istru. Samo manje od godinu dana kasnije, skoro pet metara visoki spomenik iz istarskog bijelog kamena, do temelja je srušen s ogromnom količinom eksploziva. Čista diverzija, u vrijeme najjače srpske agresije na hrvatsku državnost i u vrijeme doslovnog komadanja Hrvatske, pa i srpske ponude (!) rasprodaje Istre talijanima. Zar bi se i taj gnjusni čin trebao pripisati Tuđmanovim desničarskim krugovima? Svi smo također pretpostavljali tko su počinitelji, ali počinitelji nikada nisu pronađeni, a prekrasan spomenik hrvatske državnosti nikada nije reproduciran.

I kada zagrebački šef policije Ivan Babić kaže, kako je “očito da osoba koja je postavila eksploziv na Mirogoju nije amater, već netko upućen u njegovu moć”, treba mu vjerovati. Dakle, može se zaključiti da nije bila namjera srušiti spomenik do kraja, već samo oštetiti. Isto tako i za količinu i vrstu eksploziva kazao je kako se ne može točno utvrditi. “Policija pretpostavlja da je riječ o vojnom eksplozivu, ali to ne znači da ga je postavio vojniak”, rekao je Babić. Dakle, očito vrlo malo tragova i puno pretpostavki, ali može se zaključiti da je za razliku od

Iz naših sredina

RAZGOVOR:BERNARD M. LUKETICH, PREDSJEDNIK HRVATSKE BRATSKE ZAJEDNICE

HDZ je od iseljenika želio samo novac * Vlada treba otvoriti satelitski program za iseljenike

Otkad se promijenila politička struktura na vlasti, učestale su rasprave o odnosu Hrvatske prema njezinu iseljeništvu.Čuju se različita, uglavnom suprotstavljena tumačenja, a u raspravu dosad nije bio javno uključen Bernard M. Luketich, dugogodišnji predsjednik Hrvatske bratske zajednice, najstarije i najveće hrvatske organizacije na američkom kontinentu.

*** Kako je hrvatska dijaspora, posebice američka, doživjela promjenu vlasti u Hrvatskoj?**

- Promjena vlasti u Hrvatskoj za nas mnoge u Americi bila je potpuno iznenađenje. Međutim, bilo je mnogih koji su očekivali takvu promjenu. Za one koji su se držali hladno prema postojećoj vlasti u Hrvatskoj, promjena je dobrodošla jer su smatrali da će takva promjena biti korisna hrvatskom narodu. Međutim, većina Hrvata koji su aktivno podupirali Hrvatsku nisu mislili da će doći do takve promjene.

Poštujemo vlast koju su Hrvati izabrali

*** Što ste očekivali da će nova vlast učiniti u pogledu odnosa domovine i dijasporc?**

- Kad je narod doznao za političke promjene u Hrvatskoj, mislio je da će biti više uključen u programe od kojih bi cijela zemlja imala veće koristi. Nijedna vlast ne može raditi i surađivati samo s članovima vladajuće stranke i njezinim istomišljenicima, i tek imati blagu asocijaciju s Hrvatima koji nisu članovi te stranke ili nckog drugog udruženja. Što se tiče nas u HBZ-u, mi smo imali dobre odnose s prijašnjom Vladom i te odnose zadržali smo sa sadašnjim vlastima u Hrvatskoj. Mi poštujemo i cijenimo odluke i mišljenja građana Hrvatske i surađivat ćemo s državicima koje je narod izabrao, bez obzira na to koju političku stranku oni zastupaju. Da, naši današnji odnosi s Hrvatskom bolji su od prijašnjih i mišljenja smo da je država danas jača i da je u boljem stanju nego prijašnjih godina.

*** Kako biste ocijenili vladavinu HDZ-a u odnosu na iseljeništvo?**

- Naše je mišljenje da je HDZ bio više zainteresiran za noviju hrvatsku emigraciju, dakle za poslijeratnu emigraciju, i malo je učinio za uključivanje Hrvata čiji su se roditelji iselili u SAD i Kanadu. Vodstvo HDZ-a trebalo je posvećivati veću pozornost svim Hrvatima, a ne samo onima koji su ga podupirali. Vrijeme vladavine HDZ-a bila je jezgra oko koje su se Hrvati okupljali sa zajedničkim ciljem da si stvore slobodnu i demokratsku državu Hrvatsku. HDZ je ostvario vrlo tešku zadaću, a to je da je hrvatskom narodu ponovno vratio ponos u njegovu baštinu i njegovo porijeklo. A pogriješio je u tome što je oko sebe na najvišim položajima imao ljude koji nisu imali osjećaja ili razumijevanja za hrvatske iseljenike, osim da od njih dobiju financijsku pomoć. Ti savjetnici na

Hrvatske ptice koja je pretvorena u prah i pepeo, mirogojski spomenik trebao biti samo oštećen. Zašto je to tako, može se samo nagađati. Također, slučaj Levar, nakon dosta mjeseci još uvijek je neobjašnjen, a nekome se svojedobno činilo sve tako jednostavno i jasno.

U neka ne tako davna vremena, kada je Šuvar uz beogradske naredbodavce gospodario Hrvatskom, a Fumić presuđivao hrvatskim domoljubima, u raznim zemljama svijeta po nalogu iz beogradskog KOS-a i UDBE vršene su egzekucije hrvatskih emigranata. I tada je bilo u iseljeništvu sve jasno. Tamo su padali hrvatski domoljubi od ruku udbaških počinitelja, a ako se u Domovini nešto saznalo, bio je to za javnost - međusobni obračun ustaša.

Od kuda danas dolaze nalozi treba tek utvrditi. Mirogojski zločin, u svakom slučaju i prije svega je zločin na štetu i protiv Hrvatske. On je za apsolutnu osudu, a ako se utvrde počinitelji onda će se moći prosuditi i presuditi, i možda utvrditi nalogodavci. I u ovakovim slučajevima potrebno je prije izjava individualizirati krivnju, zar ne ?

Ako se ne utvrdi počinitelj, nažalost, čuli smo već presudu: No pasaran !

Damir Borovčak

damir.borovcak1@zg.tel.hr

visokim položajima koji nisu povoljno gledali na iseljeništvo zapravo su izjalovili nade Hrvatske i hrvatskog naroda jer su potpuno ignorirali taj važan sloj hrvatske dijasporc.

Matica mora imati programe zanimljive emigraciji

*** Koliko ste bili zadovoljni radom Hrvatske matice iscljenika nekad, a koliko ste to danas?**

- Mi smo u prošlosti radili i surađivali s Maticom kako smo to najbolje mogli. Međutim, mišljenja smo da se Matica udaljila od svoje prvobitne svrhe i programa koji su bili vrlo korisni kulturnim razmjenama između hrvatske emigracije i te organizacije. Uvjereni smo da je novo vodstvo Matice voljno i spremao surađivati sa svim hrvatskim iseljenicima. Međutim, ona mora imati programe koji zanimaju emigraciju. Očekujemo vidjeti neke od tih aktivnosti ubuduće.

*** Kakve su danas uopće veze domovine i njciznc dijasporc, posebice kad je riječ o informiranju? Mislim prije svega na kratkovalni radio i satelitski program koji su takoreći ugašeni.**

- Još uvijek dnevno po nekoliko sati dobivamo satelitski program iz Hrvatske. Također iz Hine dobivamo izvješća o važnim događajima u Hrvatskoj. Moje je osobno mišljenje da bi HTV i Vlada trebali započeti službeni satelitski TV program koji bi se emitirao u druge zemlje. To je još uvijek najvažnija metoda širenja vijesti, informiranja ljudi i pružanja kulturnih programa onima koji se za to zanimaju.

Uvijek smo spremni pomoći domovini

*** Je li se što promijenilo u radu HBZ-a otkad je promijenjena vlast u Hrvatskoj?**

- Dosad se nije ništa promijenilo. Ne vidim nikakve promjene u našoj suradnji s Hrvatskom niti s onima koji su na vlasti u bilo kojoj političkoj stranci, pogotovu ako su spremni poštovati i surađivati s HBZ-om. Mi smo spremni zadržati tu suradnju ubuduće.

*** Kako danas uopće živi dijaspora i što od nje Hrvatska može očekivati? Je li još voljna pomoći svojoj domovini?**

- Mi živimo u zemlji gdje narod teško radi, gdje se ljudi s profscijom poštuju zbog njihova znanja i iskustva i gdje se većina hrvatske emigracije ponosi svojom slobodnom hrvatskom nacijom. Nema dvojbe da je većina Hrvata spremna pomoći svojoj staroj domovini i rodnome mjestu njihovih djedova i pradjedova. Mnogima dosađuju bezvrijedna optuživanja koja su dijelila naš narod u prošlosti i vrijeme je da se prestane s takvim kritiziranjima. Mi moramo biti jedinstveni kako bi Hrvatska bila priznata i poštovana u cijelome svijetu. (3. veljače, Večernji list)

Pjesma hrvatskim junacima

Noćas želim čuti
pjesme o junacima
pjevajte mi samo pjesme
o pobjedi, herojima...

Želim biti gluha
na lažne glasine
šaputanja mukla
i sumnjive poluistine.

Okrenut ću glavu
da bijesne prazne oči
moćnika bez duše i milosti
otrovom što siju
svijest i razum ne otroju.

Daj, pjevajte mi noćas
pjesme o pobjedi,
o herojima, junacima...
O selu Čavoglave
nikad čula nisam
A petnaestak ih se borilo -
misliš svi - dvije tisuće....

Pričaj mi večeras
o Vukovaru, Šibeniku,
Dubrovniku, Kostajnici...
o branitelju s kunicom
za domovinu što život je dao.

I ne diraj mi u to
ti bez ideala prezreni stranče
il' prodana domaća dušo,
to svetlinje od Boga su date...

Za njih Zrinski i Frankopan
mučki su pali,
Katarinu zatočili,
narod u smrti, bijedi, rasulu,
tuđincu na milost ostavili....

Za njih Jelačić Ban izigran je bio
Braća Radić, Basariček ubijeni..
Za Bleiburške žrtve još kriv nitko nije,
A Matoš je za njima u pjesmi krvario...

Ne pljuj mi po tome
ti masni, cinični lihvaru
koji po kavanama sumnjičavo
glavom si vrtio
nad tim narodom čudnim
što šanse po tvome nema
ni dva tjedna da opstane.

Daj, pjevaj mi noćas
pjesmu o pobjedi
o heroju bezimenom
i bitkama bez šansi -
a opet dobivenim!

Ponosi se generacija moja,
tebi Bog je dao milost
slobodu dočekati
za sva vremena
svijest i povijest proslaviti.

I ne tuguj večeras branitelju,
vrijeme će k'o more
prljavštinu i zloću isprat
a od bolnog zrnca pjeska
prelijepi će biser postat.

Daj, pjevajte mi noćas
samo pjesme o pobjedi, o junacima.

Sunja: Hrvatski vojnici, 1992

Krka je u domaćim, ali i u svjetskim razmjerima poznata rijeka. Posjećuju je, osobito ljeti, tisuće izletnika. Uz njezino spominjanje redovito ide epitet "kraška ljepotica", a da nije riječ samo o ljepoti nego i pravoj prirodnoj vrednosti svjedoči to što je prije pedesetak godina proglašena nacionalnim parkom. Za ovu prigodu ispriopovijedajmo ono što o Krki i o Nacionalnom parku Krka možda nije - ili nije dovoljno - poznato.

Vrelo pod slapom

Krenimo od vrela. Onoga što se nalazi podno slapa Krčić, kod Knina. Ime je to i rječice koja tvori slap Krčić, a sličnost s imenom Krke nije slučajna. Krčić je ponornica koja u gornjem dijelu nikad ne presuše, a podzemnim tokovima voda s Dinare opskrbljuje vrelo Krke. Za visoka vodostaja, kad je i nadzemni tok pun vode, prekrasnim se slapom Krčić ruši na izvor Krke i dalje nastavljaju zajedno, kao rijeka Krka. Za velikih suša Krčiću ni traga ni glasa, no izvor Krke nikad ne presuši. Prvi kilometri Krke nisu u granicama Nacionalnog parka Krka. Točnije, nisu prva četiri kilometra njezina toka. Knin, taj stari povijesni grad i sjedište hrvatskih kraljeva svejedno je zanimljiv svakomu namjerniku. Kninska tvrđava jedan je od najljepših i najsacuvanijih fortifikacijskih sustava kod nas. S nje je moguće vidjeti i Krčić i pratiti Krkine glave pritoke koji se pridružuju toj prelijepoj rijeci. Najveći joj je pritok Butišnica, neposredno pred Kninom, a u Kninskom polju pridružuju joj se Orašnica i Kosovčica. Kod Knina Krka počinje teći kanjonom u koji ulazi praktički s posljednjim kninskim kućama... A dva kilometara nizvodno počinje područje Nacionalnog parka.

Na slapovima Krke

Svakako su najpoznatiji među Krkinim slapovima Skradinski buk i Roški slap, a ima onih koji i ne znaju da je još pet slapišta na toj pretežno kanjonskoj rijeci. Prvi je slap nizvodno od Knina, otprilike na osmom kilometru riječnog toka, Bilušića buk. Njegove dvije glavne stubbe imaju ukupnu visinu od 20 metara. No, čovjek je tu već otprije napravio svoje: gornji je dio slapišta snižen kako bi se mogla napraviti akumulacija, Bobodolsko jezero, kojemu je uloga bila zaštititi Knin od čestih poplava: kanjon u vrijeme velikih voda nije mogao propuštati bujicu, pa su u Kninu bile česte poplave. Rijeka nas dalje nizvodno nosi do idućega Krkinog jezera, Brijana, dugoga 1300, a širokoga 400 metara. Nekad ga nije bilo, a stvorila ga je sama rijeka, tako što je rastom sedre podignuta razina najviše barijere slapišta. Krka se ujezerila pod okomitom liticom, što daje osobit dojam tomu veoma slikovitom dijelu njezina toka. Sedrene barijere Krke, jednake kao i one na Plitvicama, neprestano rastu i mijenjaju izgled slapa, jezera, rijeke. Stručnjaci, među kojima je jedan od najvećih poznavatelja Krke prof. Ivo Bralić drže da današnja slapišta nisu starija od 10.000 godina. Samo nekoliko stotina metara nizvodno od jezera Brljan, koje završava istoimenim slapištem, već žubori novi Krkin slap. Manojlovac se ruši sa 60 metara visine, do koje doseže njegova najviša barijera, a ima ih nekoliko. Manojlovac je jedan od najljepših Krkinih slapova, no posjetitelji Nacionalnog parka, koji dolaze uglavnom organizirano do njega, kao ni do ostalih slapova uzvodno od Roškog slapa, po pravilu nikad i ne dospiju. Što se tiče Manojlovca i područja oko tog slapa, to je prava šteta: Krka se tu ruši sa zaglušujućom tutjavom, kanjon kroz koji se probija dubok je i do 200 metara, a gotovo vodoravni slojevi vapnenca brazdaju ga u cijeloj visini.

U neposrednoj blizini, gore, na vrhu kanjona, uz asfaltnu cestu koja vodi u Kistanje, ostaci su rimskoga vojnog logora Burnuma. Ni kilometar nizvodno od slapa Miljacka već huči novi Krkin slap, Rošnjak. Pristup mu je, zbog gotovo okomita kanjona, gotovo nemoguć, zato jedino na Rošnjaku nikad nije bila sagrađena ni jedna vodenica! A onda ponovno manje od kilometra i evo nas pod slapom Miljacka. U tamošnjim mlinicama žito su mljeli stanovnici Oklaja i oklajskih sela, potprominskih sela nekadašnje općine Drnić. Na Miljacki je, na žalost, u početku stoljeća sagrađena hidroelektrana koja se vodom opskrbljuje iz jezera Brljan, tunelom. Događalo se prije da elektrana za ljetnih mjeseci i niska vodostaja uzme vodu iz uzvodnog Brljana i ispusti je tek iza postrojenja niže od slapa Manojlovac i tako ga ostavi suhim. Valja se nadati da će ubuduće biti poštovana odluka o biološkome minimumu. Ona nalaže da, ako treba, struje bude manje, ali da rijeka, odnosno slapišta, moraju živjeti. Upravo zato da bi se zadovoljio taj uvjet, odnosno bolje zaštitila rijeka, pomaknuta je granica Nacionalnog parka Krka. Prije je prolazila nešto niže od postrojenja elektrane. S obje strane kanjona Krke niže od Miljacke uzdižu se dvije srednjovjekovne gradine, Nevčen i Trošenj (ili Čučevo), kojima su gospodarili hrvatski velikaši Nelipići i Martinušići. Povijesni je spomenik i samostan svetog arkandela, po kojemu je cijeli taj Krkin lokalitet dobio ime Arandelovac. Samostan ima i drugo ime - po rijeci uz koju je utemeljen u 15. stoljeću, kao zadužbina Jelene Šubić, pa se zove samostan Krka. Nalazi se 4 kilometara nizvodno od Manojlovca. Krka kod Arandelovca ponovno napušta ujezereni, mirni tok i uvlači se u kanjon. Na nju s vrha gleda Bogočin grad, ruševine utvrde iz 14. stoljeća. I - još samo malo rijekom nizvodno do jedne od tri najpoznatije lokacije u Nacionalnom parku Krka, do Roškog slapa. Sljedeća je znamenitost otočić Visovac, a treća i zadnja (ali, samo u ovom redoslijedu, ne i po vrijednosti) Skradinski buk ili, kako se još zove, Slapovi Krke. Roški je slap osobit među Krkinim slapovima: počinje na izlazu iz kanjona niskim kaskadama koje popularno zovu ogrlicama, a završava široko razvedenim slapištem. Od mnogih vodenica danas su u funkciji još jedna ili dvije, ostale planira obnoviti Uprava Parka, kao što je već učinjeno na Skradinskom buku. Krka se potom ponovno ujezerila, a to se jezero tek malo sužava u kanjonu i ponovno širi među obalama s kojih pogled puca na Visovac i Visovačko jezero. Visovac je spomenik u spomeniku, kulturno-povijesno spomenik u spomeniku prirode. Nastanili su ga najprije pustinjaci, eremiti, još u 14. st., a od polovine 15. st. onamo dolaze franjevci. Današnja crkva građena je potkraj 17. stoljeća, zvonik u početku 18., a samostan ima i svoj muzejski dio koju čuva vrijedne, pa i raritetne izložke. Mjesto na koje se, osim Visovca, najviše hodočasti, Skradinski je buk. Ta velika voda nekad je pokretala stotine mlinskih kotača. Danas pokreće tek nekoliko njih, radi posjetitelja. A oni hodočaste toj iskonskoj ljepoti već desetljećima. Dolaze kopnom ili morem kroz šibensku luku, pa ispod šibenskog mosta u Kanjon Krke, sve do donje granice Nacionalnog parka kod Skradina. Ondje vežu brodice i brodovima Nacionalnog parka kreću dalje. I nikad ne znaju gdje pod njima teče Krka, a gdje je more, jer morska voda stiže sve do Skradinskog buka. (Croatia airlines, spring 2000)

Neka se i Vaš glas čuje....

Pišite, kritizirajte, hvalite, iznosite svoje mišljenje - naše su vam stranice otvorene!

Anonimna pisma ne objavljujemo. Važno je napomenuti da sva pisma moraju sadržavati podatke o autoru koji pak, na njegov zahtjev, mogu ostati poznati samo redakciji.

Objavljena mišljenja i gledišta nisu stav Uredništva. Uredništvo pridržava pravo kraćenja, opreme i obrade pisama.

Čitatelji HRVATSKE ISKRE, šaljte nam pisma na uredništvo 1137 Centre Street, Thornhill, Ont. L4J 3M6, Canada ili na i-mail: iskra1@look.ca